

Moosik

Fr. H. Kõrve kirjastus
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu
SP
8244

Jaauar
1939

HIND
35
SENTI

Naiuste ja kodude kuukiri

KAUNIS MÄLESTIS

MÖÖDUNUD AASTAST

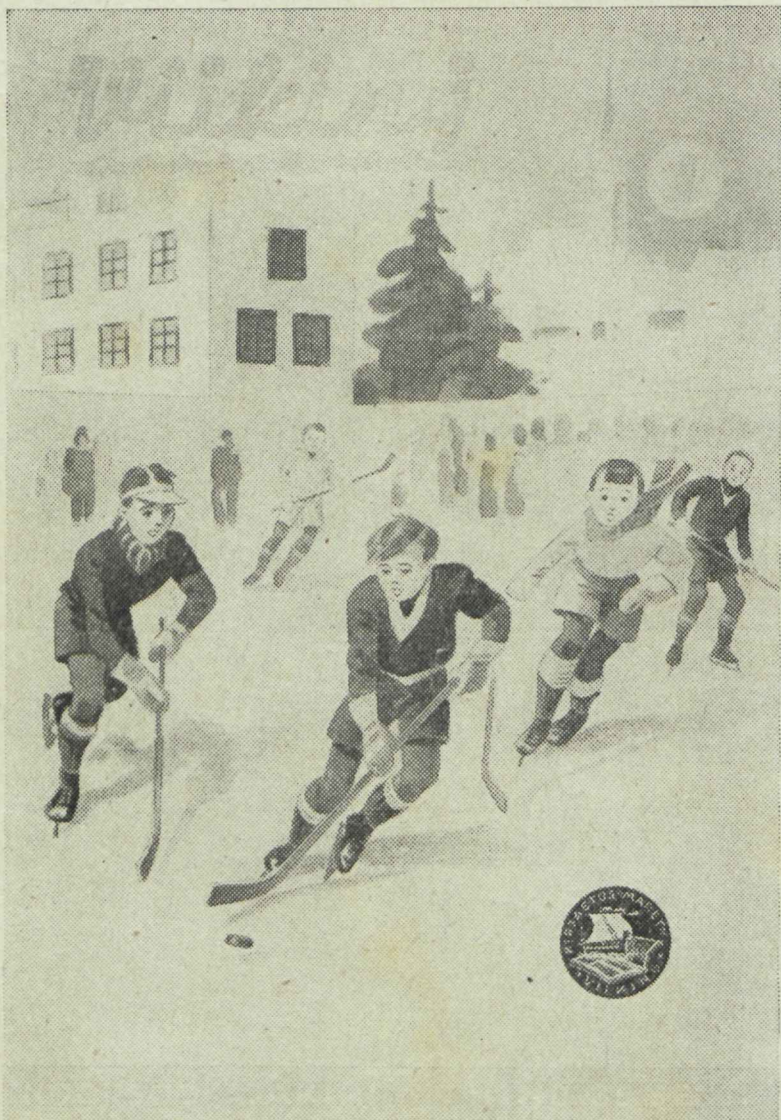
rõõmustab Teid ja teisi. Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust kuusse, võite jäädvustada alatiseks **nägusa ja odava kõitega**. Nii jääb „Maret“ alati Teile heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmatult kuhugi, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ aastakäikude köitetöid võtavad vastu:

Tallinn: „Pressa“ osakond, Rataskaevu 5. **Tartu:** „Mareti“ trüki- ja köitekoda, Ülikooli 25. **Abja:** J. Saul, kauplus. **Antsla:** K. Kivi, kauplus. **Elva:** J. Tammin, raamatukpl. **Haapsalu:** P. Berg, Karja 17. **Jõhvi:** Joh. Bruns, „Vikerkaar“. **Järva-Jaani:** M. Roosileht, kpl. **Järvakandi teh.:** Järvakandi tehaste T.-ühisus. **K.-Nuia:** J. Reile, kpl. **Kiviõli:** Ed. Reinas, kpl. **Kil.-Nõmme:** M. Otsavel, kauplus. **Kunda:** A. Maiberg, kauplus. **Lihula:** L. Kambi, kpl. **Mustvee:** O. Rosin, kpl. **Märjamaa:** J. Sepp, kpl. **Narva:** „Pressa“ osak., Hermannini 11. **Otepää:** K. Saar, rmtkpl. **Paide:** „Iva“ kauplus. **Petseri:** O. Jagomägi, kpl. **Pärnu:** Ed. Raudsepa ajak. kontor, Vilmsi 12. **Põltsamaa:** A. Virro, kpl. **Rakvere:** Erik Püri, rmtkpl. **Tapa:** Jaama raamatukapp, A. Maasik. **Türi:** A. Rumvoldt, rmtkpl. **Tõrva:** H. Ploom, kpl. **Valga:** A. Suur, rmtkpl., Vabaduse tn. **Viljandi:** „Pressa“ osakond, Tartu tn. 3. **Vändra:** E. Pill, kauplus. **Võru:** S. Songi, kauplus.

Puuduvaid numbreid saab meilt juurde osta

„MARETI“ TRÜKI- ja KÖITEKODA
Tartus, Ülikooli 25, tel. 15-20 ja 19-75

Lõudis müügile moodsalt toimetatud, pildirikas ja sisukas

NOORSOO-AJAKIRI

VIIKING nr. 1

Mõnda esimese numbrist sisust:

Rootsi kirjaniku Jarl Hemmeri romaan „Onni Kokko“ ■ Islandi kirjaniku Gunnar Gunnarssoni romaan „Vandevannad“ ■ Seniavaldamatuid Joosep Tootsi lugusid (Vanameister Oskar Lutsu jutu järgi) ■ Mõni sõna juttu Eduard Nurgaga (Eesti Jesse Owens) ■ Talveluuletusi ■ Fotokiri: Lumest, härmatisest ja teistest säärestest talvistest asjadest ■ Jõulupähhklid ■ Meie seadistame akvaariumi ■ Mürgised helid ■ Arvude-ime lumesajus ■ Ajalehepoolist raudteede-kuningaks (Ameerika raudtee-kuninga Sveringensi seklusrikas elu) ■ Sumatra, kulla ja inimahvide maa ■ Seemneiva hügeljõud ■ Õpetaja Harri Haameri jõululugu noortele ■ Soome — 1940. a. olümpiamaa (Kõikjal palavikuline ettevalmistus suurteks olümpiaavõistlusteks) ■ Suur malenurk ■ 2500 HJ ühes autos ■ Kodune raadiosaatejaam (Lihtne ja lõbus raadiotehniline nali odavate abinõudega) jne. jne.

„VIIKINGI“ TELLIMISHINNAD SISEMAALE:

1 aastaks	Kr. 3.50
1/2 aastaks	„ 1.80
3 kuuks	„ 0.90
Üksiknumber	„ 0.35

Naiste ja kodude kuukirja „MARETIGA“ KOOS

TELLIDES MAKSAB „VIIKING“:

1 aastaks	Kr. 3.20
1/2 aastaks	„ 1.60
3 kuuks	„ 0.80

See tellimishind on ainult siis maksev, kui raha maksatakse sisse otse kirjastus „Maretile“, kas otsekohe kontoris või posti jooksvale arvele nr. 22-01.

„VIIKINGI“ üksiknumbrid on müügil kõigis neis müügi-kohtades, kus kuukiri „MARET“.

Ilmus müügile suure ja huvitava talvenumbrina

„Vallatu Magasin“
nr. 9

Müügil kõikjal. ● Hind 50 senti.

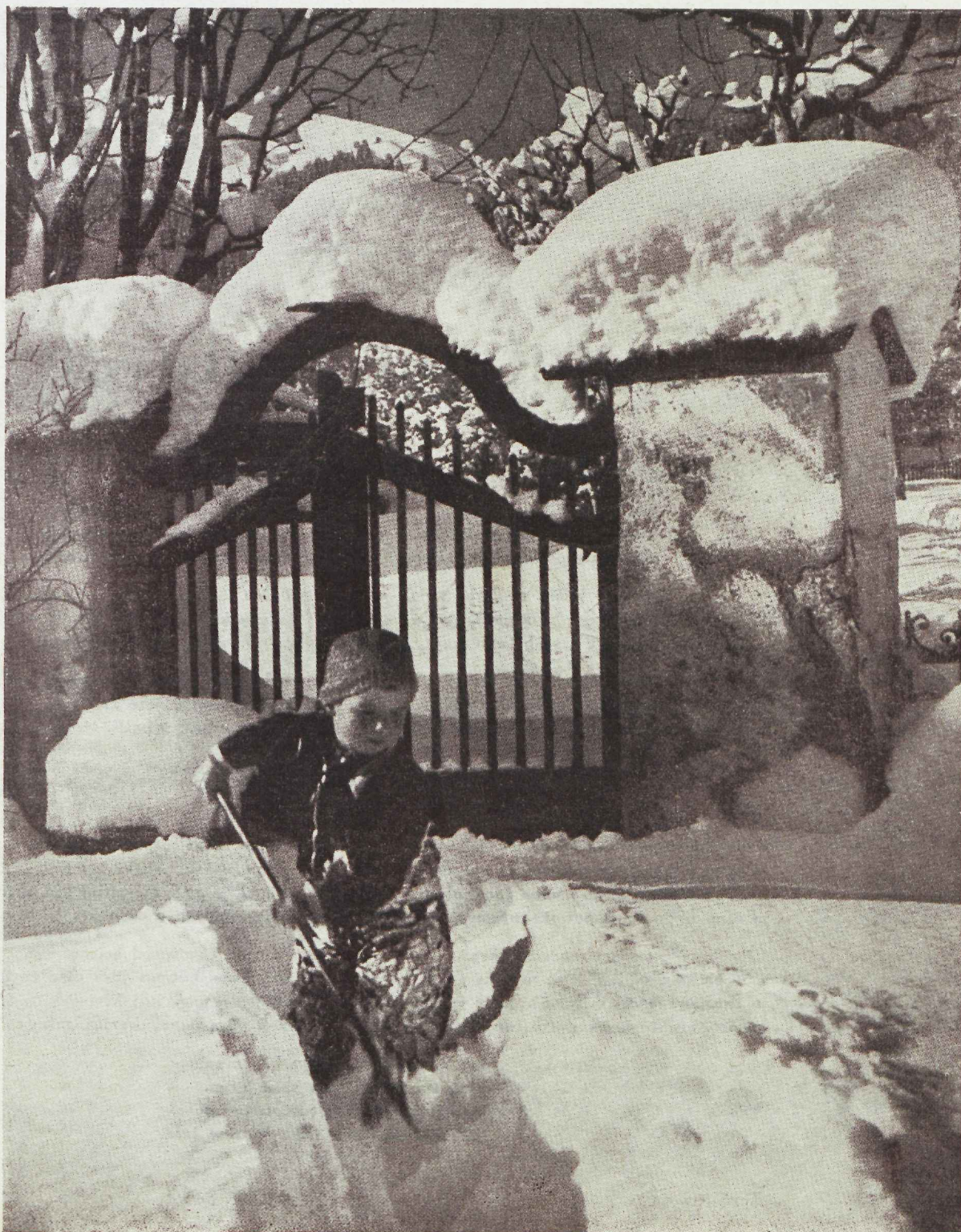
Alvine Kõhu

Maaret

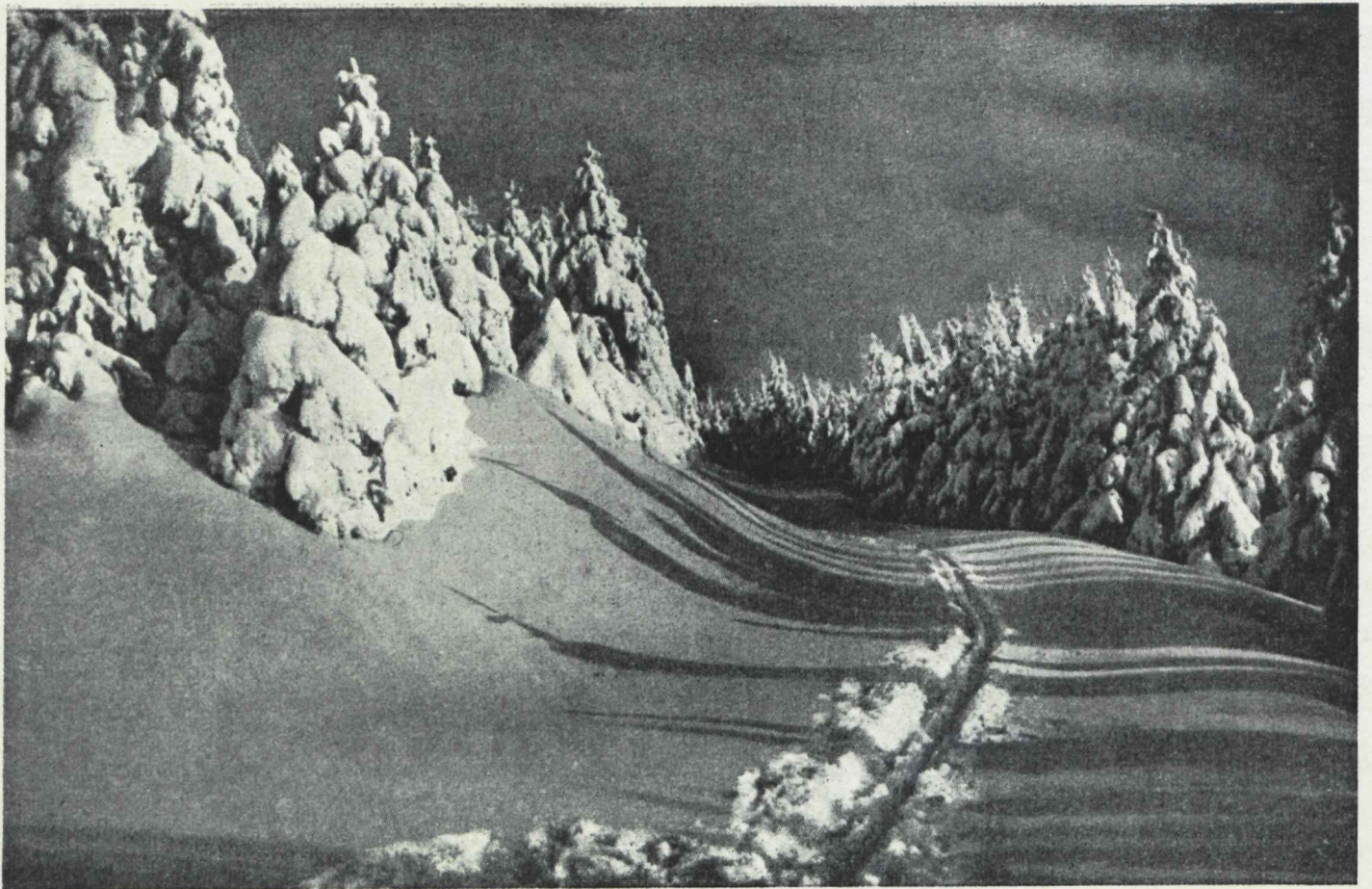
NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 1 (49)
5. AASTAKÄIK

J A A N U A R 1 9 3 9
TRÜKITUD 37 000 EKSEMPPL.

Väike mees
raskel tööl

ÜKSIK SUUSATEE

Kaks luuletajat laulavad talvest

ESIMENE TUIISK

KAAREL MURDEL

Üle põllu, üle aasa
kostab tuule karmi hüüdu.
Tahaks joosta, hüpata kaasa.

Kostab hääli, rappub maja —
õues nagu peetaks laata.
Metsast vastab tormikaja.

Tuisutäkud laias traavis
hirkuvad ja löövad tralli.
Hangesid aina kasvab kraavis.

Vastu akent iil lund vibub,
vallatusest rõõmus, hõiskab.
Vahel korstnas nuttu tihub.

Tuisu lõpuks võidab — rahu
ja siis katab kõikjal maad —
pehme ning valge lumejahu.

Talv toob kaasa lume, kalli —
ja nüüd unustame ära
sügise, nutuse, halli.

SUUSARETK

ENN RAJAMAA

Kesk mändisid, kus künkaid, raba, soo
ja ikka kaugel, kaugel madal taevas,
ma suuskadele annan vaba jooksuhoo
ja olen nagu kapten ookeanilaevas.

Ei rõhu õlgu murekoorem, karm,
vaid sirutan end üles nagu puu
ja tunnen, et on minu üle arm —
ma rõõmuhõiskeks avan hingeldava suu.

Ei ole minekut, ei ole ruttu,
ei ole ees ka ühtki kindlat sihti.
Mis seljataga, mässitud kui uttu,
ning eksinudki olen ära tihti.

Ja olen ehmunud seisma ise,
kui jänes hüppas üles otse eest
või tedreparv kui kivivise
läeb põgenema, kartes minus ahimeest.

Ma lähenen ja ulatan käe maale
ning tunnen, et siit rahu saan.
Puu jutustab, kui toetun ta naale,
iäab sõbraks mul ikka lumine laas.

Vana kirjakast

Suur kolimine! Sõelutakse ja arutatakse, armutult ja karmilt. See kõrvetab meeleolu. Vana, lombak iste, kus on niimõnigi kord mõttikult logeldud, pole vääriline ilmuma uue linna silme ette. Vana korv täis mälestisi, niimõnigi liigutav ese selles, ent üldiselt rämps. Ei tee ju vaesemaks, andes selle kaltsukaupmehele, ent siiski mõjub see kuidagi lagastavana.

Kõik on peaaegu valmis pakitud. Siin ja seal lebab midagi, kaebeta kannatlikkusega, lebab hülgamise ja võtmise vahepeal. Ent mis see on? Uksel ripub ju vana kirjakast, ripub nagu alati, tehes, nagu poleks midagi juhtunud, nagu peaks ta viimsepäevani valvama oma postil.

Jaa, mis teha sinuga, sa vana, armas, kollane plekkesel! Kas pole, sa näed ju, et sind ei või kaasa võtta. Siin selles vanas majas, mis ammu oleks pidanud saama uue välimuse, siin majas olid sa roostetunud kella kõrval oma kohal. Ent nüüd siirdutakse ilusate ustega majja, klaasist kellanuppudega! Kas pole, sa näed ju — — —?

Kuidas ta ripub seal, see väike, mõlkis plekk-kast, kui tummalt ta avab oma laia suu ja vaatab väikese võtmeauk-silmaga. Sina, midagi ei saa muuta. Sa ei või kaasa tulla. Ma tean, võlgnen sulle palju. Seda ei unusta ma iialgi. Mida kõike pole sa aastate jooksul ulualla võtnud, seitsmeteistkümne aasta jooksul! Rääkimata veel sellest, mis juba varemalt seal sees oli, kui oldi veel säärane väike viletsake!

Seitsmeteistkümne aasta eest, kuidas see nüüd oligi? Ah jaa, tookord oldi üliõpilane — ja puhkeajal tuli väärtuslik kiri ülikoolist dekaanilt. Selles seisid meelitavad asjad ja see tõstis enesetunnet. Siis oldi nii rikas. Kogu tulevik oli ees. Ja kord tuli teine kiri samast vanast ülikoolilinnast, palju ilusam, see oli Leenalt, ja varsti järgnes uus kiri, mis oli veel sirgem oma rühilt. Oh, millised ajad! Taevas oli täis viuleid. Leena, see oli alles tüdruk! Varsti polnud enam kõhklemist — ühel päeval pühitseti pulmi. Oli küll vaesust, kuid siiski õndsust!

Ka kirjakastile oli pulmapäev pidupäevaks. Pool kilogrammi posti pidutses kooskõla. Varemalt sageli mõnitati sääraseid õnnesoove, ent sel päeval valmistas see palju rõõmu. Sel päeval rõõmustuti kõige üle, isegi tädi kolme hõbelusika üle.

Kolm hõbelusikat, need said varsti erilise tähendusegi. Algul oldi ju kahekesi, ent varsti tekkis põlev soov väikese pikemaajalise külalise järele. Ja nii oligi ühel päeval väike Maie seal, see päris, päris väike Maie. Öieti alles paari nädala pärast hüüti teda nii ja siis oli kirjakastil jälle sõnake kaasa rääkida. Ta tundis end nii tähtsana ja paisununa õnnesoovest.

Saabusid karmid aastad täis pinevat pingutust. Võideldi koos ilusa eesmärgi pärast. Oli tahtmist läbi lüüa, tahtmist maailma vajutada uus nimi, oma nimi. Paljud halvad kirjad sattusid plekk-kasti, inetud äraütlemised, piiritut viletsust kindlustavad kirjad, ent ka mõned edudokumendid. Võideldi koos. Kurjad sõnad hakkasid endale pesa ehitama. Järsku tõusis teadvusse hävitav aimus: võideldi teineteise vastu.

Väike Maie vaatas ümbrust hirmunud silmadega, sulgedes nad mõnikord kesk päikesepaistet.

Kooskõla oli rebenenud. Kohutavaim oli, et vahel leiti end vana õnne petlikus õitselepuhkemises, mis raskendas lõplikku lahutust. Seda põhjalikumalt muututi õnnetumaks pärast iga säärast lepituspäeva. Kaks inimest püüdsid kogu südame ja mõistuse jõuga lapse pärast taas üles ehitada üksmeele-templit. Ent see langes hävitavalt kokku, ähvardades oma varemete alla matta kogu elu ja loomingut.

Uued inimesed segasid oma mõjutusi lagunemisse ja kiirustasid seda. Ja ühel päeval anti naine sisemiselt alatistelt vabaks. Ent siis tekkis oht, mis ähvardas võtta ka selle väikese, suurte, siniste silmadega Maie, kes oli nüüd juba koolilaps.

Ja kord, tulles läbi männimetsa koju raskemeelselt jalutus-käigult, olid mõlemad kadunud, naine ja laps. Tal tuli koguda tervet jõudu, et mitte kokku langeda.

Väga palju inetut varjas siis kirjakast järgmise kuu vältel. Häbistavad kirjad, ähvardused, palved, kirjad ametiasutise temp-liga. Halb, kibe aeg, millal kõik unelmad haihtusid ja juuksed muutusid hõbedaseks. Siis ühel päeval tuli kiri vilumatu lap-sekäekirjaga, kibedam kõigist.

„Armas isake, tahaksin alatiseks jääda ema juurde. Jook-seksin niikuinii su juurest ära. Maie.“

Dikteeritud? Kindlasti dikteeritud. Sisse immutatud, päev-päevalt.

Kibedaim kiri? Ei, tuli üks, mis ületas kõik piinad. See tuli aasta hiljem, trükitud teade Leena kihlumisest teise mehega.

Kuid kaks nädalat hiljem saabus üheteistkümne-lehekülje-line peaaegu õrn kiri, mis pajatas uutest pettumustest ja vana-dest igatsustest.

Siis pikemat aega mitte midagi enam.

Kirja asemel saabus Maie.

Möödusid aastad, kohisedes või hiilides.

Ja kord lebas kirjakastis musta servaga teade, mis põhjus-tas metsiku südamekloppimise. Seisti minutitepikkuselt kahtle-valt seal. Lõpuks avati ning loeti, et Leena on surnud.

Siis vabanes aastate kivistunud kannatus, vabanes pisara-tes, rasketes mehepisarates. Ja siis tuli ahastav igatsus võida veel kord alata Leenaga. Suur kahetsus valdas meest, et ta üldse ei saanud vastust naise alandlikule ja ilusale kirjale, mis oli talt viimne. —

Õhtu laskub alla. Seal istub mees tolmuse kuuega ja hoiab mõlkis kirjakasti käes, istub ja mõtleb. Avaneb üks. „Isa,“ ütleb pikk, sale tüdruk, „mida teed sa selle vana esemega? Miks sa ei jätkanud pakkimist?“

„Meie võtame kirjakasti kaasa, Maie.“

„Aga isa!“

„Siiski, siiski. Hiljem kunagi seletan sulle.“

„Ent kuhu me ta paneme?“

„Ta saab mingisuguse aukoha, Maie, kus ta meid ei sega, aga nii, et ma teda siiski näha saan, kui ma tahan — seda vana head kirjakasti!“

Ema ootab tütart

Daaliate õitseajal sai proua Elle Heinsoo varahommikul aiavärava juures pealinnast kirja, milline, kui ta selle imestunult ja siiski juba õnnestavas aimuses värisedes avas, teatas talle laialivalguva kitsa käekirjaga ta tütre Anna saabumisest lähemal päevil. Proua Heinsoo karjatas heledalt, vaatas siis tardunud pilguga kuhugi kaugusse — ja ta õrnade sügavpu-naste huulte ümber värises lakkamatult imeline naeratus.

Pärast mehe surma üksildaseks jäänud ja seitsa-aadik pisut imelik naine silus kortsunud kirja ja vaatles seda täp-semalt, olles end kogunud. Ent seal polnud rohkem midagi kui see lühike, kiirelt märgitud teade Anna saabumisest. Anna oli ise kirjutanud, ent imelik, käekiri oli nii ahtakene ja järsk. Varemalt seisid need tähed kindlalt ja paksult ning tugevalt ridades, mitte küll ilusalt, kuid isekalt ja uhkelt, nagu olid isa omadki olnud. Täpselt nii, nagu kirjutas isa A-tähte oma ni-mes Andres, nii tegi temagi veel, pisut liiga suure hooga, ent midu näis see kiri lillal kirjapaberil mitte just palju-tõotav, pigem oli see arg ja alandlik. Proua Heinsoo tõstis kirjapaberi nina lähedale ja haistis. Anna oli kunagi väga armastanud lõhnastada oma paberit, see kiri aga ei evinud mingit erilist lõhna.

Ema jalutas aias edasi-tagasi. Oli veel varane hommik. Päike tõusis aeglaselt üle majaharjade, tõugates puuladvad

hommikuvalgusse. Roosid lõhnasid tugevasti, daaliad ja kas-sinaerid seisid sirgult ning värskest peenraserval. Proua Heinsoo ei mõelnud sellele, et otsida suures erutuses vana teeni-jat ja valmistada külalise vastuvõtuks.

Ta jalutas mõttessevajanult. Päike tõusis ja tekkis soojus. Aed hingas talle vastu, lilled sirutusid külmast kastest ja tõst-sid oma kroone, tasa avanesid daaliate ja hiliste rooside nupud. Reseedade ja nelkide lõhn hõljus magusalt ning vaikselt üle peenarde.

Proua Heinsoo kaotas kümne aasta eest oma tütre. Kaot-as ühele mehele. Lugu, mis juhtub tuhat korda ja on ikka jälle uudne. Mees, kel oli juba naine, köitis ta enda külge — ja Anna põgenes temaga õises udus. Vanematemaja sulgus kurvalt ja haavunult igaveseks. Aastad pehendasid juhtu-nut, seda enam, et keegi tõi vanemaile teate, tütar elavat hea-des oludes, olles abiellunud Ameerikas. Kui suri isa, kes pol-nud seitsa-aadik kordagi nimetanud ärajoosnud tütre nime, otsis ema ettevaatlikult oma kadunud tütart, ent ta ei leidnud teda. Kus ta tookord tuttavate teadete järgi oli elanud, polnud ammugi Annat enam. Üleskutsed, millised Elle Heinsoo aval-das paljudes lehtedes, jäid tagajärjetuks. Õnnes oli tütar arva-tavasti kõik unustanud, mis varemalt olnud, ja ema jätkas nüüd lootusetult närtsivat elu lilledega, mis olelesid ta suures

LUMINE TEE

aias. Elle Heinsoo, olles veel ilus, ent liiga vaikne ja mõranenud südamega, tõrjus tagasi kõik kosilased. Räägiti, et ta olevat imelik. Kogu päeva veetis ta suviti aias, talviti kasvahoones, kus lilled avanesid vaid talle.

Niisiis homme saabub viimaks ometi kadunud laps. Kas ta rõõmustus väga, Elle Heinsoo? Ta pidi istuma, teda tabas põõritus, ent see oli möödud. Teenija tõi toidu lehtlasse. Seal ütles Elle talle, tulevat külaline, tulevat külla ta tütar Anna, viimaks ometi. Ta ütles seda nii rahulikult, nagu oleks ta teadnud seda külastust juba väga ammu.

„Ta tuleb üksi?“ küsis teenija, kes ei tundnud last.

„Võib-olla, et ta tuleb perekonnaga,“ ütles Elle Heinsoo. See oli jälle endine Elle Heinsoo, kes oli meeeldi mänginud pisut teatrit. Nüüd ütles ta pateetiliselt: „Võib juhtuda, et ta tuleb perekonnaga. Kirjas seisis küll ainult: „Armas ema, ma tulen...“ Ja seda märkas ta alles nüüd, kui teenija oli lahkunud, et tütar pidi teadma isa surmast.

Ta sõi vähe. Tal polnud nälga, ainult janu. Siis jätkas ta jalutuskäiku aias. Kõndides meenus talle kõik, mida ta oli säilitanud pisi-Annast.

Viimsed liblikad hõljusid pettunult lõhnavate daaliaõite kohal ja päraniavatud teeroos langetas kollaseid lehti. Imelikude, leopardinaha-taoliste jaapani liiliatega kaetud peenra ees seisatas Elle Heinsoo, vaatlles neid ja mõtles: neist oma aia väärtuslikest õitest asetan ma mõned ta tuppa, kõrge roheline klaasvaas sobib selleks hästi. Annat rõõmustas alati väärtuslik ja haruldane. Ka Andrest. Neid liiliaid tõi Andres talle esmakordselt, sest ajast õitsesid nad alati; Elle ei armastanud neid. Võõras, kardetav maailm puudutas teda, kui ta mõõdus sellest peenrast.

Elle jalutas läbi aia. Unelmas kõndis ta kõrval Anna, kes oli naine, kindlasti ilus, uhke naine. Enne kui ta põgenes, oli ta juba iseteadev, painduvalt kerge ja elegantse kõnnakuga. Täna leidis Elle — kui imelikult kogenult jalutas juba siis Anna linnas, peaaegu alati üks, sõbratarideta. Elle oleks pidanud tookord pöörata talle rohkem tähelepanu; ent talle oli tütar veel laps, kuni põgenemine mehega tõendas vastupidist.

Nüüd jalutas Anna unelmas ta kõrval, nagu ta homme, võib-olla täna õhtul juba tõelikult jalutab. Ja Elle jutustas talle lilledest, vahepeal isast ja jälle lilledest; sest Anna oli endast juba jutustanud suurtes joontes. Mida ta ei tahtnud jutustada, ah, ta oli kindlasti niimõndagi läbi elanud, millest ta ei tahtnud jutustada, eriti see kümne aasta eest tehtud seiklusrikas algus, selle võis ta endale hoida, Elle Heinsoo ei esitaks sääraseid küsimusi.

Ja kui imelik see oli, Elle seisatas kähärpealiste daaliate põõsaspeenra ees, millised kasvasid siin kõigis värvitoones, nagu lõbusad lilled lastele, ja ta ütles ühele väikesele Annale, kes taperdas tema ja suure Anna vahel: „Kõiki neid võid sa võtta.“ Elle ütles seda nii kõvasti ja heledalt, et ta sellest virgus ja end ükski leidis päikesest hiilgaval kruusateel. Nüüd kahtles ta järsku, kas see kiri polnud unelm. Ta mälu näis nüüd ebakindlana ärkvel olles; ent aiapõlles krabises midagi, teade oli tõelikkus.

Proua Heinsoo kaalutles, millisesse kleiti rõivastuda, et vastu võtta Annat, suurt daami, kes, väga võimalik — ta naeratas kavalalt ja meenutas oma vihjet teenijale — kes, väga võimalik, tuleb perekonnaga. Pärast mitmeid tunde astus ta majja ja valis tumepunase, õrnakoelise kleidi. Ta vaatas naeratades, kuidas teenija oli korda seadnud mõlemad külaliste-toad. Siis ta võttis roheline vaasi ja asetask selle põrandale hiljemaks, kui lilled olid lõigatud.

Tänaväärse ukse kell helises, ent väljas seisis ainult kerjus, kõhiv, noor poiss, pika kasvuga ja blond, kes küsis pisut süüa ja vaatles suurte, unistavate pilkudega trepist allatulevat naist, kes teda vaevalt märkas. Siis järgnes ta teenijale kööki.

Elle Heinsoo mõtles sellele pilgule, ent jõudnud liiliate peenrani, unustas ta selle, kuigi ta kuulis võõra külalise sügavat, pisut õõnsalt kõlavat häält, kes vestles teenijaga. See kindlasti jutustas talle, et oodatakse külalist, tütar, ja kuidas proua rõõmustus ja kuidas ta olevat huvitatud tütrest, kes olevat ju midagi erilist; sest elav, kuid truu teenija kurtis küllalt sageli, et ta perenaise kodu on sündmusteta. Nüüd viimaks juhtus midagi ja seda pidi ometi sissesadanud külaline teada saama. See kuulas meeeldi ja küsis ka üht-teist ning läks lõpuks, olles hästi söönud. Teenija tuli proua Heinsoo juurde, tuues talle kohvi, nagu alati sel ajal, ja jutustas talle, kui tänulik ja mõistlik olevat olnud poiss. Ta rääkis nii erutatult ja ägedalt, kuni Elle Heinsoo käskis tal linna minna sisseoste tegema pidulikuks õhtusöögiks. Neid pähklikringleid pagar Malmi juurest, milliseid Anna nii meeeldi sõi, ja neid kosutavaid pirne proua Maikla juurest, milliseid isa sõi nii vaimustatult. Ka tema, ta õnnis vaim pidi tundma, et kõik oli jälle hea ja et talle mõeldi armastusega. Ta tuppa kirjutuslauale asetab ta tumesiniseid võõrasemasid.

Teenija lahkus aiast ja majast, kandes teate rahva hulka. Teel kohtas ta jälle vaest, mõisnikku kerjuskuulalist ühe tüdrukuga, kes näis sama vaesena kui temagi. Nad jalutasid alla mooda peatänavat, teenija vaatas neile kaastundlikult järele. Tüdruk, kes kandis vana, liiga lühikest kleiti, näis talle kuidagi tuttavana, kuid ta pöördus ära, uskudes vaevalt võimaliku olevat, et keegi ta tuttavaist olnuks hulkur.

Ent noormees nägi teenijat ja ütles tüdrukule, kel polnud õieti üldse noor, pigem vananenud, elatunud nägu: „Nüüd pole teenijat kodus, nüüd on ta üks aias.“

„Jah,“ ütles ta kaaslane ja surus punaseid huuli, kuni nad muutusid vaageiks. „Jah,“ ütles ta veel kord, kui poiss kõverdus konutava kohahoo all.

Ja nad sammusid, kui poiss oli toibunud, tänavale, kus asus proua Heinsoo maja, ja tudruk kõlistas. Keegi ei avanud neile. Siis ütles tüdruk: „Meie peame tagant aeda minema.“ Ja nad läksid mööda kõrvaltänavat alla kuni jõeäärse teeni ning sammusid vaikides piki kallast, piki aeda, tüdruk ees lühikeses, heledas, kulunud kleidis, saledate jalgade ja pisut hõljuvate puusadega. Haige pois palavikuline pilk jäigis joo-bunult selle kõnnaku ilu. Tüdruk ei vaadanud kordagi tagasi. Ta läks kõhklematult läbi aavärava, nagu edasitõugatuna, poiss järgnes nagu köidikus. Järsku üks karje, ja armastatu ruttas sisse ühelt teekäänakult. Seal istus valgel pingil daam punases kleidis, naeratades suletud silmadega õndsalt, ja süles lebasid tal valgete käte vahel pruunid liiliaid, heledalaigulised nagu leopardinahk. Ent käd, milliseid mahakummardunud tüdruk oiates suudles, olid külmad, ja Elle Heinsoo oli surnud. Ammu töötamast lakanud süda vaikis.

Anna tõusis ja vaatas ema nägu, mis säras veel usus; ja Anna teadis, ta oli saanud kirja ja oodanud teda pidulikus kleidis nende haruldaste lilledega.

Poiss haaras vaikselt Anna käe.

„Kas poleks nüüd parem minna, armsam?“

„Jah, on parem nüüd minna, et teised,“ ta vaatas ümb-
russe, kus elasid naabrid, „meid üldse ei silmaks.“

„Ka politsei pärast,“ ütles poiss. Kõlas, nagu tahaks ta sellega kõrvale juhtida Anna mõtteid.

„Ja võltsitud paberite pärast,“ ütles tüdruk peaaegu lämbunult.

Nad võtsid teineteisel käest kinni ja lahkusid aiast, koju-ruttav teenija nägi neid veel kord, kuidas nad käsikäes pöördusid tänavale, mis viis neid põldude ja aasade vahelisele teele, vastu õhtule.

„Kahju sellest ilusast paarist,“ mõtles ta, „koduta ja vanemate-majata, kaitsku neid jumal, kaitsku neid jumal.“

Ja ruttas pidulikaks õhtusöögiks kuhjatud korviga mööda tänavat proua Elle Heinsoo majja.

Mullused naiste raamatud

Ütleme kohe alguses ära: naiste osa mulluses ilukirjanduslikus toodangus on kaaluvam kui niimõnelgi eelmisel aastal. Arvuliselt ei paku mullune naiste literatuur eriti suurt hulka: kõigil kirjandusliikidel kokku vaid seitse-kaheksa väljapaistvamat teost umbes niisama paljudelt autoritelt, kuid sisuliselt on tegemist tavalisest keskpärasest paremaga, millele lisandub pealegi mitu säärast raamatut, millede iga ei kustu aastanumbri-ga. Viimaseid teoseid ilmub meil kahjuks üldiselt väga vähe, ja eriti on see maksev just läinud aasta kohta. Sest mis jääb nõudlikumale sõelale mitmeks-mitmeks aastaks meie kirjandusloo väärtuslike toodangust, mis ilmus a. 1938? Meeste raamatuid vahest ainult August Gailiti mereromaan „Karge meri“. Naistelt aga peale debütant Kersti Merilaas'i luuletuskogu „Maantee tuuled“ ka Marta Sillaotsa romaan „Neli saatust“ ja Leida Kibuvitsa novellikogu „Rist ja Rõõm“.

Kui mullune ilukirjanduslik toodang meestelt suuremas osas ja enamas jaos üldiselt kannatab ruttamise, pealiskaudsuse ja süvenemispuuduse all, siis naiste raamatud sellest ajast on enamuses sellest vabad, eeskätt kolm eespoolmainitud.

Kersti Merilaas'i nimi pole meie kirjanduslikule publikule võõras. Kes on pidevalt jälginud „Loomingu“ veergusid, on sealt aastate kestel leidnud hulga Kersti Merilaas'i nime kandvaid õrnu, naiselikke ja tundeküllaseid luuletusi. Aratanud tunnustava tähelepanu „Loomingu“ veergudel, on autor nüüd kokku kogunud oma luuleloomingu paremiku ja avaldanud need Eesti Kirjanikkude Liidu kirjastusel „Maantee tuuled“ nime all.

60 lehekülge luuletusi Kersti Merilaas'ilt mõjuvad värske ja õrna tuulepuhanguna meie luulevainult. Autoril on maitset, silma, kõrva, südant ja kõike muud, mis vajaline oma tunnete, muljete, tähelepanekute ja elamuste sõnastamiseks laitmatu värsivormis. Parima on Kersti Merilaas andnud intiimse looduslühirikuna, kus ta avaldab leidlikkust ja suurt soojust. Mingi nukker, valus alatoon kõlab pea igast K. Merilaas'i luuletusest, kuid just selles seisnebki ta suur veetlus, kuigi see kohati võib väsitada.

Väga hea on Kersti Merilaas'i luulerida seal, kus põimub ühte loodus ja armastus. Olgu juhusliku näitena kasvõi järgmised read:

„Ja meie armastus, ah, miks küll see
me jaoks kui nukker valge tempel tehti,
või nagu varjuline metsatee,
kus juba tasa langeb koltund lehti.“

(„Lõikus“).

Kersti Merilaas'i näol on meie luule peale Betty Alveri saanud teise talendi, kes näib olevat suuteline andma niimõndagi väärtloomingulist meie lühirikale.

Marta Sillaotsa nimi oli üksvahe ilukirjandusest üsna taandunud, kuna ta esines hulk aastaid vaid silmapaistvama esseisti ja kriitikuna. Kui temalt aga 1937. a. ilmus biograafiline visand „Viiskümmend“, siis võidi veenduda, et see naine pole meie ilukirjandusele veel kaugelgi mitte surnud. „Viiskümmend“ äratas lootusi ja huvi, kuid mullu Eesti Kirjastuse Kooperatiivi kirjastusel ilmunud romaan „Neli saatust“ üllatas. Psühholoogiliseks varipildiks nimetatud romaan, mille tegelaskond koosneb haritud linnaelanikest ja avaliku elu tegelasist, pole mitte ükski Sillaotsa, vaid kogu meie viimase aja jutustava proosa üks silmapaistvaimaid ja parimaid tooteid. Võib-olla jääb Sillaotsa teoses mõndagi psühholoogiliselt vaieldavaks, kuid ometi ei kannata teos mitteusutavuse püüde all, mis ongi ta suuremaks vooruseks, pealegi kui kõik esitatav serveeritakse eeskujulikus vormis.

Leida Tigane romaaniga „Seitse pastlapaari“ ei rikkastanud küll meie ilukirjandust mullu kuigi tähelepanudava romaaniga, kuigi teos sai „Looduse“ romaanivõistlusel teise auhinna, ent hea ajaviite-asja andis ta siiski. Seda liiki humoristlikku lektüüri, nagu taotleb Leida Tigase „Seitse pastla-

TALVINE ÕHTU

paari“, taotletakse meil üldse väheselt, mispärast tuleb iga säärase puhul rõõmu tunda. Sest üks just kerge, hea ajaviitekirjanduse kaudu lähe lugeja tee väärtkirjanduse valdkonda. „Seitse pastlapaari“ on sellisena heaks sillaks, kuigi nõudlike lugejale jätab ta, välja arvatud vahest loomade ja nende hingealu kirjeldus, üsnagi kesise mulje.

Agnis Taar, kelle sulest on aastate jooksul ilmunud rida keskpäraseid näidendeid, on nüüd toime tulnud noorsooraamatuga „Mari-Ann, õpetajatütar“, mis pakub meeldivat lugemist ka täiskasvanule. Tundub vaid, et autor on oma tagasi-vaatelise raamatu raamistikku haaranud väga palju. Nii satub lugeja vahest tihnikusse, kuhu üsna eksib. Kui kõik muud väärtused selles teoses on vaieldavad, siis ometi mitte ladusus ja kohatine rahvalikkuski. Sellest seisukohast on ta Leida Tigase „Seitse pastlapaari“ sugulane.

Leida Kibuvitsa kirjanikutäht tõusis rea aastate eest äkki helendavaks valguseks. Autor sai tunnustuse ja hellituse osaliseks, mis aga võttis jalad alt ta eneskriitikal. Sest raamatud „Sepapoeg Manglus“ ja „Kass arvab, et...“ rääkisid Kibuvitsa puhul tagurpidiminekest, loominguilisest allakäigust, mida märkis ka arvustus üsna avameelselt. Nüüd on Kibuvits end nähtavasti kokku võtnud ja oma novellikoguga „Rist ja Rõõm“ on ta tõusnud uuesti silmapaistvamate ritta.

Suur huumor läbib seda raamatut. Kuid ka suured kontrastid esinevad esitatavates inimkujudes. Autoril on hea fantaasia, ta on leidlik mõttesähvatuste pilduja, kohati otse rabades oma ande lopsakuse, julguse ja uudsusega.

„Rist ja Rõõm“, Eesti Kirjastuse Kooperatiivi kirjastusel, kuulub Leida Kibuvitsa toodangu paremiku ning on üks silmapaistvaimaid novellikogusid eesti naiselt üldse.

Peale eespoolmainitud ilmus mullu naistelt veel mõningaid teoseid, milledest olgu esijoones märgitud korralikud noorsoo-raamatud — M. Sillaotsa „Matkamehed“ ja H. Mäelo „Soohüti Liine“, kuid nende lähem vaatlemine ei kuulu enam käesoleva raamistikku.

K. Eerme.

1

„Cosmose“ sireen mõirgas. Algul oli ainult värin õhus, siis muutus see õõnsaks surinaks, siis tumedaks oigeks, mis undas ikka võimsamalt, kuni mattis sadama-müra ja inimeste hüüded.

See oli „Cosmose“ hääl. Ja seal oli ta ise, suurim laev maailmas ja võib-olla ilusaim, mida inimesed olid kunagi ehitanud. See oli kindlus mustadest soomusplaatidest, kahekse korda kõrge. Ülal dekid, kihades inimestest, valge muinasjutulinn säravast kristallist ja üle selle kolm punast lühikest torni, mis tõukasid enesest välja musta suitsu. Mõne minuti pärast pidi „Cosmos“ teele asuma oma esimesele reisile New Yorki.

Autod kihutasid üle kai, kullerite mootorrattad nagisesid. Minuti eest olid kolm hiigelsuurt postiautot kohale jõudnud, kuhjaga täis kotte, mis kandis kõikide Euroopa riikide värve. Kolm tuhat postikotti oli juba „Cosmosele“ laaditud.

Ikka veel tuli reisijaid. Keegi daam uhkes autos sõitis sadamasse, kasukas lohakalt õul, süli täis punaseid roose. Ta nägu õhetas ärevusest ja värskest aprillituulest, mis puhus üle kai. Auto ei saanud veel peatuda, kui fotograafid tormasid ta poole ja hakkasid sõna tõsisel mõttes tulistama. Daam näis aga kõik selle leidvat loomulikuna, ta naeratas oma säravate terashallide silmadega ja järgnes peastjuurdile, härra Papi-nile, kes juhtis ta teenimisvalmilt laevale. Ajakirjanikkude-parv tormas talle järele.

Keset mõllu alumisel dekil seisis kõrgekasvuline, elegantne, hallide juustega direktor ja propagandašeff Henricki, rahvuselt taanlane. Ta oli keskustluses väikese valge habemega härraga, kes vadistas kiiresti prantsuse keelt. Üks stjuuard astus nende juurde ja otsekohe astus direktor Henricki sammu tagasi. „Vabandust, ekstsellents,“ ütles ta, „üks hetk.“

Direktor Henricki ruttas deki teise äärde ja lähenes austavalt kasukas daamile, kes kandis käsivarrel punaste rooside kimpu.

„Direktor Henricki!“ Härra kummardus sügavasti daami ees. „See on mulle suureks rõõmuks ja auks, proua Königsgarten,“ ütles ta, „et võin teid tervitada meie laevaühingu nimel!“ Ta kummardus veel kord ja palus proua Königsgartenilt luba saata teda isiklikult tema kabiini juurde. Ta lootvat, et proua on rahul — ühing olevat teinud kõik selleks, et rahuldada säärase lugupeetud külalise soove.

Proua Eva Königsgarten naeratas ujedalt, ta vaevalt kuulis, mida talle öeldi, ja vastas vaid mõne viisaka, mittemidagi-ütleva sõnaga. Kui inimesed teda ometi kord rahule jätkasid oma kulunud fraasidega! Ta kõneles kõrvatorikavat Viini murrakut.

„Palun nüüd pahemale, armuline proua. On raske orienteeruda uuel laeval. Isegi minul.“

„Suurepärane laev! Päris oivaline laev!“

Direktor Henricki naeratas meelitatult. „Panime seekord kõik mängu, armuline proua,“ ütles ta ja juhtis proua Königsgarteni säravaknikeldatud lifti. „Te elate kaks korda kõrgemal.“ Alles liftis julges ta lauljatori lähemalt vaadelda. Ta oli näinud seda nagu laval — Isoldena, Toscana —, muusikas ja maagilises valguses. Selle haruldase näo lihtsus ja avarus, mida ta nüüd nii lähedalt nägi, tegi ta segaseks. Oivaline naine — see Eva Königsgarten, kahtlemata oivaline naine, tõeline naine!

„Te laulsite eile õhtul veel Brüsselis, nagu ma lugesin?“ ütles Henricki, kui Königsgarten üles vaatas.

„Tulen just Brüsselist.“

Nad sammusid läbi lõputu piduliku koridori.

„New Yorgis ootab teid ‚Metropolitain Ooperi‘ publik suurimas ärevuses. Aga siin me olemegi juba, proua Königsgarten, kas tohin paluda?“

Eva Königsgarten oli enesele tellinud esimese klassi kabiini, aga tema suureks üllatuseks oli talle korraldatud terve korter. See koosnes salongist, magamistoast ja vannitoast. Salongis leidis isegi sätendavalt uus tiibklaver, millele olid asetatud lõhnavad lillekimbud ja seal kõrval kaardid ning kirjad.

Proua Königsgarten tänas.

Kõige rohkem rõõmustus ta selle väikese klaveri üle, kuna see tegi ruumi nii hubaseks. „Kui veetlev! See oli tõepoolest väga ilus mõte teie poolt, direktor!“ ütles ta ja vaatas Henrickile oma terashallide silmadega otsa. Henricki küsis, kas proua Königsgartenil on veel mõningaid soove. Midagi värskendavat võib-olla? Aga ei, proual ei olnud mingisuguseid soove ja direktor palus luba lahkumiseks: seltskondlikud kohustused...

Königsgarten laskus tugitooli ja haigutas kõigest südamest. „Jumal tänatud, et ta ära on!“ ütles ta ja naeris omaette. „Marta! Marta, oled sa seal?“ hüüdis ta, väsimusest peaaegu hääletu.

Vannitoa uksele ilmus vanem naine, küürus seljaga, karmide näojoontega ja lihtsalt rõivastatud. Ta nägu oli inetu, ent ta ilusad suured pruunid silmad särasid kuni südameni, kui ta Eva Königsgartenile otsa vaatas, otsekuul oleks ta teda näinud pikki aastaid kestnud lahusoleku järele.

„Jumal tänatud, et sa siin oled, Eva,“ ütles Marta ja ta mõtles seda siiralt. Ta oli olnud hirmul, et Eva laevast maha jääb, ja siis oleks ta pidanud päris üksinda New Yorki sõitma.

Königsgarten naeris „Noh, näed nüüd, olen jälle siin. Kuidas sul läheb?“

Marta uuris Evat. Tema pilgu eest ei jäänud varju rahu-tuse jäljed Eva näos, rahu-tuse, mis ei tahtnud Evast kaduda tema abielust saadik Kinskyga. Ah, kuidas Marta vihkas seda Kinskyt, kellest ta alati ainult kui „parunist“ kõneles. Ta raputas pead. „Sa näid väsinuna, Eva, väsinuna! Ei, see elu, need inimesed ajavad ta veel surma!“

2

Postikottide võrgud kerkivad ikka kõrgemale.

Ikka veel püsib „Cosmose“ maandumissild ülal nagu kuuekordne maja, tühi ja õudne, aga kümme minutit hiljem on näha kailt klaasmajas tegelevaid päid. Valgejuukseline, kes näib maapastorina, on laeva kapten Terhuysen.

Ohvitserid sillal võtavad telefoni-kuuldetorud ära, madrused seisavad valmis vabastama rasket köit, mis seob laeva kai külge. Aga siis saabub veel üks auto.

Autost väljub härra helehalli tolmumantliga, kõhna kollase näoga. Ta unustab suures ärevuses sõidu eest maksmata. Siis jääb ta seisma ja vaatab aurikule, nagu kõheldes, kas poleks siiski parem tagasi pöörduda. Üks stjuuard läheb talle vastu, et kohvleid vastu võtta.

„Palun kiirustada, mu härra,“ hüüab stjuuard laevauksel, „sild võetakse ära iga silmapilk.“ Ta vaatab sõidukaarti: Felix von Kinsky. Ta kummardub ja kutsub pikolo. „Härral on tuba nr. 312 C-dekil.“

3

See oli õnn, et Warren Prince, New Yorgi Universe-Pressi esindaja, juba täna hommikul laevale tuli. Ta kirjutusmasin ägises. Särgiväel istus ta kabiinis, mustad sarvprillid ninal; ta tumedad lokid rippusid niisketena laubal. Ta informatsioon pidi valmis olema, kui piloot laevalt lahkus. Warren Prince tundis „Cosmost“ seest ja väljast. Ta oli kõnelnud stjuuarditega, ohvitseridega, direktor Henrickiga, laeva ehitajaga, inseneridega, kütjatega, reisijatega. Terve tunni oli ta liftiga üles-alla sõitnud.

Niiskuse ja külmaga-tingimata NIVEA!

Tuul ja külm võtavad nahalt tema elu-
avaldusiks vajalikud ained, soodustades
nii punetuste, kestenduste ja enneaeg-
sete kortsude tekkimist. Et hoiduda neist
kahjust, pole paremat vahendit kui
Nivea, sest Niveas leiduv Euceriiit ja
loomulik naharasv on nii lähedalt sugu-
lased, et Nivea-kreem tundub täiesti
loomuliku nahakaitsevahendina.

Hinnad alates 30-nest sendist.
Werner Mehks, Tallinn.

Masinad taovad. Prince naerab ja deklameerib oma teksti, nii suures vaimustuses on ta. Ta kuulub nende inimeste hulka, kes võivad vaimustuda laevadest, ja „Cosmos“ vaimustab teda. Maailm oli ühe ime võrra rikkam ja selle ime nimi oli „Cosmos“.

Ühendriigid olid laeval hiilgavalt esindatud: proua Sullivan ja ta tütar Kity; Gardener, Harper, Rice.

„J. P. Gardener Pittsburgist,“ deklameeris Prince, „pöördub tagasi kiireima tee kaudu, et teha lõpp streigile Barrenhillsis. Laeval on ka Harper junior, veel pruun Aafrika päikesest.“

Euroopa saatis ka mõned oma tähtsamatest tegelastest. Seal olid: professor Rüdiger, kuulus füüsik, doktor Fuchs, tuntud spetsialist vähktõve-uurimise alalt, Eva Königsgarten, kuulus lauljatar, kes sõitis võõrusetendusele „Metropolitaini“ teatrisse.

Kakssada rongitait süsi oli „Cosmos“ pardal, viis miljonit dollarit kulda kangides, viis tuhat kotti posti, üks kuulus Velasquez poole miljoni väärtuses, mis oli määratud Chicago muuseumile. Kolm puusärki. Puusärgid olid päris sügavale laeva põhja peidetud, ebauklikud reisijad ei tohtinud sellest midagi teada. Üks nendest varjas eneses proua Robinsoni, Ameerika atašee naise, maisi jäänuseid, kes mürgitas enda tuntud skandaali pärast mõne nädala eest. Peaaegu oleks Prince kuulsa Aasia-uurija Russelli unustanud, kel oli kavatsus Ameerikas ettekandeid pidada Turkestani ja Tiibeti üle. Siis oli laeval veel ühe Balkani riigi endine ministerpresident Leukos, kes reisib oma õetütre, preili Georgette Adonardi, näitleja ja tantsijatari, seltsis. Oli ta juba maininud vana Bernhard Schwabi, New Yorgi „Standardi“ väljaandjat? Siis oli seal veel seiklejaid, valemängijaid, detektiive, aga sellest mitte sõnagi — nali! Prince naeris.

Vahetevahel tormas Prince kabiinist välja, et heita pilku kaile. Võib-olla võis ta äkki mõnd huvitavat piasja märgata, mis oleks andnud värvingut. Kai kihas inimestest, suits tõusis õhku aurulaeva sadadest korstnatest, tuulehoog keerutas tolmupilve üle kai. Hääled karjusid õhus.

Prince oli oma informatsiooniga rahul. Sellest saab alles reis, Prince! Ja kolm Holli tütarlast olid pardal — Holli görlid. Jah, elu on suur oivaline asi!

„Kabiin 312,“ ütles stjuuard härrale helehallis tolmumantlis, kes oli saabunud pardale viimsel hetkel.

Härra kortsutas laupa. Kirjutusmasin klõbises kabiinis! „Mulle kinnitati agentuuris, et saan omaette kabiini.“

Stjuuard kehitas kahetsevalt õlgu. „Eksitus nähtavasti, mu härra. Laev on juba kuid välja müüdnud.“ Ta koputas uksele ja viis härra kohvri kabiini.

„Voodi C, see siin, palun, mu härra!“ ütles ta.

Prince katkestas kirjutamise, pöördudes kiiresti ümber.

„Kahetsen, kui segan!“ ütles härra hallis tolmukuees jaheda viisakusega.

Prince kargas üles. „Palun, palun. Olen kohe valmis,“ hüüdis ta ja pani kiiresti oma paberid kokku. Ta pani kuue

selga ja väljus. „Hei, stjuuard, stjuuard!“ karjus ta. „Kunas lahkub piloot pardalt?“

4

Jälle mõirgab „Cosmos“. Dekid mustavad inimestest ja kusagil kõrgel mängib muusika, mida aga on vaevalt kuulla. Inimesed kail lehvivad kübaraid ja taskurätte. Aurulaeva sireenid huigatavad, ja enne kui märgatakse, on aurik juba paarkümmend meetrit kaist eemal. Terves oma suuruses ja oma majesteetliku joonega liigub ta vees, kolm jämedat korstnat tõukavad kannatamatult suitsu välja nagu vulkaani kraatrid. Laevakruvid löövad vee vahutavaks marmoriks, „Cosmos“ läheb vaikselt pikale reisile.

Tuul oli äkki tugevamaks muutunud. Warren Prince pühkis piisad näolt, mis tuul talle näkku puhus. „Sa oled sellega toime tulnud, Warren!“ ütles ta enesele rahuldatult, „Bell ajab seekord silmad pärani!“ See Bell, William Percival Bell, oli Universe-Pressi šeff (nelisada ajalehte!). Warren Prince oli kakskümmend kolm aastat vana, äsja ülikooli lõpetanud, ilma sendi varanduseta; ta pidas ülal oma ema, kes vajas kuus vähemalt sada viiskümmend dollarit. Täna õhtul tahtis ta veel telegrammi saata Universe-Pressile. „Kõigepealt otsid üles Holli görlid,“ mõtles ta. Violet, Ethel, Mary, nii olid nende nimed.

Ta läks baari, et midagi juua. Ta oli esimene külaline! —

Proua Königsgarten istus veel tugitoolis, kui Marta talle kohvi tõi. Nii väsinud oli ta, et ei saanud millelegi mõelda.

„Loodetavasti on kohv küllalt kange, Eva,“ ütles Marta.

„Oo, tänan, mu armas,“ vastas Eva ja hakkas kiiresti kuuma kohvi jooma. „See on hea, Marta, et sa kõik asjad juba välja pakkisid,“ ütles ta. „Ütle, ons Reifenbergi näha olnud?“

„Ei, professor Reifenbergi pole ma näinud.“

„Kui ta peaks tulema, siis ütle, et olen väga väsinud.“

„Jah, Eva,“ vastas Marta ja lisis juurde, et härra Gardener oli siin. „Ta jättis selle paki sulle ja laskis sind tervitada.“

Eva hüüdis rõõmuga: „Gardener?“

„Jah, ta oli siin, poole tunni eest.“

Gardener! Eva oli õnnelik selle mõtte juures, et vana Gardener oli ka laeval. Ta rõõmustus tema seltskonna üle. Gardener oli tõeline sõber, ta leeb nagu ja rahu mõjusid Evale nii hästi. Rõõm elustas teda, ta tõusis püsti. Ja nüüd läks ta lillede juurde, kõndis ühe kimbu juurest teise manu, luges kirju ja kaarte. Ta näos peegeldus iga ta südameelligutus, ta peitis oma nina valgetesse ja kollastesse roosidesse ja hingas nende lõhna. Aga äkki muutus ta nagu tõsiseks. Ta seisatas ja ta põsed muutusid kahvatuks peetumusest.

„Kuule, Marta,“ hüüdis ta kõvasti, „kas peale Gardeneri pole keegi siin käinud?“

Miina Härma

MIINA HÄRMA

75-AASTANE

9. veebruaril s. a. pühitseb helilooja ja koorijuht Miina Härma oma 75 aasta sünnipäeva.

Miina Härma sündis 9. veebruaril 1864. a. Kõrveküla koolimajas, Raadi v., Tartu lähedal kooliõpetaja tütreana. Esimese muusikaõpetuse sai H. kodus. Umbes 14–15-aastasena sai H. õpetust klaverimängus ja muusikateoorias Tartus K. A. Hermannilt. 1883. a. astus ta Peterburi konservatooriumi, mille lõpetas 1890. a. Pärast konservatooriumi lõpetamist viibis ta lühemal aega Saksamaal. 1894. a. asus ta Tartus tööle muusika-pedagoogina ja koorijuhina. Heliloojana on ta õige palju koorilaule loonud, mis on saanud väga populaarseks oma viisirikkuuse, südamliku otsekohesuse ja ehtsa tundeküllusega. Peale oma otse ala on ta väga aktiivselt osa võtnud Eesti avaliku elu üritustest. Ta 60 a. sünnipäeva puhul valis Eesti Naisüliõpilaste Selts ta oma auvilistlaseks.

„Ei, peale tema pole keegi käinud.“

Mitte midagi, tõesti mitte midagi. Mitte midagi Veit Granachilt. Ta oleks võinud talle vähemalt ühe tervituse saata, kui tal polnud võimalik New Yorki sõita. Viimased lilled sai ta temalt Brüsselis. „Kus nad on?“ küsis ta äkki ehmunult. Neid polnud kusagil näha. „Marta, kus on roosid, mis ma kaasa tõi? Või unustasin ma nad vagunisse?“

„Nad on voodi kõrval, Eva.“

Jah, seal seisid nad tõepoolest. Kui pöörane ta ometi võis olla. Ta nägi enese ees Veiti ilusat nägu. Need olid idealisti näojooned või õigemini unistaja omad, ja vaatamata oma noorusele, seisis ta kindlalt oma kahel jalal keset elu, täis teovõimet ja vastutust. Eva nägi ta selgeid ja säravaid silmi. Ja mitte ühtki rida, mitte ühtki tillukest telegrammi? Nähtavasti hoidsid teda äriasjad Frankfurdis kinni.

Äkki on Eva väsinud ja tujutu. Ta läheb oma magamistuppa, võtab kingad jalast ja kerib enda voodisse; Marta tuleb ja teatab, et vann on valmis. Aga Eva ei pööra peadki. „Lase mul magada, Marta,“ ütleb ta tasa, „ja ole valvel, et mind keegi üles ei ärataks, kes ka ei tuleks. Ma ei taha, et mind segataks.“

„Hea küll, Eva.“ Ja nüüd on Eva uinunud.

5

Kui Prince oma kabiini tagasi läks, oli ruum täidetud parfüümi- ja suitsulõhnast. Härra C-voodist oli parajasti tegevuses oma kulunud ja viletsa käsikohvri väljapakkimisega.

„Ma loodan, et mu käitumine ei tundunud teile ennist ebaviisakana,“ ütles Prince. „Aga mul oli väga kiire, ma pidin piloodile oma viimase posti kaasa andma.“ Kerge kummardusega C-voodi härra poole lisas ta juurde: „Warren Prince, Universe-Pressist, New Yorgist.“

Kollase jumega ja pikliku näoga härra riivas Prince'i põgusa pilguga. „Kinsky!“ vastas ta ükskõikse ja ebaselge häälega, nii et Warren temast vaevalt aru sai, kuigi ta oma kõrvu teritas.

Prince pani kuue ja krae ära ja hakkas häbenematult oma pesunõus pladistama.

„Vabandage mind,“ pöördus ta uuesti Kinsky poole. „Aga ma tõepoolest lausa ujun higis. Kaks tundi olen ma sellel aurikul edasi-tagasi joosnud, olen tosin inimestega kõnelnud ja siis kirjutanud. Põrgulik elukutse!“ Warren naeris. „Tõepoolest, põrgulik elukutse!“ kordas ta, kuna ta mingit vastust ei saanud. Ta ei varjanud seda sugugi, et ta katsus selle tundmatu härraga, kelle saatuse oli määranud talle reisikaaslaseks, lähemasse jutuajamisesse saada, nagu ta oma elukutse huvides oli harjunud alati tegema.

Warren kuulatas läbi kohina, kuid ta kuulis ainult, et härra C-voodist avas pudeli ja hõõrus mingi vedelikuga käsi. Ta tundis odekolonn-lõhna. Ent kui Prince enam vastust ei oodanudki, ütles härra, kes end Kinskyks nimetas: „Teil on õigus! See peab küll hirmus elukutse olema!“

Warren vaatas ehmunult üles. Ta pea ja lokid olid paksum seebivahus. „Aga seda ei mõtle te ometi tõsiselt?“ küsis ta uskumatu naeratusega, peagu ehmunult.

Kuid Kinsky noogutas, ilma et oleks Warrenile otsa vaadanud.

„Kuidas? Kuidas?“ Ei, siis oli härra temast küll hoopis võõrri aru saanud. Ja Warren seletas, et ta oma elukutset otse kirglikult armastab. Jah, talle paistis isegi, et ajakirjaniku-kutse on praegusel ajal ainuke kutse, mida džentlmen võib pidada.

Kinsky riivas Warrenit pilkava naeratusega, ent samal ajal oli selles pilgus ka teise inimese mõistmist. See oli inimese pilk, kes paneb kiiresti kõike tähele. Tal olid hallid, pisut tuhmid silmad, kahtlustavad ja veidi kõrgid. Kaastundetaoline naeratus mängles ta kitsal suul. „Milline ülehindamine!“ näis ta naeratus ütlevat.

„Loodetavasti ei pane te mu avameelsust pahaks. See polnud igatahes minu tahtmine — teie elukutset solvata.“

Warren ütles pead kuivatades: „Oo, palun, palun! Rääkige päris siiralt, ma isegi palun teid seda teha. Ta asetab prillid ette ja nüüd nägi ta seda härra Kinskyt, kes kõneles nii põlglikult tema elukutse üle, tõesti esimest korda elus.“

See oli tõepoolest ebatavaline nägu. See oli askeedi nägu, piklik, väga kõhn, ja kui ta pea kõrvale pööras, siis paistis ta kotkanina teravalt silma. Silmad olid sügaval ja neil oli kummaline ilme, nad meenutasid tuhka, mille all hõõgub veel tuld, need olid peaaegu fanaatilise munga silmad. Jah! Savonarolat meenutas see nägu. Aga mida kauem Warren seda nägu silmitses, kuna ta ise kõneles, seda selgemini tundis ta, et ta on seda nägu juba varem kusagil näinud! Kusagil, kunagi! Seda nina, seda silmatorkavalt väikest suud! Ilma kahtluseta.

Härra Kinsky oli piinliku hoolikusega rõivastatud ja ravigitud, kuigi ta rõivastis oli pisut vanamoeline ja kantud. Aga vara hallunud juuksed olid hoolikalt lauku aetud. Tal olid kitsad käed ja silmatorkavalt väikesed jalad. Parim euroopa rass, konstateeris Warren. Aristokraat? Kunstnik?

Kinsky, kes Warreni ebadiskreetset uurimist tundis, vaatas äkki tema poole ja Warren ütles kiiresti, kuna ta naeratas: „Te ei hinda ajakirjandust? Seda võib teist näha.“

Kinsky raputas pead.

„Ei, ei, ma ei hinda teda sel määral,“ ütles ta põlglikult, „nagu teie seda ootate, härra Prince. Muide, ütlen teile, et ma loen hirmus harva ajalehti.“

(Järgneb.)

Keraamika

KODUKAUNISTA- MISVAHENDINA

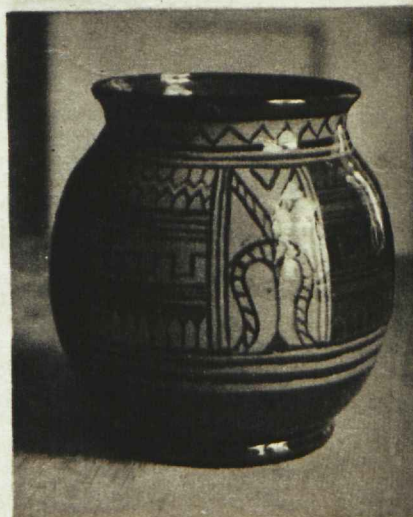
Keraamika on üks neid kunstikäsitöö-alasid, mille alged ulatuvad tagasi kaugemasse minevikku.

Ürginimese lihtsate tarbeesemete — sööginõude vormimisest on aegade jooksul välja arenenud ala, mille saadused moodsas elamisustises on järjest võitmas poolehoidu.

Keraamika oma suurejoonelise lihtsuse ja kaunidusega, oma vormi ja värvuste vaheldusega lillevaasides, figuurides, dekoratiiv-esemelis jne. vastab praeguse aja kainele ja asjalikule kunstimaitsel. On raske vältida keraamikat seal, kus taotletakse täiuslikku kodukultuuri. Oma suurejoonelise lihtsuse tõttu on keraamika kasutatav nii vähenõudlikus ümbruses kui ka seal, kus tuleb rahuldada nõudlikumat maitsel.

Keraamika on meil üks uuemaid ja vähemtuntumaid alasid, mille arendamisele asuti alles iseseisvuse ajal. Kaheldamatult tuleb see tööala arendada meil nii kaugele, et kaoks vajadus sisse tuua teistest maadest seda liiki esemeid, mille väärtus igakord ei vasta nõuetele.

Juuresolevad keraamikaesemed on valmistatud Tartu Naisühingu Kutsekoolis.

Tartu Naisühingu Kutsekool 20-aastane

Üksikud üritused naisele kutsehariduse võimaldamises tööstuslikkudel aladel, nagu kudumises, õblemises ja tikanduses, ulatuvad tagasi möödunud sajandisse. Kuid arvesse võttes meie rahva tolleaegset õiguslikku seisundit, samuti ka üldiselt kehtivat mentaliteeti naise kutsehariduse küsimusis, ei ulatunud selleaegne oskuste-omandamine kaugemale diletantlikest harrastusist, mille kaudu ei taotletud niivõrd majanduslikke eesmäärke kui vahendit jõudeaja sisukamaks möödasaatmiseks. Alles meie riikliku iseseisvumisega kerkib tõsisemalt päevakorradele naise kutsehariduse korraldamine, mille ülesandeks on nüüd juba kõigi õiguste ja ka kohustustega naise kui riigikodaniku ainelise iseseisvuse kindlustamine.

Selle ülesande teostamisele nagu enesestmõistetavalt asuvad naised ise. Ja kui meie esimene tööstuslik naiskutsekool, kes nüüd võib tagasi vaadata 20 aastat kestnud tegevusele, kutsumati ellu ühe naisorganisatsiooni, nimelt Tartu Naisühingu poolt, siis polnud see juhuslik ettevõtte, vaid teadlikult kaalutud ja läbimõeldud üritus, mis pidi täitma küllalt tähtsat osa meie naise kutseoskuslikus ettevalmistuses.

Ka seegi, et selle õppeasutise ellukutsumine langeb ühte meie täieliku iseseisvuse esimeste kuudega, oli tingitud valmisolekutahtest kaasa töötada meie noore iseseisva riigi ülesehitavas töös — kasvatada teadlikke ja aineliselt iseseisvaid naiskodanikke.

Tartu Naisühingu Kutsekoolis (endise nimega T. N. Käsitöökool) algas õppetöö 4. veebruaril 1919. a., s. o. paar nädalat pärast enamlaste väljalöömist Tartu linnast.

Töö algas kahel erialal: kudumises ja tikanduses. Neile kahele osakonnale avati paar aastat hiljem lisaks veel keraamika- ja õblemisosakond, nii et praegu kool töötab nelja eriosakonnaga 19 õppejõu juhtimisel.

1923. aastal võttis Haridusministeerium kooli õppejõudude palgad enda kanda, andes korduvalt toetust õppeabinõude ja seadiste muretsemiseks. Samuti on kooli pidevalt toetanud Tartu Linnavalitsus ja ka Tartu Maavalitsus, mis on võimaldanud koolil areneda järjest tõusvas suunas.

Sihtasutiste seaduse põhjal muudeti kool 1936. aastal sihtasutiseks, kelle kätte kogu kooli varandus üle läks.

Kutsehariduslike koolide seaduse põhjal kuulub kool keskastme-kutsekoolide liiki, kuhu vastu võetakse 6-kl. algkooli lõpetajaid. Õppekursuse kestus on 2—3 aastat, misjärel õpilased pärast vastavate katsete sooritamist omandavad õppinudtöölise-kutse.

Õppegevust lähemalt piiritledes võib koolis õpetatavad ained jagada eri rühmadesse.

Esimesse neist kuuluks praktiline tööõpetus, mille eesmärgiks on anda õpilastele sel määral tehnilisi teadmisi ja oskusi, et nad kooli lõpetades võiksid iseseisvalt teha erialasse kuuluvaid töid. Kuid kool, püüdes õpilast harida tema erialadel igakülgseks, ei saa piirduda ainult praktilise tööga, nii kuuluvad õppeülesannete hulka veel: a) ained, mis peavad arendama õpilase majanduslikku mõtlemis- ja arvestamisoskust ning käitise organiseerimist (arvepidamine, kalkulasioon ja käitiseõpetus);

b) tarbainete-õpetus, milles käsitletakse kõikide erialal tarvitatavate materjalide saamist ja ümbertöötamist; c) osa aineid on määratud üldteadmiste süvendamiseks, nagu eesti keel ja kirjavahetus, ühiskonna- ja kasvatusõpetus. Kuna kõik koolis esinevad erialad oma laadilt kuuluvad rohkem kunstikäsitöö kui lihtkäsitöö valda, on erilist rõhku pandud õpilaste kunstiliste ja maitseliste võimete arendamisele, samuti on tähelepanu pööratud ka erialale vastavate kirjade (muustrite) loomisele. Selleks on ette nähtud eriained, nagu joonistamine, kompositsiooniõpetus, kunsti-, kultuuri- ning eriala ajalugu.

Arvesse võttes asjaolu, et meie rahvakunst kadus möödunud sajandi teisel poolel, on naiskäsitööaladel, nagu kudumises ja tikanduses, tulnud otsida uusi väljendusvorme, kuna selle aluse, millele oli rajatud meie rahvakunst, moodustas peamiselt rahvusrõivas.

Selle aluse kadumisega on tulnud siirduda sootule uutele aladele, milledest peamiselt arvesse tulevad ruumisüstamiseks kasutatavad esemed. Tarbevormide leidmine neile ülesandele täitvaile esemeile, samuti neile esemeile ilustiste leidmine niisugusel kujul, et nende kaudu oleks täidetud ka meie rahvusliku omapära nõuded, see ongi omaette ülesanne, mida tuleb täita kutsekoolil.

Kaheldamatult on meie kodukäsitööl täita mitte väikene osa meie rahvuskultuuris, kuid see võib sündida täiel määral siis, kui arvestatakse meie oma rahvuslike kunstiloomingulisi elemente ja rajatakse neile käsitöö ilustusvormid.

Mitte vähese tähtsusega pole meie käsitöö kunstilise väärtuse tõstmisel ka kõigi võõraste eeskujude, mis sageli on küsitava väärtusega, vältimine.

T. N. Kutsekool on püüdnud kinni pidada neist põhimõtetest, andes võimalikult palju ruumi rahvakunstivormide kohandamisele ja rakendamisele käsitöös. Kuid on tulnud anda võimalust igale õpilasele ka individuaalseks loominguks moodsaill põhimõttele, mille kaudu kaheldamatult mitmekesisuvad ilustavad vormid.

Kõik kirjad, mida kasutatakse praktilistes töödes, nii kudumise, tikanduse, rõivaste ja keraamika alal, on õpilaste oma kompositsioon. Koolis tehtavatest töödest on järgnevatel lehekülgedel toodud mõningad näited, et tutvustada käsitööharrastajaid T. N. Kutsekooli tööga, milleks „Mareti“ toimetuse on lahkesti ruumi lubanud kooli 20-aastase tegevuse täitumise puhul.

Lõpuks olgu veel tähendatud, et 20 aasta jooksul on kool andnud ülalpoolnimetatud aladel hulgaliselt oskustõelisi, kes oma teadmisi ja oskusi on rakendanud kas iseseisvalt töötades või õpetajatena ja instruktoritena mitmesugustes koolides ning organisatsioonides. Seega on täitunud ka see esialgne eesmärk, mis püstitati kooli asutamisel.

Toimetuse märkus:

Juhime lugupeetud lugejate tähelepanu sellele, et käesolevas numbris leiate Tartu Naisühingu Kutsekooli käsitöid lehekülgedelt nr. 20, 21, 22, 23, moejooniseid lk. 15 ja keraamikatöid lk. 9.

Mis kasu sest muusikast õieti on?

Paljud emad juurdlevad järgmiste küsimuste kallal: „Kas ma lasen oma lastel muusikatunde võtta või ei? Virve on küll juba ses eas, kuid kas tal maksab võtta muusikatunde? Kas ta on küllalt musikaalne, kuna tal laulmine on vaid kolm? Vellot ei või enam rohkem koormata, ta on juba skaut ja sportlane. Helgi tahab maalimist õppida. Reinul on väga halb pea, ta peab keskenduma ainult koolitööle. Tänapäeval on kooliskäimine isegi juba liiga kurnav ja pingutav.“

Tahaksime emadele, laste iseloomu kujundajaile ja nende elu juhtijatele, esitada mõningaid vaatepunkte, mis neid ehk kõigest hoolimata veenavad, et muusika on laste kõrvalharrastustest kõige tähtsam. Kõigepealt peetagu meeles, et vaid väga üksikud inimesed on muusika suhtes täiesti tundetud, seega täiesti ebamusikaalsed. Musikaalsus lööb õitsele igas inimeses eri eas, ühes kiiremini, teises aeglasemalt. Vaadeldagu näiteks ülalmainitud Virve juhtumit. Tüdruk ema kahtleb ta muusikalisis kalduvusis. Tahaksin meelsasti teada, kas Virve on saanud üldse muud muusikalist äratust peale selle, mis ta on saanud koolis? Kas ema on temaga ka enne kooliiga laulnud rahva- ja lastelaule? Kas isa on talle mänginud sobivaid tükke,

et äratada temas huvi muusika vastu? Virve halb hinnang laulus võib johtuda vilumatusest ja arglikkusest. Lauldes teritub muusikaline kuulmine ja võib aja jooksul väga heaks muutuda. On juhtumeid, kus väljapaistev kunstnik lapsena on osutanud väga keskpärasest musikaalsust. Ta kuulub hilisküpsede hulka. On ka muusikakunstnikke ilma lauluhääleta. Peale selle arvestatagu, et mõned lapsed on oma loomult nii arad ja tagasihoidlikud, et nende muusikalised anded ei saa ilmsiks tulla kooli suures õpilastekogus.

Meie koolide kahetsetavalt vähesed laulmistunnid ei suuda muud kui ammutada peotäie vett muusika-ookeanist. Laiem ja sügavam muusikaõpetus peab olema sihitud üksikule korraga, koolis ei ole õpetajal võimalik kõigi õpilastega lähemalt tutvuda. Kavakindel ja põhjalik muusikaõpetus kuulub eraõpetajaile, olgu siis küsimuses kas muusikateooria, hääleseade või eri muusikariistade tarvitamine. Sellest hoolimata on müldugi ka rühmaõpetusel oma ülesanded muusikalises kasvatuses.

Muusikaõpinguid on kõige parem alata 7—9 a. vanuselt. Kui sellealine laps soovib võtta muusikatunde, siis on soovi-

tav talle seda võimaldada, kuigi veel ei ilmne selget muusikalist andekust. Tuleb teha vähemalt katset. Häda korral tuleb tarvitada sundustki, kui laps osutab selgeid muusikalisi kalduvusi. Selle eest on laps suuremaks ja targemaks saades vaid tänulik, sest muusika algõpetus ei ole vanemaile lastele sugugi meelepärane, neis ärganud eneselesihitud arvustusiha surmab õpimise. Tõsi küll, muusikaõpetuse algastmed teevad mõnele väikesele muusikule palju raskusi. Kuid siin võivad ema ja vanemad õed-vennad tarvituse korral palju kaasa aidata. Neil tarvitseb vaid jälgida väikese muusikandi harjutusi. Muusika on suurelt osalt mõistusetooming, selle õppimine nõuab palju teadmisi ja meelespidamist. Väike õpilane ei suuda kõike õpitut säilitada oma peas tunnist tundi. Lapselt ei saa alati nõuda järjekindlat harjutamist. Teda tuleb selleks aegamööda sisse harjutada. Kui ema on ise ka muusikaliste kalduvustega, võib ta iga päev lasta enesele ette mängida, et takistada vigade sissejuurdumist. Et sellisel ülevaatusel oleks küllalt tagajärgi, tuleb õppimist jälgida ka tundides. Selline menetlus nõuab arusaadavalt ka õpetajalt tavalisest rohkem tööd. Kas see ehk on liig lootatav, et suure perekonna ema suudaks ohverdada oma aega laste muusikaõpetusele? Emal ei tarvitse muidugi lapse harjutades alati istuda juures ja ülevaatus ei ole ka vajalik kogu õppimisajal. Selline ema, lapse ja õpetaja ühistöö kannab rohkesti vilja. On olnud juhtumeid, kus ema on innustunud jätkama lapse poolt alustatud muusikaõpinguid või hakanud uuesti mängima varemõpitud palasid.

Vanemate osavõtul laste muusikalisest arenemisest on üli suur tähtsus. On muusikaõpetajaid, kes väidavad, et muusikaline lastetuba on muusikalise kasvatusena ja o. Lapsed, kes oma varasemaail aastail ei ole saanud mingisugust muusikalist äratust, jäävad enamasti kooli muusikalisele mõjutusele täiesti vastuvõtmatuiks.

Muusika mõjust inimmeelele annab huvitava pildi Otto v. Bismarcki vaade. Raudkantsler rõhutas sageli muusika, eriti laulu, võimet ühendada rahvast. Ta väitis, et lauluvennad ei sõdi isekeski. Neid sõnu võiks meenutada tänapäeval, millal

maailma orkester mängib öösüngel viisi sõdadest ja ülekohtust.

Keegi Viini professor rõhutab laulu mõju imikuisse. Ta väidab, et hällilaulud edendavad kasvamist ja kõrvaldavad siin võimalikke häireid. Psühholoogiliste uurimuste tulemuseks on, et hällilapse kõrv on lauluviisile vastuvõtlik juba õige vara. Seda peaksid lapsehoidjad meeles pidama. Nad peaksid oma häälelaskma toimida oma sisemise kiirguse edasiandjana. Selline hääle ei tarvitse olla koolitatud. Laulge siis, emad, oma lastele hällilaulu! Samal ajal tunnete endas laulu vabastavat ja ülendavat võimu. Laulmine edendab pealegi hingamist ja vereringvoolu. On ju tõestatud, et see mõjub takistavalt ka paljudesse nn. elukutse-haigustesse.

Veidi vanemate laste kujutlusvõimet võib kasvatada järgneva meeldiva katsega: ema mängib lastele mingi pala, nime-tamata selle nime. Lapsed joonistavad, milliseid kujutlusi viisid ja helid neis äratavad. Paljudes Euroopa maades pannakse praegusel ajal toime muusikalisi reforme. Nii juhatakse tähelepanu eriti muusikalisele kasvatusel. Muusikaelu õitseng sõltub nimelt niisama palju publiku maitse arenemisest ja helikunsti mõistmisest kui andekaist loovaist ja ettekandvaist kunstnikest. Helikunstiil on kultuurielus suurem tähendus kui üldiselt arvatakse, siin peegeldub rahvaste vaimne tase. Muusika, niisama nagu usund, on üleinimliku algupäraga. Kõiges tõsisemal muusikas peitub hardust. Schopenhauer nimetab muusikat kõrgemaks kõigist teistest kunstidest. Muusikas väljendub inimtahte alatine rahutu püüdemine, igatsused ja soovid. Ta ei väljenda mitte üksikut juhuslikku valu, rõõmu, vaid rõõmu üldse iseeneses, valu üldse, nukrust üldse ilma motiivideta. Ta ei ole ühegi erilise nähtuse koopias, vaid kõigi nende taga peituvat ürgtahte enda peegelpilt. Muusika annab maailma tuuma, iga asja südame. Seepärast on muusika kõige võimsam, kõige mõjuvam ja kõige haaravam kunst. Ta on igapäevase arusaadav nagu mingi ühine keel kõigile rahvastele, sest ta väljendab elu kvintessentsi. Ta kõrgeks võimeks on õilistada inimest ja tõsta teda üle argipäeva-murede sinna maailma, kus valitseb igavene harmoonia.

LAPSED KÜSIMISEAS

Vist küll iga ema võiks kirjutada paksu raamatu sellest, millise kangekaelse püsivuse ja piinava agarusega lapsed küsivad. On arusaadav, et nende suur küsimistung sunnib täiskasvanuid sageli tähelepanematusel, ükskõiksusel või isegi täielikule tüdimusele. Enamikus peitub aga lapse küsimuses sügav mõte, millist kasvataja peab otsima, mõistma ja väärtustama.

Lapse küsimisega algab varakult, umbes kolmanda eluaasta lõpul. Siis kerkib, mida paljud emad ei märkagi, esmakordselt küsimus: „Mis see on?“ See küsimus kerkib loomulikult vajadusest selgitada juba välismaailmast saadud muljeid. Laps küsib vähem asja olemust kui just selle nime. Tähtumatu uudishimu, kui küsimus järgneb küsimusele vulisest lapse-suust imestusväärt kiirusega, näib algavat alles neljanda eluaastaga. Tugeva teadmistetungiga liitub lapse iseseisev otsustamine, mida ta vajab ja missuguses suunas tuleb otsida puuduvat. Eelkäivast küsimusest „mis“ areneb hiljem valitsev „miks“.

Nii lihtsalt kui see ainus sõna ka kõlab, nii kergena kui vastus sellele küsimusele ka näib, nii raske on siiski selle tõeline seletus. Teadmatult ja tahtmatult asetab laps sageli ema piinlikku nõutusse oma sagedate, venitatud, peaaegu nutuste küsimustega. Kellelgi pole võimalik evida kõiki neid teadmisi, milliseid lapselik usk õotab emalt. Mõnikord märkame alles lapse küsimuse kaudu mõndagi olulist, mis meil siiani jäi tähelepanuta. Emal puudub selleks sageli vajalik aeg ja võimalus, et iga küsimust lahendada.

Siis püüab ta väljapääsu leida oma kitsikusest. Üks näide! Laps küsib emalt: „Miks valmistab hammas valu?“ Ema vastab: „Sest et ta on haige.“ Otsekohe jätkab väike piinaja: „Miks ta haige on?“ „Sest et ta on laisk,“ vastab ema. Väiküirelt järgneb uus küsimus: „Miks ta laisk on?“ Nüüd katkeb ema kannatus. Ta tõrjub „rumala“ küsitlemise tagasi. Tagajärg? Sel viisil saab ta vaevalt sellest üle, teeb aga väikese teadmishimulise uurija seevõrd araks, et ta ei julge enam

edasi pärida. Lapse piiramatu usaldus ema vastu on kõigutatud. Pettunult, järelemõtlikult ja kurvalt pöördub laps tulevikus meelsamini kellegi teise kui ema poole, võib-olla isa, õe, venna või mõne tuttava inimese poole. Kui ta ka sealt saab karmi või põlastavalt pilkava vastuse, siis kustub tema küsimistung järk-järgult täielikult. Laps, kes enam ei küsi, on õnnetu, kinnine ja huvideta. Süü lasub siis täiskasvanuil, kes on viinud ta selleni.

Teine harrastatud väljapääs igasugustest küsimustest seisneb piltlikes kõnekäänest. Laps küsib süütult: „Miks langetab lill õhtul oma peakese?“ Ema vastab: „Sest et ta läheb magama.“ Teinekord küsib laps: „Miks langevad sügisel lehed?“ Ema vastab: „Sest nad on vanad. Nad peavad nüüd surema.“ See iseendast väga poeetiliselt võluv võte on ainult seal kasutatav ja mõjukas, kus on tarvis selgitada huvitavaid, salapäraseid loodusnähtusi vastavalt lapselikule kujutlusvõimele. Kuid ebasobival kasutamisel jätavad sellised seletused, ükskõik kui kavalad nad ka poleks, soovimatu mulje teadlikust valest, mis on lapse moraalse kasvatusel seisukohalt ikkagi mõtlemapanev.

Tähendab, et polegi nii lihtne kohelda lapselikke küsimusi õigelt seisukohalt. Kui sagedased küsimused on tingitud ainult tujukusest või pealiskaudsest tahtest, ilma vastust ootamata ja tähelepanemata, siis on igatahes energiline tõrje täiesti omal kohal. Leidub tõepoolest lapsi, kes säärasel viisil piinavad ja piinata tahavad oma ema ja isegi kogu perekonda. Kuid selle vastu on olemas mõjukas vahend, mis seisneb pimedas küsimistuhina kõrvalejuhtimises köitvatele muljetele, mida pakuvad mäng, pildiraamat ja loodusevaatlemine. Kõikidel teistel juhtudel peame põhjustama seda tuhinat ja usku ning vastama lapse küsimustele kannatlikkuse ja arusaamisega, tuues seega kasu endale ning lapsele. Kui meie ei suuda mõnele küsimusele silmapilkselt või üldse mitte vastata, siis teeme kahtlemata õieti, kui avaldame lapsele ausalt, et seda ei tea me isegi, peame enne järele uurima.

Tänuavaldus

Käesolevaga avaldame südamlikku tänu kõigile neile lastevanematele ja koolitegelastele ning -õpetajatele, kes meid noorsoo-ajakirja „Viikingi“ esimese numbrililmumise puhul soojalt tervitasid ja õnnitlesid.

Kirjastus „Maret“

Mitte ainult keha lõdvendus ettepoole pole tähtis, vaid ka keha lõdvendus tahapoole, õlgade ja selgroo lõdvakslaskmine tahapoole.

Pingutuse ja lõdvenduse vaheldumine annab meile jõudu. Ei ole kerge olla täiesti lõdvalt. Teeme katsed oma keha lõdvendada, lastes endal lihtsalt kukkuda.

Siin näeme vaagnahoiangut allasõidul. Vaagnaluu ja kõhulihased on pingutatud. Hoolsa eeltreeninguga välditakse lihaste türelvalud.

Kehapöörde-harjutus. Kehapööre õnnestub, kui suudetakse vastavat kätt kuni kannani painutada. Põlved painutada, vaagen ette lükata, väike keskeha-pööre ettepoole ja käsi kannale.

Enne suusatamisele asumist

Ilusaim talvsport on suusatamine. Oivaline on libiseda suuskadel üle valgete lumelagendikkude ja liikuda puhtas karges õhus. Looduse arvaruses unustame oma igapäevased väikesed mured.

Ainult vähestel on võimalik nädalate viisi suusatamist harjutada, sest nii pikk aeg on vajaline, et saada heaks suusatajaks. Enamus saab ainult pühadeks ja pühapäeviks mägistesse maakohtadesse sõita. Et aga seda lühikest aega ka tõesti täielikult nautida võida, peab meie keha selleks spordiks olema ette valmistatud. Meil oleks oma puhkusest vähe rõõmu ja kosutust, kui meil sel ajal ja pärast seda kõik lihased ja luud valutaksid ülepingutusest. Täielikult ei saa me seda vältida, küll aga suurel määral, kui me oma keha suusavõimlusega ette valmistame.

Mida vajame suusatamiseks? Jõudu ja vastupidavust ning painduvat keha. Mida kiiremini keha suudab reageerida, mida painduvam ta on, seda kergem on talle suusatamine. Iga algaja mõtleb, et suusatamiseks vajatakse ainult jalgu. Täiesti vale, sest keskeha on see jõuallikas, mis liikumist juhatab. Järgmistena on liikumisel võrdne osa puusadel, külgedel, seljal ja isegi õlgadel ning käsivartel. Ettevalmistavate harjutustega peame keha tegema painduvaks, et saada tõesti täielikku naudingut sellest toredast spordist.

Raskus algab juba suuskade allapaneku juures. Üks jalg on meil juba sidemes; et aga teist suuska kinnitada, selleks vajatakse juba mõningat osavust, kuna üks suusk libiseb läände, teine idasse. Seega oleme jõudnud esimese põlvepainutuseni ja kerepööramiseeni, mis on esimesed vajalikud eelharjutused. Vaevalt seisame suuskadel, kui algavad juba kukkumised. Mida järeleandlikum keha on ja mida enam ta on võimeline end lõdvaks laskma, seda vähem tähendab meile kukkumine ja seda vähem saame siniseid plekke.

Nii ei tohi me kukkuda, vaid peame alati sellele mõtlema: võimalikult mitte selili! Kui me aga juba nii oleme kukkunud, peame silmas pidama, et üles tõustes tuleb jalad hoida paralleelselt.

Harjutus pikamaa-sõiduks. Ülarielihaseid võimalikult palju välja venitada. Seda harjutust tuleb sageli korrata, sest ülareis on väga tundlik, kui ta pole pikamaa-sõiduga harjunud.

Tasakaaluharjutus. Lasta vaheldumisi ühelt jalalt teisele, varvastelt kannale, kord on põlved välja sirutatud, kord painutatud. See harjutus tugevdab ka jala-liigeseid ja teeb nad liikuvaks.

Suusatamisel on peale jalgade suur tähtsus just puusadel ja keskkehal. Liikuvad puusad on tähtsad pööretel, hoo andmisel jne. Tuleb harjutada puusaliigese sissepoole- ja väljapoole-pöörämist, tehes seda tõugatega ja õõtsutades.

Et kallakul pööret teha, vajame teravpööret. Selleks järgmine harjutus: käsivars hoida õla kõrgusel ja jalg heita nii kõrgele, et me sellest käega kinni saame võtta.

Karastame keha võimlemisega

Osata kukkuda — see on kunst, mida tuleb harjutada. Kõigepealt peame hoiduma seljale kukkumast. Mitte kunagi ei tohi me aga ettepoole kukkuda: suusaotsad on hädasohtlikud. Seepärast tuleb õppida külili kukkuma. Piltidel on näidatud lödvendusharjutused, mis on suure tähtsusega. Kui meil julgust on, mida me muide suusatamiseks tingimata vajame, katsetame kukkumisega juba põrandavaibal.

Keppidega varustatult läheb sõit lahti. Kepid ei tohi olla liiga pikad ega lühikesed, vaid peavad täpselt kaenlaauguni ulatuma.

Kohe algul tuleb õige kehahoiang sisse harjutada, sest tikk-sirgete jalgadega ei saa suusatada. Ka kogu keha peab osa võtma. Kui oleme enne hoolikalt treeninud, reageerivad meie lihased otsekohe.

Nüüd oleme saabunud harjutuskünkale ja alustame allasõitu. Võtame vastavalt oma eeltreeningule algusasendi: vaagnaluu ettepoole surutud, pingutatud põlved painutatud ja kükitame allasõidul sügavasti. Seejuures peavad kannad vastu maad olema ja käed liigi jalgu.

Suplus lumes ei ole harjutuse juures välditav. Üles tõustes mõtleme jälle oma harjutusülesandele, mis andis käsu: enne ülestõusmist jalad õieti asetada, sest muidu ei saada kunagi üles, anda hoogu jalgadega, suusad asetada kallakuga risti ja siis tõusta.

Me märkame, et suuskadel on mitmed liigutused raskendatud, näiteks pööramine ja suunamuutmine. Pildil näeme ümberpöördumist ilma suuskadeta, seda tuleb hoolsasti harjutada.

Praktiliselt võime suusatamist muidugi ainult suuskadel õppida, kuid suusagümnaastika on juba väike osa praksisest. Kui meil veel suusaspordist aimugi pole, on tähtsam oma keha võimlemise teel ette valmistada ja läbi treenida kui lugeda raamatuid suusaspordist.

Käsivarte viibutamine on vajaline lödvendusharjutus käsivarre- ja õlalihastele. Vaheldumisi viibutame käsivarsi õlgadest lahti, kord paremale, siis vasakule poole, suurema ja vähema hooga.

Tuleb harjutada ülestõusmist rööbiti asetatud jalgadega ja kõrvaesunatud alareitega. Harjutusel võtame abiks kepi, tõukame end sellega üles, kusjuures me kõhuliigeseid tugevasti pingutame.

Allasõiduks on kükitus ja põveligese paindlikkus hädavajaline. Mida sügavam on kükitus, seda kindlamad me oleme ja seda vähem ohtu on kukkumisel. Kannad tuleb alati vastu maad hoida.

Tuletage meelde

2. oma sõpradele ja headele tuttavatele, et kuni veebruarini s. a. saadetud aastatellimised võtavad osa suurtest aastatellijate kinkidest.

Kinkide nimestik on käesoleva „MARETI“ kolmandal kaaneküljel.

LUGUPEETUD LASTEEMAJ!

Paljud „Mareti“ lugejad on juba „Mareti“ asutamisest saadik soovitud näha, et „Maret“ pühendaks ühe osa ajakirja veergudest täielikult lastele. Aeg-ajalt toimetuse püüdiski nii ühes kui ka teises numbris lehekülje jätta lastele, kuid hiljem osutus see peaaegu võimatuks, sest „Mareti“ laialdased ja mitmekülgsed osakonnad nõudsid ikka rohkem ning rohkem ruumi. Kuna „Mareti“ hinda pole võimalik tõsta, siis ei saanud lisandada senisele ka rohkem lehekülgi. Hinnatõstmisega ja selle arvel noorte-osa juurdelisamisega oleksid paljud need lugejad, kel pole lapsi, hakanud nurisema. Noorte-osalakonna jaoks määratud ruum oleks ikkagi jäänud piiratuks ega oleks suutnud küllaldaselt rahuldada noori ja ka lastevanemaid. Seepärast jäeti see mõte, et „Mareti“ kaasa anda noorte-osa, esialgu kõrvale. Küll aga hakkas toimetuse otsima teid, kuidas otstarbekalt rahuldada nende lugejate lastevanemate soove, kes soovisid noorte-osa ühes „Mareti“ga. Kuna järjest kasvavad soovivaalduused tiivustasid algatatud tööd, siis on jõutud niikaugele, et on ilmunud müügile moodsalt toimetatud noorsoo-ajakirja „Viikingi“ esimene number.

Noorsoo-ajakirja „Viiking“ tahab olla lastevanematele abiks ühe põhjapanevama kasvatusülesande teostamisel: pakkuda noortele nende arenemist soodustavat lugemis- ja teotsemis-materjali. Kuna emadel ja isadel selle ülesande korralik täitmine ka kõige parema tahtmise juures kipub käima üle jõu, laste võimed aga tingimata vajavad igakülgset arenemist, peab siin kooli ja kodu vahele astuma uus sõber ning nõuandja. Selleks nimelt tahab saada uus noorsoo-ajakirja „Viiking“.

„Viiking“ tahab aga ühtlasi välja tõrjuda meie noorte lugemisvara hulgast seni üsna jõudsasti levinud odavad ja

mõttetud väljaanded, nagu seda on igasugused viletsad ja ajastlähinud röövlitunud ning muud kahtlase väärtusega ande-romaanid, mille lugemine ei paku mingit vaimset naudingut ega suurenda ka teadmiste-tagavara.

Kuna tänapäeva noorsugu on hakanud suhtuma usu- ja kirikuküsimustesse liiga kergelt, siis tahab ajakirja „Viiking“ siingi noorsugu kaasa tõmmata ja juhtida, et vanad ilusad traditsioonid (nagu kirikuskäimine), mis põlvest-põlve meie vanemate juures on olnud aus, leiaksid jälle uuesti kõlapinda meie tänapäeva noorsoo hulgas.

„Viiking“ tahab pakkuda eesti kasvavale noorsoole nende puhketundideks mõnusat ajaviidet: 1) suure kirjandusliku väärtusega ja kasvatava sisuga mere- ja sõjaromaane, 2) kirjutisi kaugetest maadest ja rahvastest, 3) kirjutisi kummalistest loodusnähtustest, 4) huvitavaid ja põnevaid lühijutte, 5) artikleid spordist, kinost, teatrast ja kirjandusest, 6) mitmesuguseid mõistatusi, 7) toob igasuguseid huvitavaid õpetusi poiste ja tüdrukute käsitöö-aladelt, 8) avaldab poiste ja tüdrukute omi töid, 9) korraldab ilukirjandi- ja joonistusvõistlusi, 10) sisaldab suure ning huvitava foto- ja malenurga, jne. jne.

„Mareti“ toimetuse loodab omalt poolt, et kirjastus „Mareti“ algatus leiaks lastevanemate hulgas sooja poolehoidu ja kaasaaitamist. Kui kellelgi on midagi küsida või omalt poolt erisoove „Viikingi“ sisu kohta, siis palume sellest kirjastus „Maretile“ otsekohe teatada.

Tutvumiseks saadab kirjastus heameelega proovinumbreid.

„Mareti“ toimetuse.

Mitmesuguseid moode

AJALOOLISTEST KOSTÜÜMIDEST TULETATUD MOODSAID KLEITE

Rõivastusajalugu käsitledes ei anta ülevaadet üksnes rõivaste arenemisloost, vaid õpitakse ka seda rikkalikku materjali kasutama tänapäeva moodide kombineerimisel. Allpool mõningaid näiteid sellest.

1. Saledale kujule valgest žoržetist õhtukleit kreeka motiividel. Õla vahetükid ja seeliku üks külg moodustatakse vahelepanud plisseeritud ribast. Pluus kinnitatakse mõlemalt õlalt hõbepandlaga. Seeliku alläär, ta plisseeritud osa ääred, pluusi sees ja selle lõhis piiratakse hõbenõör-ilustisega. Võõl kreeka rahvusmotiividel tikitud hõbenõör-ilustis. Muster muustrilehel.

2. Egiptuse motiividel pealeõunakleit. Materjaliks mahe sinkjasroheline villkrepp. Krae, kätiste ja vööseotise äärised on tumesinised. Krae koosneb 3 eri pikkuses ribast, millised on kokku õmmeldud ainult kaeluse juures. Kätiste ja vööseotise äärised moodustatakse krae ülemisest äärisest. Tipulised äärised õmmeldakse läbi masinal, iga riiba eri värvi: ülemine — punane, keskmine — valge ja alumine — krae materjali värvitoonis. Muster muustrilehel.

3. Kleit dalmaatsia rahvusrõiva motiividel. Materjaliks raskelt langev siid. Kimonolõikes pluus on vöö kohalt ülekukuv. Kaeluse äärt kaunistab kuld- ja hõbeilustis. Vöö kuld- ja hõbeilustis. Muster muustrilehel.

4. Kleit renessansiaegseil motiividel. Materjaliks raskelt langev villane rii. Kaunistuseks sama värvitooni tumedamas varjundis krae, kätised ja nõõrilustised rinnaesisel, varrukail ja seeliku alläärel. Soovi korral võib pluus lõppeda ilma seesita,

mistõttu kleidile tuleb juurde vöö. Samuti võib seelik laiendada otse puusadelt sirgjoones, moodustades kellukesekujulise seeliku.

5. 17. sajandi algul moes olnud kleidist kombineeritud õhtuansambel. Sobiv keskmise aastase daamile. Materjaliks põõdmärjavärvi sinine taft. Kleit koosneb puusadelt otsejoones laienevast seelikust, pikkade varrukatega jakist ja selle all kantavast püstkraega kuld- ja hõbeilustisest vestist. Varrukail samast materjalist kätised. Seeliku keskosa kaunistab rühm nõõrvolte. Jaki revääridel ja ta varrukatel on samuti nõõrvoldid, viimaseil on nad asetatud kalasaba-kujuliselt.

* *

6. Kleit rahvusrõivaste motiividel. Materjaliks võib olla villane, siid või linane rii. Paelkaunistis kahevärviline. Vest-pluus kirju või ühevärviline.
7. Moderniseeritud rahvusrõivas. Roostevärvi seelikul all mitmevärviline ristitriibustik, pihik must ja pluus valge.
8. Nägus kleit heledavärvilisest materjalist. Alt kantitud punasega. Kaunistiseks vöökirjatikand. Muster muustrilehel.
9. Moodne tikandiga kaunistatud džemperkleit helehallist villasest või siidist. Tumedamat tooni materjalist vest ja taskud on kaunistatud tikandiga. Sama muustriga võib kaunistada ka pluusi, nagu näitab joonis 9-a. Muster muustrilehel.
10. Moodne õhtukleit ploomsinisest siidist. Õlapartii on valmistatud nägusamuustrilisest paelpitsist.
11. Moodne kleit villasest või siidist. Kaunistiseks nägus pärltikand. Muster muustrilehel.

1 2 3 4 5

6 7 8 9-a 9 10 11

Moodne aastavahetusel

1.

3.

4.

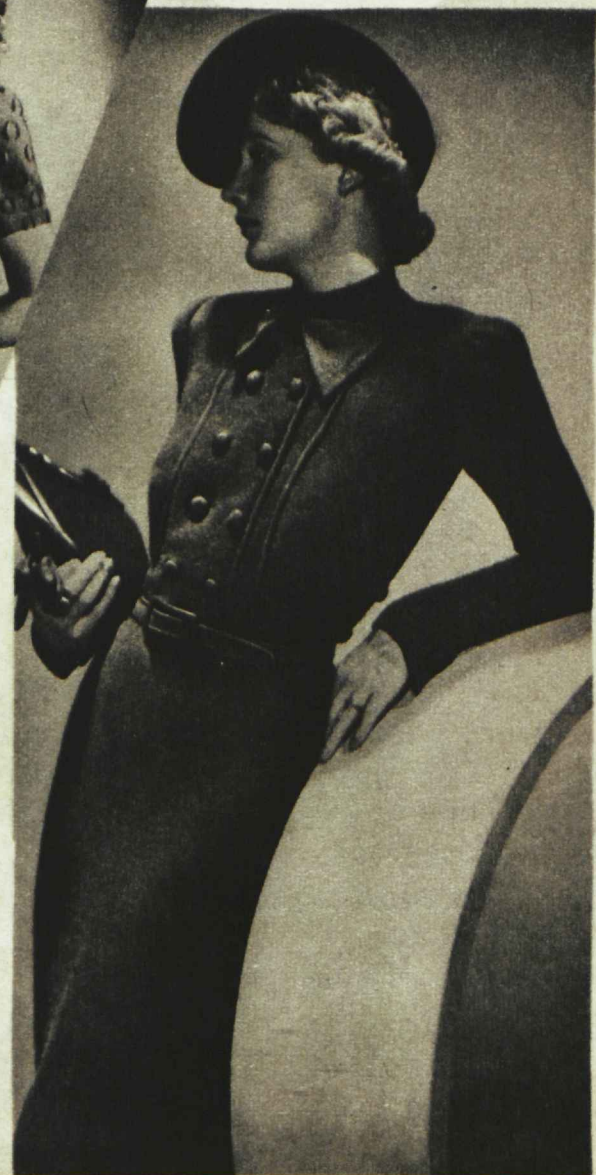
5.

6.

8.

7.

1. Moodne plus valgest siid- või puuvillmaterjalist. Lõige I lõikelehel.

2. Nägus öösärk peenemustrilisest pesusiidist. Lõige II lõikelehel.

3. Moodne soe hommikmantel. Mantli ülemine osa on varrukatega. Alläär on töötatud õhukese puuvillkihi abil, mis pandud pealmise riide ja voodri vahele ja läbitikitud.

4. Lihtsalõikeline huvitava tegumoega kleit villasest või siidist.

5. Meeldiv kleit triipmuustrilisest materjalist.

6. Noorusliku tegumoega kleit.

7. Nägus kleit külmadeks talvepäevadeks.

8. Huvitav plus trübulisest materjalist. Lõige III lõikelehel.

12

13

14

15

16

17

18

12. Nägus suusaülikond. Püksid tumesinised ja pluss kollane.
 13. Moodne suusaülikond. Võöl tikitud tasku piasjade jaoks.
 14. Suusaülikond. Püksid kakaopruunist materjalist, kraeta jakk ruuduline. Sall ja kindad sama värvi.

15. Nägus kolmveerandpikk mantel paksust ruudulisest materjalist.
 16. Moodne päevakleit peenetriibulisest villasest materjalist.
 17. Nägus džamperkleit triibulisest materjalist.
 18. Džamperkleit, mis koosneb ühevärvilisest seelikust ja triibulisest jakist.

19

20

21

22

23

24

25

26 27 28 29 30 31 32 33 34

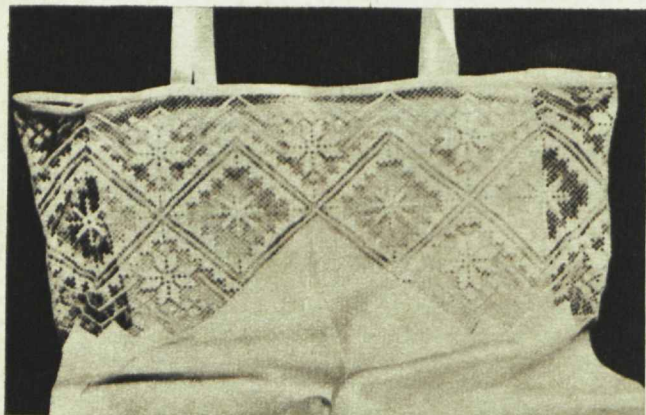
19. Lihtsa tegumoega päevakleit villasest segavärvi materjalist.
20. Nägus kleit villasest või siidist. Garnituur sama värvi tumedamas toonis materjalist.
21. Sportliku tegumoega päevakleit villasest materjalist.
22. Tõmbluku ja nõopkaunistisega päevakleit. Kaelas punktiline siidsall.
23. Nooruslik päevakleit.
24. Nägus päevakleit villasest või siidist.
25. Moodne kleit peenetriibulisest materjalist.
26. Nägus seelik ja pluus tütarlapsele. Lõige IV lõikelehel.
27. Ülikond poisile.
28. Ühevärviline pluus ja ruuduline seelik suuremale tütarlapsele. Pluusi lõige V lõikelehel.
29. Kleit ruudulisest materjalist.
30. Nägus kleit suuremale tütarlapsele. Krae ja taskurätik ruudulisest siidist.
31. Kahesugusest materjalist põll poisile.
32. Nägus kleit ruudulisest materjalist.
33. Pihik-seelik ja pluus tütarlapsele.
34. Meeldiv ruuduline kleit tütarlapsele.
35. Moodne kleit tumehallist villasest materjalist punaste kantide ning taskutega.
36. Roostepunane kleit kitsa valge vesti ja musta nõorkaunistisega varrukail.
37. Maiskollane džemperkleit huvitavate kinnitepitud voldigruppidega ees.
38. Huvitav kleit vanaroosast siidist või villasest. Ees ja taskutel huvitav garnituur, milleks võib olla tikand või siidpaelast valmistatud seotised.
39. Nägus kleit kahesugusest materjalist.
40. Moodne kleit hallsinisest siidist. Kaunistiseks pealeõmmeldud triibud pitsist või brokaatpaelast.

35 36 37 38 39 40

Kaks kootud lina
(vaata kirjeldust lk. 22)

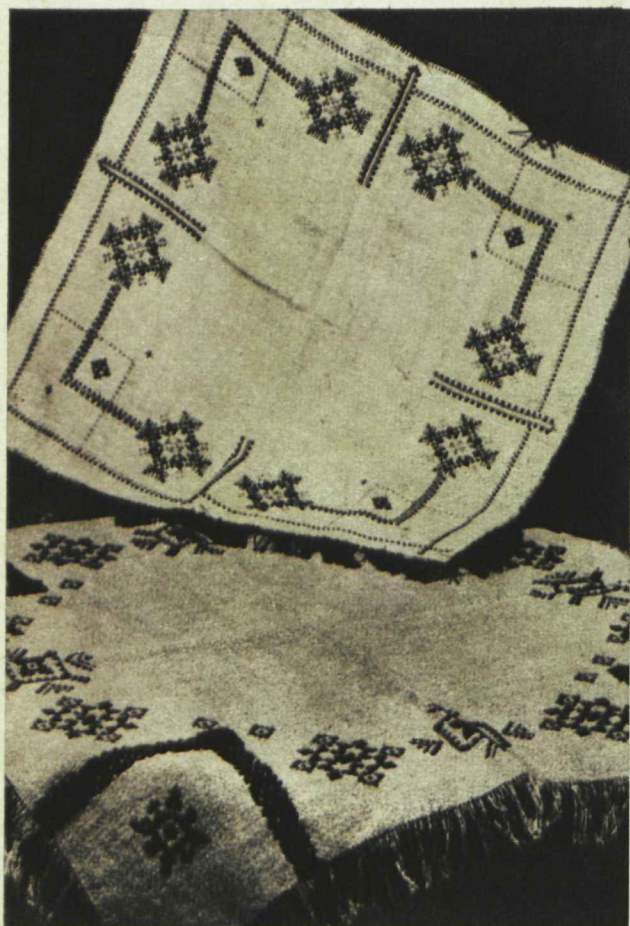

Näigus fileepitsiga aluskleit

Aluskleit on valmistatud valgest läikivast siidist, kusjuures ülemine osa on kaunistatud viltufilee-pitsiga. Fileevõrk kududa diagonaalsiis peenest valgest linasest niidist, kuna näigus rahvuslik muster põimida kahekordse valge mulineega.

Muster muustrilehel.

Linda Rebane.

Kaks tikitud lina
(vaata kirjeldust lk. 22)

Kootud kindaid

1. Kindad vasakul

Kindad on kootud musta ja valgega pehmest inglise villasest lõngast, võetud kahekordselt.

Kavand: K. Sild.

2. Kindad keskel

Kinnaste põhivärvi on tumesinine. Kirjad kududa muustrilehel antud värvide järgi.

Kavand: A. Darsch.

3. Kindad paremal

Beežid käpikkindad. Äär koosneb mitmevärvilistest muustriipudest. Käeseljal olev motiiv kududa üle mitme silmuse pikkade lõngadena või õmelda hiljem peale.

Kavand: S. Arens.

Mustrid kinnastele asuvad muustrilehel.

Kaks rahvusliku tikandiga linikut

1. Linik pildil vasakul

Liniku suurus on ühes narmastega 80 sm pikk ja 35 sm lai. Materjaliks linane käsitööriie ja pärlniit nr. 5. Tikkida madal- ja kastpistes. Külgedel 1 sm laiune kastpilu. Otstes väljakistud narmad. Muster muustrilehel.

H. Paukson.

2. Linik pildil paremal

Liniku suurus on ühes värviliste narmastega 95 sm pikk ja 40 sm lai. Materjaliks linane käsitööriie ja muustrilehel antud värvides pärlniit nr. 8. Tikkida madal-, rist- ja aedpistes.

Kavand: L. Mägimaa.

Kaks rahvusliku tikandiga linikut

Kaks sohvatatja

Aplikatsioonidega sohvapadi. (Pildil vasakul.)

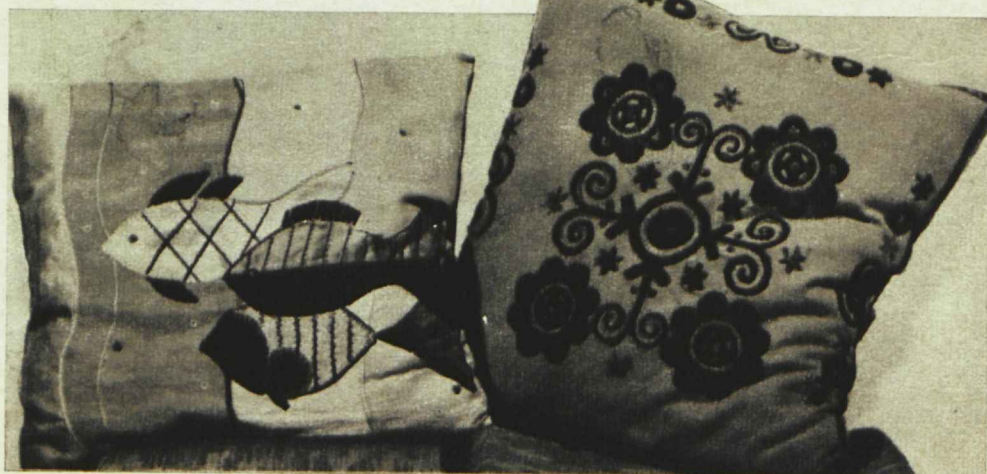
Padja on valmistatud mitmevärvilistest siidriidetükkidest, milliseks otstarbeks võib ära kasutada mitmesuguseid siidlappe. Ühendusjooned ja kaunistised on tikitud mitmesugustes ilupistetes. Padi sobib hästi ka lastetuppa. Muster asub löikelehe-poolel.

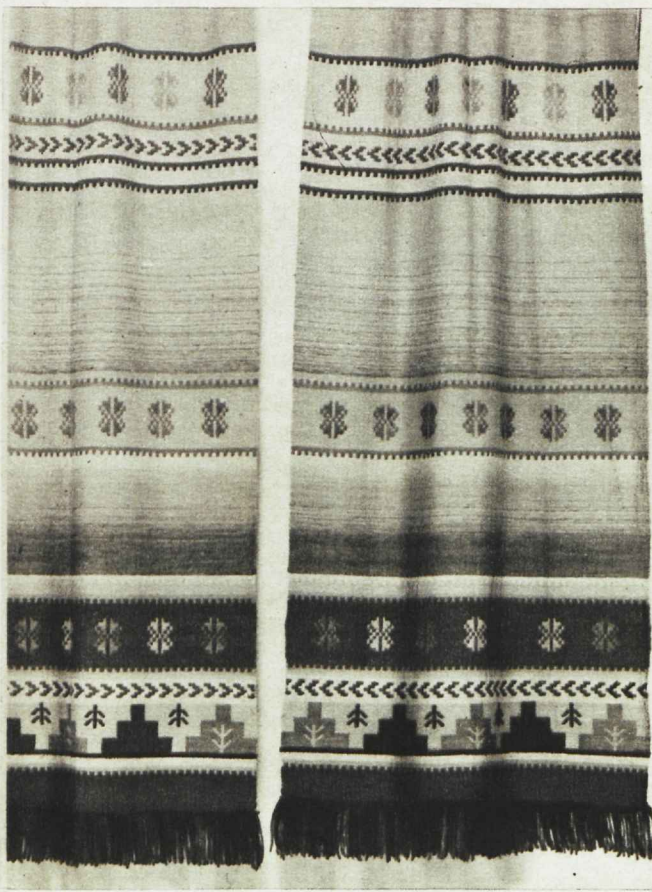
Kavand: S. Bormeister.

Tikitud padi rahvuslikkudel motiividel. (Pildil paremal.)

Padja suurus on 50x50 sm. Materjaliks kodumaa villane riie ja tikkimiseks villane lõng järgmistes värvides: roostepunane, pruun, tuhmollane, tumesinine ja hele-sinakasroheline. Padja põhi on lillakasbeežis toonis. Muster asub löikelehe-poolel.

Kavand: Linda Rebane.

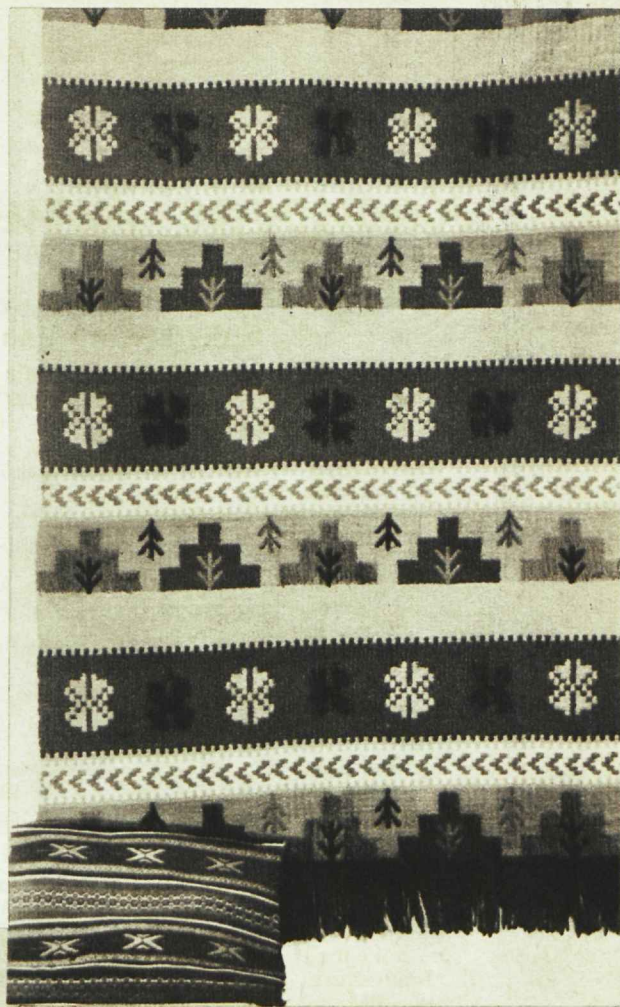
Kootud käterätik ja saunalina

Käterätik. (Pildil vasakul.) Suurus 135×47 sm. 5 niiega ristoimine, korjatud vöökirjaga. Materjaliks on: lõimeks — pleegitatud lõim nr. 16; koeks — poolpleegitatud linane nr. 18; kirjaks — oranž intantreen nr. 24/2 neljakordselt. Lõimeks käärida 960 l. Suga 100/2 (2 lõnga niiesilmas). Kirjavöödi kaugus otsast on 13 sm. Kirja laius 4,5 sm. Rakenduses antud labaseid tallalaudu (2 viimast) tarvitada kirja kohal põhjakudumiseks. Rakendus ja kiri mustrirehel.

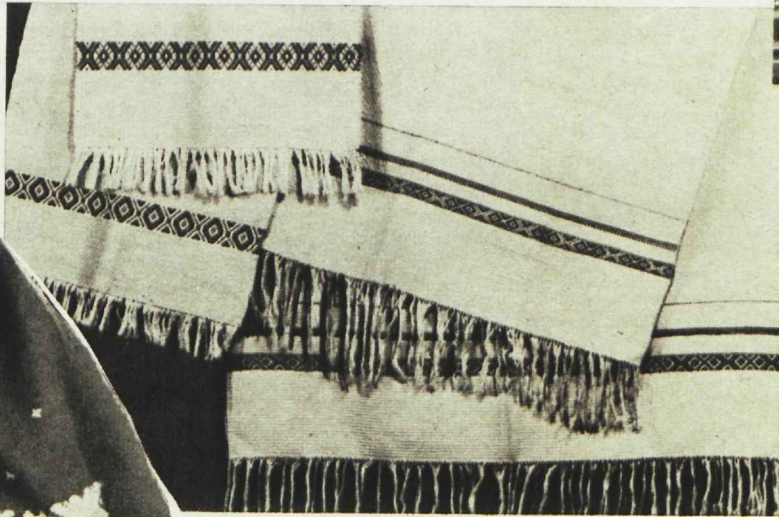
Helmi Unt.

Saunalina. Suurus 160×93 sm. 4 niiega vahvel, korjatud vöökirjadega. Suga 100/2. Materjaliks on pleegitamata puuvill-lõim nr. 2/24, lõimeks 2 lõnga niiesilmas, koeks 2 l. kokkupoolitult. Kirjalõngaks oranž intantreen-lõim nr. 2/24, kirjaks tarvitatud 4-kordse-na, kootud vöötideks 2-kordse-na. Käärida 1900 lõnga. Otsatriibustik: 15 sm valget, 2,7 sm kirjavööti, äärtes 4 labast värvikude ja põhi tallata labaselt, 2,5 sm valget, 1,3 sm värvikude, 4 sm valget, 3 lõnga värvikude. Iärgneb valge kude kuni teise otsa triibustikuni. Kiri ja rakendus mustrirehel.

Heli Jürimaa.

Ukse-eesriided rahvalikkudel motiividel
(vaata kirjeldust lk. 22)

Kootud seinavaip ja padi

(vaata kirjeldust lk. 22)

Rüütehnikas seinavaip

Suurus 70×110 sm + 15 sm narmad.

Lõimeks ja vahekoeks puuvill-lõim nr. 2/16. Narmas-koeks kare inglise villane lõng. Suga 55/2 (kaks lõnga niiesilmas). Kangas niietada kahele nieele labaseit, sidus, tallamine labane.

Narmapikkus 2,5 sm, vahekoek kõrgus 1,5 sm.

(Iärg lk. 22)

Kaelasall vöökirjadega

Tehnika: kaldjooneline, 8 niit ja 8 tallalauda, suga 62/2. Sall on 110 sm pikk ja 28 sm lai, käärida 300 lõnga. Materjaliks pehme punane inglise villane, lõim ja kude ühesugused. Töökirjad on sisse korjatud ja tähekesed pärast peale tikitud. Materjal sama, kuid 5-kordselt: 3 kollast ja 2 valget. Sallile on äärde ja otstesse jäetud pilud. Sukka panemist alustades jätame 2 sm järel 6 pinnuvahet tühjaks, siis paneme jälle 2 sm laiuselt sukka ja 6 pinnuvahet tühjaks. Samuti jätame soas vahed ka teise äärde.

Alguses kududa 7 sm, siis jätta 1 sm laiune pilu, seejärel korjata kitsas vöökiri, mis tuleb 1,5 sm lai, siis jälle 1 sm laiune pilu. Seejärel kududa 6 sm ja korjata siis laiem vöökiri, mis tuleb 3,5 sm lai. Teine sallioots samuti. Rakendus ja kiri mustrirehel. (Kavand Urve Müll.)

Lastetoe-vaip
(vaata kirjeldust lk. 22)

Rüütehnikas seinavaip

Käsitööde kirjeldusi eelmistelt lehekülgedelt

(Lk. 20 ja lk. 21)

Kaks kootud lina

1. Ruuduline lina. (Pildil paremal.)

Lina suurus 95×95 sm. Murdtoimne. Materjaliks puuvill-lõim nr. 2/24. Suga 95/2, 2 l. niiesilmas ja koeks 2 l. kokkupoollitult.

Käärimise järjekord:

86	lõnga pruuni,
44	„ kollast,
10	„ musta,
114	„ halli,
94	„ 1 beež + 1 punane,
86	„ punast,
10	„ musta,
44	„ kollast,
94	„ pruuni,
44	„ kollast,
10	„ musta,
86	„ punast,
94	„ 1 beež + 1 punane,
190	„ halli (see on keskkoh).

Edasi käärida tagasiminevas järjekorras, alates 94 l. — 1 beež + 1 punane.

Koetamise järjekord on sama. Üksikute triipude laiust mõõta lõimlõngade pealt soa juurest. Rakendus must-rilehel. Helgi Juudas.

2. Ruuduline lina tikandiga. (Pildil vasakul.)

Lina suurus 97×97 sm. Panama. Suga 70/4, 2 l. niiesilmas. Tikand valmistada musta läiklõimega ristpistes.

Materjaliks värviline läiklõim nr. 2/24.

Käärida 2716 l. järgmiselt:

280	lõnga roosat,
266	„ tumepruuni,
406	„ roosat,
70	„ helepruuni,
196	„ roosat,
280	„ tumepruuni,
196	„ roosat,
70	„ helepruuni,
406	„ roosat,
266	„ tumepruuni,
280	„ roosat.

Koetamise järjekord:

13	sm tumepruuni,
8	„ roosat,
2,5	„ musta,
8	„ roosat,
3	„ helepruuni,
4	„ halli,
1	„ musta,
6,5	„ punast (see on keskkoha-triip).

Edasi koetada tagasiminevas järjekorras, alates 1 sm mustaga.

Rakendus ja tikandi muster muustrilehel. Elli Luigla.

Kaks tikitud lina

1. Lina ülal.

Lina suurus 55×55 sm ilma narmasteta. Materjaliks kodukootud pleegitatud linane riie ja muustrilehel antud värvides pärlniit nr. 8. Lina ääres 5—6 sm pikkused värvilised narmad gruppidega: kollane, punane, roheline, sinine, kollane jne. Muster muustrilehel.

Kavand: L. Rebane.

2. Lina all.

Lina suurus 65×65 sm ilma narmasteta. Narmaste pikkus 8—10 sm, mis on jäetud väljakistud riidest. Tikand valmistada pärlniidiga nr. 8 madalpistes. Lina nurkades 1,2 sm laiune põimpilu. Muster muustrilehel.

Kavand: E. Liias.

Lastetoe-vaip

Vaiba suurus 105×50 sm. Lõimeks puuvill-lõim nr. 2/16. Koeks „Ekstra“ või „Estonia“ kodumaa käsitöölõng. Suga 65/2, kaks lõnga pii vahel.

Kirja moodustavate narmaste pikkus 1,5 sm. Allääres olevate narmaste pikkus 3,5 sm.

Narmad valmistatakse vastava laiusega pulgal, tarvitades iga sõlme jaoks kahe pii vahelt tulevat lõimlõnga. Koeks tarvitada: põhjaks — kokkupoollitult 2 beeži tooni, kirjadeks

— heledam telliskivivärv, kollane, tumeroheline, rohekassine, roostepruun, tumepruun ja valge. Materjali kulub: tumebeeži puuvill-lõime 2 vihti, koeks 32 tk, villast lõnga, à 10 g tokk. Muster muustrilehel. Kavand: Marta Grünfeldt.

Seinavaip

Seinavaip on kootud rahvuslikkudel motiividel, milleks tarvitatud eesriide motiive ja kirju.

Vaiba suurus 110×200 sm. Lõimeks tumebeež tamsa nr. 6, mida kulub 400 g. Käärida 770 l, mille pikkus 265 sm. Suga 65/1, 1 lõng niiesilmas.

Koeks kodumaa II järgu villane koelõng, mida kulub tervele vaibale 1 kg ümber, sellest tumepruuni 330 g, helepruuni 220 g, rohelist 125 g, hallikasrohelist 100 g, beežikaspruuni 125 g, helebeeži 75 g, oranži 15 g, punast 10 g.

Koetamise järjekord: 3 sm tumepruuni (algul), 14 sm vöödi pindpõimetest (pindpõime joonisel). Vöödis vahelduvad roheline ja tumepruun pindpõime, neid eraldab helepruun pindpõime. Rohelistel pindadel tumepruun nast, tumepruunidel pindadel roheline nast, helepruunidel pindadel roheline ja punane nast vaheldumisi. Järgneb 1 sm hallikasrohelist, 8 sm helebeeži, mis on hambulise äärega, ja keskkohal korjatud kalasaba, 20 sm tumepruuni, mille keskkohal kogu vaiba laiusel vahelduvad beežikasoranž ja punane nastumotiiv (joonisel), vöödi ääred on hambulised, 1 sm hallikasrohelist, 9 sm beežikaspruuni.

Eespool-kirjeldatud vöödid korduvad vaibas 3,5 korda.

Kude on neljakordne ja nastud ning korjatud kirjad kahekordselt korrutatud neljakordsest lõngast. Rakendus muustrilehel. Kavand: S. Raielo.

Kootud padi

(Toimised kirjad ripsinnal.)

Padja suurus on 50×50 sm. Suga 40/0/2.

Materjaliks: puuvill-lõim nr. 2/16, kaks l. niiesilmas.

Koeks: kahekordne inglise villane lõng.

Värvid: × tumepruun, ■ helehall, ● punane, roheline ja kollakasbeež. Alguses on kootud 1,5 sm tumepruuni, siis toimset kirja, mis on märgitud koetamises, toimset kirja kududa 5 sm, siis 1,5 sm tumepruuni, 8 l. rohelist, 2 l. halli, 4 l. rohelist, 8 l. halli, 4 l. rohelist, 2 l. halli, 1 sm tumepruuni, 2 sm toimset kirja, 5 sm tumepruuni, millele põimitud nastud: 1 roheline ja 2 kollakasbeežiga, 2 sm toimset kirja, 1 sm tumepruuni, 2 l. halli, 4 l. rohelist, 8 l. halli, 4 l. rohelist, 2 l. halli, 8 l. rohelist, 2 sm tumepruuni, 5 sm toimset kirja, mis keskkohaks. Edasi koetada tagasiminevas järjekorras. Rakendus muustrilehel. E. Lohuaru.

Ukse-eesriie rahvuslikkudel motiividel

Eesriie on rahvuslikkudel motiividel, milleks on tarvitatud pindpõimeid, nastumotiive ja korjatud kirju. Riie on krepp-pindne.

Kootud eesriide laius on 110 sm, ühe poole pikkus 250 sm.

Lõimeks hallikasbeež puuvillane läiklõim nr 2/24. Suga 85/2, 2 lõnga niiesilmas. Lõime käärida 1970 lõnga, mille pikkus 5,75 m. Lõimeks kulub 14,5 vihti lõime.

Koeks kodumaa II järgu villane koelõng, mida kulub ühele uksele (riide pikkus 5 m) 1,8 kg ümber, sellest tumepruuni 520 g, helepruuni 180 g, rohelist 180 g, reseedarohelist 100 g, beežikasoranži 60 g, helebeeži 180 g, tumebeeži 600 g, hallikasrohelist 300 g.

Eesriidel on koelõng kahekordne, nastumotiividel ja korjatud kirjalad on kahekordne korrutatud lõng.

Koetamise järjekord: 10 sm tumepruuni (alates eesriide alumisest äärest), 13 sm laiune pindpõime (motiiv joonisel). Vöödis on esimene pindpõime helepruun, milles reseedaroheline nast, teine pindpõime tumepruun, milles roheline nast. Nende pindpõimete vahepeal on helepruun pindpõime, milles tumepruun nast. Eelmised pindpõimed korduvad terve kanga laiusel. Pindpõimetele järgneb 8 sm helebeeži, millesse kalasabana sisse korjatud roheline korrutatud lõng (joonisel), siis 1 sm reseedarohelist, 1 sm helepruuni, 18 sm tumepruuni, mille äär hambuline, ja keskkohal vahelduvad kogu eesriide laiusel beežikasoranž ja reseedaroheline nastumotiiv. (Nastumotiiv on kootuna 9 sm kõrge ja 7 sm lai.) Tumepruunile vöödile järgneb 1 sm tumebeeži, 3 sm reseedarohelist, 1 sm hambulist mustrit, 1 sm helebeeži, 11 sm tumepruuni tuhmja hallikasrohelistega kokkupoollitult, 10 sm eelmise koe üleminekut beežile ja hallikasrohelistele, 7 sm tumebeeži hallikasrohelistega kokkupoollitult, üleminek tumebeežile, mida 4 sm, siis helepruun korjatud hambuline muster, 1 sm helepruuni, 18 sm hallikasrohelist, mille keskkohal helepruun nastumotiiv vaheldub 3× oranži nastu-

See hambapasta meeldib mulle

Teda võib võtta pool vähem kui harilikult ja hambad on hiilgavalt puhtad. —

Pealegi ei kahjusta NIVEA-hambapasta mingil viisil hambavaapa, vaid puhastab hambad usaldatavalt ja põhjalikult.

Hinnad: 50 senti ja 75 senti

Werner Mehks, Tallinn

motiiviga kogu eesriide laiusel. Järgneb 1 sm rohelist hallikasrohelinega kokkupoollitult, 3 sm hallikasrohelist, mille äär hambuline, 30 sm beeži hallikasrohelinega kokkupoollitult, milles üksikud lõngad tumepruuni beežiga kokku poolitud, 18 sm beeži, millel tumepruun korjatud hambuline äär, siis 1 sm tumepruuni, 5 sm helebeeži, millel tumepruun hambuline korjatud äär, 1 sm tumepruuni, 8 sm helebeeži, milles korjatud rohelised kalasabad, 1 sm helepruuni, 1 sm laiune helepruun hambuline muster, 18 sm helebeeži, mille keskkohal kogu eesriide laiusel helepruun nastumotiiv vaheldub reseedarohelise nastumotiiviga, helebeež lõpeb tumepruuni hambulise äärega, 1 sm tumepruuni, 12 sm tumeebeeži, 24 sm beeži ja tumepruun beežiga kokkupoollitult. Rakendus ja mustrimotiivid mustrilehel.

Kavand: S. Raielo.

Rüütehnikas seinavaip

(Algus lk. 21)

Värvideks on tarvitatud D. M. C. kaardi järgi märgitud värve. Kõige heledamaks põhjatriibuks on nr. 614 ja nr. 832 kokkupoollitult 2X. Veidi tumedamaks põhjatriibuks on nr. 407 ja nr. 423 kokkupoollitult. Kõige tumedamaks põhjaosaks on nr. 612 ja nr. 595 kokkupoollitult. Lehemiivideks pruunikasroheline nr. 730. Öiemotiivideks nr. 354 ja nr. 900 kokkupoollitult. Äärmisteks lõimesihis joonteks nr. 869. Keskmisteks lõimesihis joonteks nr. 898 ja nr. 433 kokkupoollitult.

Materjalikulu: lõime — 2 vihti, vahekude — 6 vihti, villast lõnga — 700 g. Muster mustrilehel.

Kavand: Maret Lüüs.

VÄIKE VAIP

135×65 sm

Koepindne rips, sõbakirjaline.

Suga 20/1 (või 40/0—1). Käärida 130 l.

Materjal: jäme kahekordne kodutakune, lõim veerandpleegitatud, kude värvitud.

Koovärv:

1. tumedam potisinine,
2. tumedam punane,
3. rohekaskollane (pärnaõie-värvus),
4. tume-kollakaspruun,
5. kollakasbeež,
6. tugevasti sinakas helehall.

Kudumise järjekord:

- 6,5 sm sinist,
- 10,5 sm I kirjavööti.

Põhi beež, koetatakse labastel tallalauadel vaheldumisi kirjaga. Kirjavärv antud kirja kohal. Igale ruudule vastab 1 koelõng.

- 4 sm sinist,
- 2 sm beeži,
- 10 sm halli,
- 2 sm sinist,
- 15,5 sm II kirjavööti,
- 2 sm sinist,
- 7,5 sm halli,
- 3 sm III kirjavööti,
- 7 sm halli — (keskkoht, edasi tuleb III kirjavööti jne.)

Kirjavöödid ja seadlus mustrilehel.

H. Unt.

Suusamatkaks
valmis!

1. Huvitav suusagarnituur. Pullover, kindad, sokid ja müts on kootud heleda-värvilisest jämedast villasest lõngast, kuna vest ja sall on tumedast lõngast. Kaunistuseks on jämeda lõngaga tikitud ristpiste-read mitmes värvis.

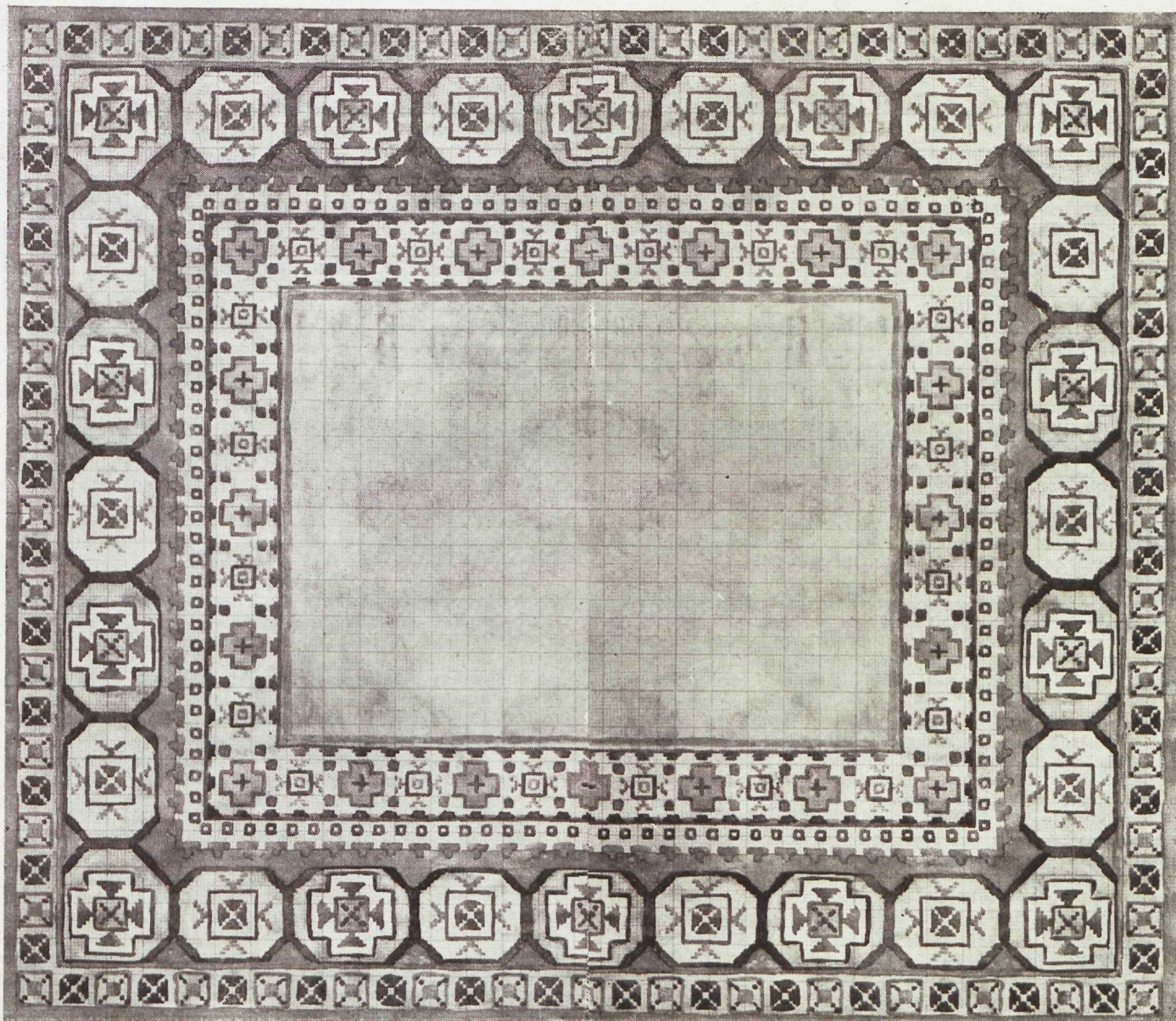
2. Villasest materjalist suusaülikond lühikeste pükste ja üherealise kuuega.

3. Huvitav suusaülikond. Püksid ja vest tumesinisest materjalist, pluus kollasest või punasest. Võõle on asetatud väike nahktasku, kuhu tarbe korral mahutada väiksemaid asju.

4. Moodne suusaülikond. Püksid ühevärvilised, kuna tõmbukuuga pluus on triibulisest materjalist.

Tartu Naisühingu Kutsekool.

VAIP RAHVUSLIKKUDEL MOTIIVIDEL

Kavand: M. Grünfeldt.

Antud kavand sobib hästi söögitoa-vaibale, kuna rahvuslik muster kaunistab ainult vaiba äärt, jättes keskkoha vabaks. Vaiba suurus on 284×328 ruutu. Vaipa võib sõlmida, põimida või õmmelda mingisuguses pistes. Värvid on antud villatööstus „Estonia“ ja A. Trässi „Ekstra“ värvikaartide järgi:

1. Tumepruun	nr. 552 — nr. 56
2. Hele-kollakasbeež	nr. 547 — nr. 60

3. Helepruun	nr. 549 — nr. 59
4. Hele-kollakasroheline	nr. 555 — nr. 20
5. Tumerohteline	nr. 557 — nr. 18
6. Roostepunane	nr. 521 — nr. 42
7. Hele-sinakashall	nr. 515 — nr. 39
8. Oranž	nr. 510 — nr. 11

Muster ilmub veebruarikuu mustrilehel.

• UUS JA MOODSALT TOIMETATUD NOORSOO-AJAKIRI •

„VIIKING“ nr. 1

on müügil kõigis neis müügikohtades, kus kuukiri „MARET“.

Lugege reklaami käesoleva „Mareti“ teiselt kaaneküljelt. Hind 35 senti.

Usalduskriisid ema ja tütre vahel

„Minu tütar ei usalda mind, ta läheb meelsamini oma sõbratari juurde...“ ütleb ema, „ja jumal teab, milliste mõjude alla satub seega kogenematu olend.“ Emad nõustuvad harva oma tütarde sõbrataridega ja sel on ka oma hea põhjus. Küllap leiame sellegi. Jällegi on käes salajased pisarad; püütakse tõsiselt selgusele jõuda lapse suhtes, muututakse kannatamatuks, ägedaks, ülekohtuseks — ja tehakse kõik ainult halvemaks suurest hoolitsusest ja armastusest. Tütar muutub veel kinnisemaks — vastastikuse usalduse kardetud kriis on lõplikult käes.

Miks? Mis on juhtunud?

Kindlasti on see jälle see vana, nähtavasti ületamatu generatsioonidevaheline vastuolu, mis just alati siis näib kohutavalt esile kerkivat, kui evitakse „täiskasvanud“ tütar, kui juba arvatakse olevat pääsenud suuremaist kasvatusmuredest. Ent vabast, usalduslikust lapsest, kes midagi ei varjanud, kes otse piiritult nõudis alatist osavõttu, on saanud nii õelda üleöö arg tütarlaps, kes kasvab oma fantaasia-ringist tegelikku ellu liiga ootamatult ja taandub selle eest ehmunult.

Sest unustame nii sageli selle: raskeim aeg naise arenemises algab alles siis, kui laps muutub mitte ainult nooreks inimeseks, vaid tütarlaps muutub nooreks naiseks. Kuni selleni oli kõik kerge, nüüd aga tuleb raske katse mõlemale: nii emale kui ka tütrele. See oli ikka nii — on tulevikus ikka nii. Et seda ületada, ei tarvitse me muud teha kui endid meenutada. Kellel isiklik nooruspäevade raskemeelsus on unustamatult verre jäänud, kes meenutab ausalt kinnisust, millesse põimus ta süda, kõiki tormiseid vastuhakkamisi trotsisendavaile vaadetele, arvamustele, vägivallale, kes meenutab kõike kääriivat ja kihisevat, mis tungib esile veel pooleldi mõistetavaist tõsisemaist muutustist tabatud kehast, ja kes veel vähegi mäletab seda armastust ja tumma vastupanu, millega tungiti tol ajal ema juurde, et teda siiski seda ägedamalt endast eemaldada, teda armastada kaugusest õrnemalt, südamikult ja tulvil kahetsust, — see võtab rahulikult vastu oma tütre ägeda lunastusvõitluse, see kergendab seda talle võimalust mõõda.

Sest lunastusega on siin tegemist igal juhul ja igas mõttes. Ja see lunastus on vajalik lapsele täpselt samuti kui emale. Iga kasvatus mõtteks on ometi iseseisva, vastutusvõimelise inimese kujundamine. Miks siis ehmuda, kui saamatu iseseisvuse esimesed märguande-tulukesed hakkavad vilkuma nooruse tormaka tungiga ja kui ollakse kogenematu, kuid siiski evitakse aimavat instinkti ning vabana pettumusist otsitakse teed? Nooruk haarab seega niisama vapralt elu, nagu valmistus kord vapralt esimesi samme tegema oma väetite ümmarate jalgadega.

Tookord olime tulvil vaimustust, tulvil tänulikkust. Täna? „Minu tütar võõrdub minust...“

Ei, ta ei võõrdu sinust, ta võõrdub endast, et ühtlasi end leida ja seega ka sind. Ta tunneb esmakordselt oma inimeseks-saamise üksindust ja raskust ja ta peab sellega üksi olema. Ta läheb, ent ta läheb ainult, et teed tagasi leida. Ta eemaldub,

et võida jälle ema juurde pöörduda. Ta peab saavutama mõned sammud vahemaad, et üldse näha ema. Kes liiga lähedal on asjadele, see ei näe neid enam. Igasuguse lunastuse sihiks on saada õiget vaadete suunda.

Kuidas saan oma tütar seejuures aidata? Kuidas täidan need väikesed lõhed, kuidas ravin kriimustushaavu, milliseid ta seejuures saab ja milliseid ta mulle seega valmistab? Sest iga lunastus valmistab seda enam valu, mida vajalikum ta on.

Jäta oma tütar rahule. Ta vajab seda ja on sulle tänu-lik see-est.

Ära uuditse, ära kiusa teda. Usaldust ei pea mitte kavallusega püüdma, see peab ise kasvama, tajumata umbusaldust.

Ära ole armukade — esmajoones seda mitte! Ära sega teda, vaid püüa sellest üle saada, kui ta nüüd meelsamini tahab olla üksi või oma sõbratariga, kes tegeleb samade eluküsimustega. Ta vajab seda samavanust samuti tundvat sõbratari praegu enam kui arvustavaid kogenud ema silmi. Veel kord: ära ole armukade. Viinis on nüüd asutatud esimene raviinstituut armukadedushaigetele, sest armukadedus pole mitte ainult kirg, see on haigus, mida põeb rohkem inimesi, kui nad seda ise aimavad, eriti emad tütarde pärast. See emade armukadedus tütarde pärast on paljude väärade arusaamiste põhjuseks, see ei puuduta mitte tütarit kui teist naist, ei, see puudutab oma esimest rivaali, tütre sõbratari.

Ema on niisiis see, kes ei taha järele anda, kes kardab raskeid teed vanaduse-üksindusse. Teadlikult või alateadlikult püüab ta „last“ ainuüksi endale hoida, teda jätkuvalt juhtida nõõrist, et laps ei hülgaks ega lakkaks ainuüksi teda vajamast.

Ent sellest pole kasu ei temal ega lapsel. Vastupidi, see takistab ainult, et tütrest saaks sõbratar, keda ka ema nii hädasti vajab, ja et emast saaks sõbratar, keda ta tütar põhiliselt igatseb, kui ta teise, noorema juurde läheb.

Las nad lobisevad teineteisega, ärge erutage seepärast. Las nad istuvad koos ja laulavad sama laulu, mida ainult noorus võib omavahel laulda kartuseta ja mida ka teie olete laulnud. Sest oma sisimas teab noorus, et ta on ülemineku-olukorras, et palju, väga palju ei tunnistata heaks kogenud pilgu poolt. Ja ta häbeneb. Häbeneb oma abitud, rahutut olukorda just selle ema ees, keda ta tunnustab palju sügavamalt kui eeskujut, kui ta ise seda veel teada tohiks. Ta ei taha ju, et teda ta alatist vahelduvais tundeis läbi nähtaks, sest et ta ise end kõige sügavamalt läbi näeb, et ta, „ei kala ega lind“, tunneb selle arenemisfaasi mõõdumist ja ühtlasi peab püüdma seda kinni hoida. Sest ta aimab, et seega haihtub esimene noorus ja nüüd peab saabuma küpsus ja elu kõigi oma hädade ja vastutusega. Ta tunneb esmakordselt aja kadu, tunneb saava ja kaduva võimsat seadust oma ärganud kehas. See teeb teda nii nukraks, nii püsimatuks, täis vastuhakku küpsemise ja küpsenute vastu. Jätke ta rahule. Ärge varitsege teda, oodake kannatlikult — siis pöördub tütar taas tagasi, sest ta armastab ja mõistab põhiliselt ainult seda, mida ta ise peab tajuma, — ema.

Mida teha jämedate jalgade vastu?

Juba aastaid valitseb meeleolu, milline paneb rõhku ilusatele jalgadele. Ning otse sel talvel kantakse spordi- ja päevakleite napilt üle põlve. Täheand, küsimus, mis puudutab ilusaid jalgu, on aktuaalne.

Ent mis saab siis teha, kui keegi omab jämedaid jalgu või tugevasti arenenud sääri? Jämedate jalgade vastu tahetakse nii palju teha, ent tehakse siiski nii vähe. Kui enamikul juhtudel ei saa siin palju muuta, kas pole siis võimalik vähemalt vorme

pehmenada? Kerge see igatahes pole. Mitte mingisuguse treeningu, mitte mingisuguse operatsiooni ega kosmeetilise vahendiga ei saa lühikesi sääri muuta pikemaks. Kuid pehmenada, lasta lühikesi jäsemeid näida pikemana kui nad on, kõvendada lõtva, tursunud lihakude, kõrvaldada üleliigset rasva, seda saab teha.

Tähtis on kõigepealt selgusele jõuda, millest on pahe tingitud. Lõtvunud koe ja muskliste puhul aitab massaaž, jala-

VÄLJATU MAGASIN **nr. 9**

— suur talvenumber jõuab neil päevil müügile. —

● Hind 50 senti ● Müügil kõikjal ● Palju pilte kliše- ja vasesügevtrükis ●

gümastika ja hüppeharjutused. Poleks halb, kui ostetaks enesele hüppenöör ja harjutataks igal hommikul grammofoni- või raadiomusika saatel kümme minutit. Ka kikiarvabail jooksmine mõjub hästi.

Ent võib-olla on mõni ka juba seda kogenud, et treenitakse ja treenitakse, kuid jalad muutuvad üha paksemaks ja paksemaks. Kuidas seletada seda asjaolu? Väga lihtne. Jalgade paksus pole siis tingitud üleliigsest rasvast ega vähetreenitud koest ja musklistest, vaid just liiga tugevast muskliarengust. Muskliid arenevad suurenenud kehaliste harjutuste ja massaaži läbi ikka enam. Eriti kannatavad noored tütarlapsed väga palju säärasel liiki jämedate jalgade all. Siin võib veidi aidata kummisukkade kandmine. Sellega saavutatakse väike, mitte aga oluline muutus sääre ümbermõõdus. Pannakse aga suurt rõhku ilusatele jalgadele, siis on kõige parem usaldada end kosmeetika-artistile, kes vastavaks raviks omab mõjuvaid vahendeid kui meie. Palju edu on saavutatud ka kompressioonimeetodiga, mida paljud isegi nime järgi ei tunne. Nimetatud ravi juures pressitakse sääred pikemaajaliselt reeglipäraselt kokku. Kumbki jalg pannakse eraldi sidemesse, mis koosneb elastilisest massist. Põhimõtteliselt kasutatakse siin kogemusi kummisukaga, ainult kompressioonid on palju mõjuvamad ja erialalisemad. Nende sidemetega võib käia, joosta ja sportida, nad pole milgi viisil takistuseks. Sidet uuendatakse — niipea kui ta lõdveneb — iga nelja, viie päeva pärast. See ravimeetod kestab umbes üks kuni kaks kuud. Aga nagu öeldud: säärasel juhul peab arst otsustama. Alati nimelt ei aita ka kompressioonid.

Kus kompressioonidega edasi ei jõuta, saavutatakse pehendamist reeglipäraselt parafiin-pakkimistega. Sääraseid „parafiin-kuure“ tuleb teostada pidevalt, see tähendab iga päev. Saledamaks muutumine parafiini läbi: see on meeldiv asi, mis nõuab ainult üht, mida igatahes igaühel käepärast pole, ta nõuab aega. Kuid — ühtki edu ei saavutata ohvrita. Kelle looduse poolt pole antud ilusaid jalgu, ent kes siiski teatud määral tahab omada ilusaid sääri, peab nende heaks ka midagi tegema. Peab alluma kas masseerimisele ja võimlemisele, kompressioonidele või parafiin-pakkimisele. Tuleb vaid vaadata, et tabataks õige ravimisviis. Seepärast on tingimata vajaline, et küsitaks kosmeetika-artistilt nõu.

Puhketunni õigest kasutamisest

Tuntud väljendi „mul pole aega väsinud olla!“ võik- sime paljude suhtes muuta järgmiseks: „Mul pole aega pu- hata.“ Meie kihutame ühest elueesmärgist teise — osalt isik- likust auahnusest saavutada lühikese ajaga võimalikult palju oma kutses, osalt ajajaotuse puudulikkusest ja närvlikkusest. Oleme unustanud vaatlemast end mõnikord sisemiselt, olles kaotanud seetõttu kooskõla loodusega. Mitte asjatult pole loodus kinkinud meile öö täielikuks puhkuseks. Aga mida teeme meie sellest? „Tänu“ moodsa aja saavutisile, laotame säravat valgust, piitsutame omi närve kahjuliku kohvi ja tu- bakaga ning muudame öö päevaks. Selle loomulikuks taga- järjeks on, et me päeval, millal peaksime olema värsked, tunneme tinast väsimust.

Püüame kord ometi jaotada oma päeva nii, et lühikesed puhketunnid oleksid tõeliseks kosutuseks. Kes evib aiakest või tükikest maad, leiab parimat puhkust õhtuses aiatöös, mis täidab teda ühtlasi mõnusa teadmise, et ta pole oma tunde kasutult veetnud. Ka jalutuskäik lähedasse parki enne ma- gamaminekut annab meie kehale ja vaimule vajalikku harmooniat.

Eriti hästi mõjub päeval kehale ja meeleolule kümme mi- nutit puhkust pimendatud toas. Meie asetame enda lamedit ja täiesti väljasirutatult põrandale, kasutades seejuures alu- seks vaipa või pehmet tekki (mitte madratsit). Lamame täi- esti lõdvendatult, suleme silmad ja hoidume midagi mõtle- mast. Sügavad rahulikud hingetõmbed avatud akna juures hommikuti ja õhtuti ning teadlik murelikkude mõtete välja- lülitamine mõjuvad sageli imet-tegevvalt. Siis vaatame saabu- vale päevale julgesti silma!

Õige puhkuse juurde kuulub loomulikult esmajoones terve uni. Sageli kuuleme inimesi kurtvat, et nad ei saa magada. Kui juurdleme lähemalt, avastame varsti põhjused, millised peletavad või tingivad selle rahutuse, suletud aknad, liiga soo- jendavad sulekotid, liiga vähene kate, pool tosinat patju pea all jne. Toimides mainitule vastupidiselt, peame loobuma ka

* DIANA *

PUUDER

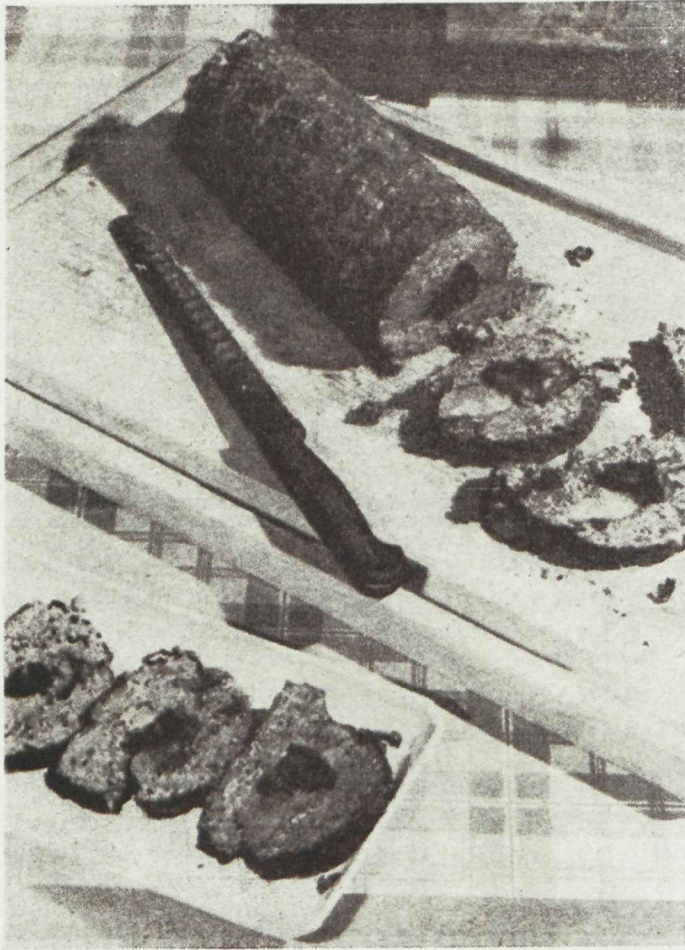
Naise peen maitse avaldub tema rõivastises, soengus ning paljudes teistes piasasjades. Kuid veelgi tähtsam on sobiva iluhoiuvahendi — puudri — õige valik.

- DIANA puuder on õhuline ja peen.
- DIANA puuder katab Teie nägu ühtlaselt ja kergelt.
- DIANA puuder on püsiv, andes Teie näole erilise veetluse.
- DIANA puuder on meeldiva parfüümiga.
- DIANA puuder on saadaval 6-es varjundis.

Hind 90 snt. karp

A/S. PROVIISOR JULIUS LILL

ANKUR
TIKKIMISLÕNG ON PARIM

Jäneserulaad

PEEDISUPP

$\frac{1}{2}$ —1 kg loomaliha või puljongikondist keedetakse puljong, lisandades supijuuri, 1 loorberilehe ja 2 võrtsitera. Puljong kurnatakse läbi. Peedid kooritakse toorelt ja lõigutakse ribadeks. Riputatakse veidi jahu peale ning asetatakse 2 spl. või ja niisama palju lihalemega tulele ning hautatakse $\frac{1}{2}$ tundi. Siis valatakse puljong juurde ja keedetakse veel $\frac{1}{2}$ tundi. Enne laualeandmist lisatakse juurde 2 kõvakskeedetud hakitud muna ja 2—3 spl. hapukoort. Samuti lisandada supile tükkideks lõigatud keenud liha. Supi juurde sobib anda röstitud saiaviile.

HAPUKAPSASUPP SOOLATUD SEALIHAGA

$\frac{1}{2}$ —1 kg soolatud sealiha keeta pehme. Kui liha väga soolane, siis enne keetmist mõni tund leotada.

1 sibul hakkida ning lasta pruunistada 1 spl. rasvas või võis. Lisandada $\frac{1}{2}$ —1 l hapukapsaid, 1 spl. jahu ja 2 l liha-leent ning keeta, kuni kapsad on pehmed. Siis lisandada mõni kooritud ja ribadeks lõigatud kartul ja keeta pehme. Liha lõikuda tükkideks ja panna supisse või anda eraldi juurde.

KARTULI- JA SIBULASUPP

Kooritakse 1 l kartuleid, lõigutakse tükkideks ja pannakse keema $\frac{1}{2}$ liitrisse vette või kondileemesse ühes 3—4 sibulaga, mis viilukateks lõigatud. Segu maitsestatakse soolaga, lastakse keeda, kuni kartulid on pehmed, ja aetakse siis läbi sõela. Keedunõus segatakse veidi võid ja jahu, kuid ei lasta pruunistada, siis valatakse juurde supipüree ühes leemega. Kui supp on keema läinud, lisandatakse keenud sibulaviilukad, maitsestatakse soola ja valge pipraga. Valatakse tublisti segades tirinasse, kus on segatud munakollane hapukoorega.

KARTULIPÜREE

Ained: 375 g kooritud kartuleid, 2 spl. võid, $1\frac{1}{3}$ l rammuleent, 1 munakollane, soola, suhkrut, koort, valget pipart.

Kartulid pestakse, keedetakse rammuleemes pehme ja aetakse siis ühes leemega läbi sõela. Või sulatatakse kastrulis ja lisandatakse siis püree. Kui segu on liiga paks, valatakse veel rammuleent juurde ja lastakse keeda umbes 5 minutit, kogu aeg segades. Maitsestatakse soola, suhkru ja valge pipraga. Toores munakollane segatakse tirinas umbes 100 g hapukoorega ja valatakse keev supp kiiresti segades peale. Supi juurde pakutakse väikesi juustuleibu.

AHVENAD KÜLMALE LAUALE

Ained: 4 ahvenat, 1 kõvakskeedetud muna, kooremajoneesi, hakitud kurki ja seeni. 1 toores munakollane.

Puhastatud ahvenaid keeta 15 min. õige lahjas äädika-vees, millele lisandatud soola, pipart ja võrtsi. Kalad lasta jahutada ja tõsta vaagnale. Keedetud muna hakkida ja tõsta kaladele, samuti hakitud kurgitükid ja seened.

Majonees valmistada järgmiselt: munakollane panna kaussi ning hõõruda puulusikaga, lisades juurde tilkhaaval söögiõli, umbes 1—2 spl. Hõõruda, kuni munakollane muutub valgeks. Maitsestada sidrunimahla, lisandada 2 spl. paksu hapukoort ja tõsta kaladele.

JÄNESERULAAD

Ained: 1 jänes, 2 prantssaia, 1 muna, 1 hapukurk, 1—2 keedetud porgandit, seeni, soola, ingverit või muskaati.

Kõigepealt vabastada liha luudest. Selja- ja küljelihaga jätta terveks, kõik teine osa ajada läbi masina. Siis lisandada maitseained, muna, kuupideks lõigatud aedvili ning leotatud ja väliapigistatud sai. Segada segi. Segu rullida soolagariputatud lihasse, keerata mitmekordsesse pärgamenti, siduda nõõriga kinni ja keeta 1—2 tundi soolvees tasasel tulel. Võtta ettevaatlikult välja, et ei laguneks, ja panna kerge vajutise alla jahutama.

PRAEVORST ÕUNTEGA JA KARTULIPUDRUGA

Vaialine hulk praevorste lasta seista mõni minut keevas vees, siis lasta nõõruda ja praadida võis või rasvas üle. Mõned õunad lõikuda viilukaiks ja keeta vähese vee ning võiga pehme. kuid nii, et nad ei laguneks.

Korraldada nägusalt vaagnale ühes vorstidega ning süüa kartulipudrugaga.

OAD KASTMES

Oad keeta soolvees pehme ja lasta nõõruda. 1 sibul hakkida peeneks, praadida 1 spl. võis, lisandada $\frac{1}{2}$ spl. jahu, $\frac{1}{3}$ kl. kuuma vett või lihaleent ja 2—3 spl. hapukoort, keeta läbi maitsestada soola ja sinepiga ning valada ühadele. Lasta seista $\frac{1}{2}$ tundi soolas kobas. Anda lauale lihatoitude juurde või õhtusöögiks eraldi toiduna.

MOORITUD METS- VÕI KODUJÄNES AEDVILJAGA

Puhastatud ja 10—12 tundi mitmes vees leotatud jänes tükkeldada, kuivatada puhta lapiga ning pruunistada kuumas võis või rasvas. Siis liha välja võtta ning samas rasvas kergelt pruunistada aedvili, nagu porgandid, sellerid jne. Kui aedvili rasvast välja võetud, pannakse liha uuesti sisse; lisandades veidi vett, lastakse liha 1 tund moorida, vahetevahel vajaduse järgi vett juurde lisades. Siis lisandatakse ka aedvili ning mooritakse kõik koos pehme. Kastmele lisandada veidi jahu ja hapukoort. Liha ja aedvili korraldada isuäratavalt vaagnale ning kaste anda eraldi nõus. Süüa keedetud kartulitega.

HAUTATUD SEALIHA-KÜPSIS

1 kg värsket või soolatud sealiha kloppida lihavasara igalt poolt läbi. 1 spl. rasva või võid ajada pajas tuliseks ning pruunistada liha igalt poolt. Lisada juurde 1 spl. riivitud rukkileiba, 1 hakitud sibul ja lasta pruuniks tõmbuda. Siis valada juurde 2 kl. vett ja hautada liha tasasel tulel pehme. aeg-ajalt ümber pöörates. Kaste kallata läbi sõela, lisandada $\frac{1}{2}$ spl. jahu ja 1 kl. koort ning läbi keeta. Liha lõikuda viilukateks. Süüa kartulipudru või hapukapsaste ja kartulitega.

TOORSALAT

2 peeti riivida peeneks, lisandada veidi riivitud mädarõigast ja 2 riivitud õuna. Segada segi, lisandada veidi sidrunimahla või äädikat, suhkrut, soola ja hapukoort. Süüa lihatoitude kõrvale.

KALAKOTLETID (10 inimesele)

Ained: 1½ kg haugi, 100 g võid, 30 g jahu, 4 muna, ¼ l hapukoort, valget pipart, muskaati, soola, suhkrut.

Haug puhastatakse, eemaldatakse selgroog, nahk ja külje-luud, pestakse siis, kuivatatakse puhta rätikuga ja aetakse kaks või kolm korda läbi lihamasina ühes või ja jahuga. Segule li-sandatakse munad ükshaaval ja siis vähehaaval koor. Maitseks soola, valget pipart, riivitud muskaatpähkleid ja suhkrut. Sellest massist valmistatakse õhukesed kotletid, mis praetakse võis helepruuniks. Antakse lauale kartulite või hautatud spinatiga.

KÜPSETATUD LUTSURULLID

Puhastatud luts lõigutakse tükkideks, samuti lutsumaks ja keeratakse iga maksatüki ümber üks kalalõik rulli. Rullid köi-detakse niidiga kinni ja keedetakse soola ja pipraga maitsestatud vees. Kui nad on küpsed, eemaldatakse niidid ja rullid laotakse vormi. Peale valatakse koorekastet, riputatakse veidi riivleiba ja asetatakse võitükikesi. Pannakse mõneks minutiks kuumale ahju.

RASVAS KEEDETUD KOHAFIILEED

Kohafileed lõigutakse õhukeseks viilukaiks, mis kastetakse taigasse ja keedetakse rasvas. Taigen valmistatakse 1 kl. piimast, 1 munast, 1 spl. sõõgiõlist ja 5 spl. jahust. Koha-fileed antakse lauale tomatikastmega ja kaunistatult keedetud peterselliga.

SUITSURÄIME- JA MUNAVORM

Ained: 10 suitsuräime, 2 spl. võid, mune, soola, valget pipart.

Suitsuräimed puhastatakse luudest ja nahast ja laotakse vormi, nii et kogu vormi põhi on kaetud. Munad lüüakse peale, nii et kollased terveks jäävad. Maitsestatakse soola ja valge pipraga, munade vahele asetatakse võitükke. Küpsetatakse ahjus, kuni munad on hüübinud.

MOORITUD PORGANDID

Väikesed porgandid kaabitakse puhtaks, keedetakse sool-vees poolpehmeks ja tõstetakse siis sõelale nõrguma. Seejärel pannakse tulele kastrul, milles on suur tükk võid. Kui või on kuumaks läinud, lõigutakse sisse kaks keskmist sibulat, mis lastakse praadida helekollaseks. Seejärel lisatakse juurde terveid porgandid ja riputatakse peale veidi nisujahu. Jahul lastakse veidi küpseda ja valatakse peale niipalju rammuleent või vett, et saadakse paraja paksusega hautis. Maitsestatakse soola ja pipraga. Lastakse veidi aega keeda ja antakse kuumalt mõne prae kõrvale.

KOHVIKOOK

Ained: 200 g mandleid, 3 munakollast, 2 munavalget, 125 g suhkrut, 25 g riivsaia, 5 spl. sulavõid, 5 spl. koort.

Mandlid kooritakse ja peenendatakse, munakollased lüüakse suhkruga vahule. Lisandatakse mandlid, koor, või, riivsaia ja lõpuks vahustatud munavalged. Segu valatakse kohe võitüd ja jahugariputatud vormi. Küpsetatakse võrdlemisi jahedas ahjus umbes tund aega. Tuleb meeles pidada, et kook tõuseb küpsedes tublisti, mispärast vormi mitte ääreni täita. Kook ilustatakse pealt sissetehtud puuviljaga ja süüakse soojalt kohvi kõrvale.

LOOMAKEEL TOMATIKASTMES

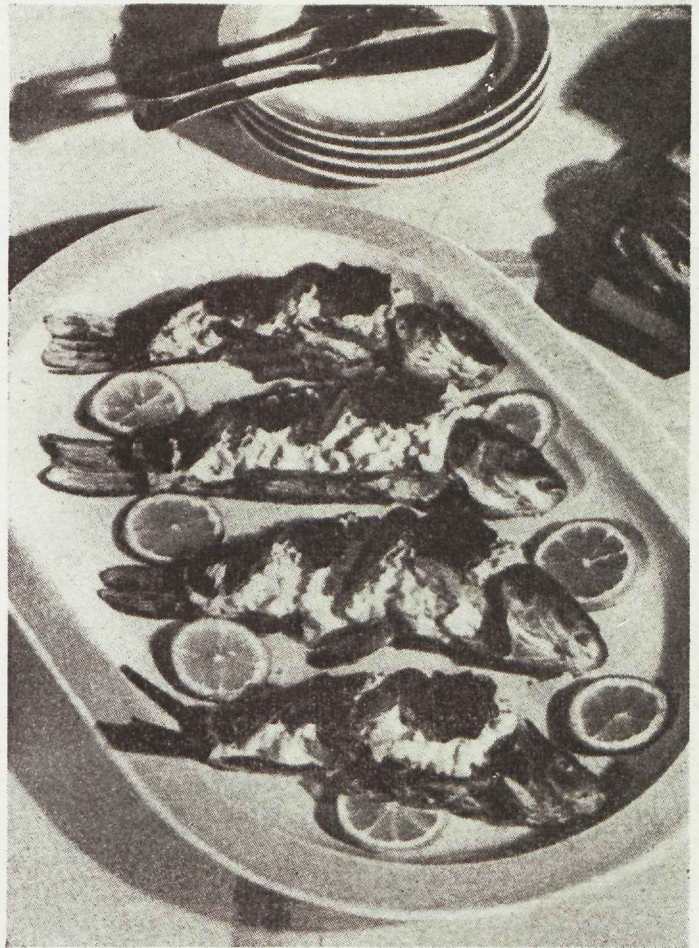
Loomakeelt leotatakse u. 24 tundi külmas vees, vahetades aeg-ajalt vett. Siis keedetakse keelt veidi aega ja eemaldatakse nahk. Keel pikitakse vähesoolatud pekiga ja keedetakse siis u. 4 tundi vees, mis maitsestatud soola, peenendatud pipra ja tükeldatud peterselliga. Siis lõigutakse keel viltu viilukaiks ja antakse lauale tomatikastmega ja aedviljaga.

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

kõige suuremas valikus ostate

JOH. ROOSIPUU KAUBAMAJAST

Tartus Suurturg 14, telef. 85

Ahvenad külmale lauale

LIHA-SEGASALAT

Keedetud või praetud liha (võib olla ka jäneseliha) lõikuda väikesteks õhukesteks viilukateks. Samuti lõikuda ka mõni hapukurk, keedetud seller, 2–3 kartulit ja 1–2 kõvakskeedetud muna. Maitsestada soola, suhkru, pipra ja peenekshakitud tilliga ning segada enne laualeandmist juurde head hapukoort. Anda lauale röstitud saiaviilukatega.

SIBULAPIRUKAD

Valmistada harilik saiataigen või ka võिताigen.

Täitmeks: ½ l sibulaid, 50–100 g võid, 3 spl. hapukoort, soola, 1–2 spl. jahu või riivsaia, 2 muna.

Puhastatud sibulad hakkida peeneks ning keeta võis pehmeks, nii et nad pruuniks ei läheks. Lisada juurde jahu või riivsaia, koor, maitse järgi soola, veidi peent pipart. Kui sibulasegu on jahtunud, lisada juurde keenud ning õhukesteks viilukateks lõigatud munad. Taigen välja rullida ning valmistada väikesed või üks suur pirukas. Küpsetada võitüd plaadil. Süüa puljongi juurde või anda külmale lauale.

HEERINGATARREND

Ained: 2–3 heeringat, 1 sibul, ½ kl. lahjendatud äädikat, 3–4 lehte kalaliimi, 3 tera pipart, 1–2 loorberilehte, 4 sidruniviilukat, rohelist peterselli, tomatit või keenud muna.

Leotatud ning luist ja nahast puhastatud heeringad lõikuda tükkideks ning asetada sügavamale liuale. Sibulalõigud keeta pipra, loorberilehe ja äädikaga 5 min. kaane all. Siis asetada maitseainetega ühes sidruni-, tomati- või munalõikudega ja peenendatud peterselliga heeringalõikudele. Lõpuks valada üle keeduäädikas ja külmas vees pestud ja väheses keevas vees sulatatud kalaliim.

MARINEERITUD VÄRSKED SILGUD

Ained: 1 kg silke, soola, 1 muna, 1 spl. piima, 1 kl. riivsaia või jahu, võid või rasva küpsetamiseks.

Marinaadiks: ½ l parajasti haput äädikat, 2 suurt sibulat, 1 porgand, pipart, loorberilehti, ½ tl. suhkrut, soola.

Silgud puhastada, pesta ja riputada soolaga. Lasta seista 1–2 tundi. Vahepeal keeta äädikas ühes sibula- ja porgandilõikudega ning maitseainetega 5–10 min. kaane all. Lasta jahutada. Siis praadida silgud, kastes neid munapiima ning veeretades jahus. Kui kalad ja samuti ka marinaad jahtunud, laaduda kalad ning marinaadis keenud maitseained üheskoos nõusse ning valada marinaad üle.

Käte eest hoolitsemine

Käed kõnelevad! Nad jutustavad omaniku tööst ja tegevusest, lastes tähelepanelikul vaatlejal teha inimesest täpsemaid järeldusi kui lühiajaline inimese tundmine.

Kui imetusväärased on ema käed, mida Albrecht Dürer on maalinud! Millist soojust ja hoolitsust perekonna eest võib nendest välja lugeda.

Kättes peegeldub terve meie elu. Meie mõtted teostuvad käte läbi. Nad kirjutavad, nad loovad, nad valmistavad toitu, nad väljendavad tervet meie olemust. Millal on nad väsinud? Nad töötavad väsimatult ja evivad aega ning võimalust õrnuseks ja rahustuseks.

Vaatleme korraks ka käsi, kas meie nende eest küllaldaselt hoolitseme, et nad oma ülesannet suudaksid täita.

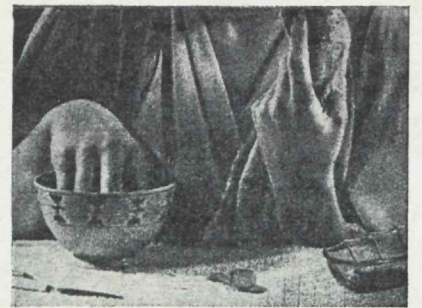
Pöörame neile kord tõsiselt tähelepanu. Esmalt peseme nad korralikult sooja vee ja pehme seebiga puhtaks ja kuivatame õrnalt (joonis 1). Säilinud niiskuse kasutame pehme kreemi paremaks naha sisse hõõrumiseks. Kellel kalduvus on käte punetusele, tarvitagu kreemi sissehõõrumise juures mõni tilk sidrunimahla. Sidrunimahla pleegitab, kõrvaldab pikema tarvitamise järel kätepunetuse ja aitab nahka hoida pehmena ja elastsena (joonis 2).

Kui sõrmeotsad pole küllalt teravad, siis saab nende saledust saavutada kerge rasvamassaažiga. Sõrmeots võetakse teise käe kahe sõrmega ja libistatakse tugeva silumismassaažiga alla kuni sõrmejuurteni, sääraselt, nagu tahaksime õhukest nahkkinna kätte tõmmata (joonis 3). Laiu sõrmeotsi võib teise käe kahe sõrmega masseerida ka pöörlevas liigutuses.

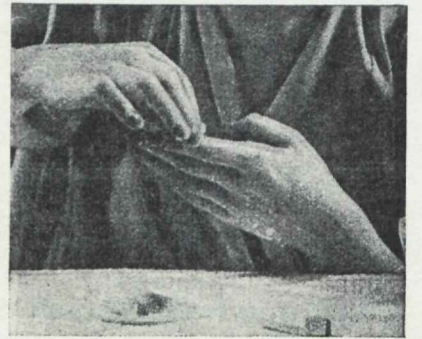
Nüüd pannakse küünele pisut rasva (joonis 4) ja lükatakse alt teravad ning vatiga mähitud pulgakese küünt kattev nahk kergelt ja lõdvendatult tagasi (joonis 5). Surve ei tohi olla aga liiga tugev, et mitte vigastada noort järelekasvatavat küünt. Säärase järjekindla toiminguga hoidume küünenaha lõikamisest, mis järjekindla lõikamise järel hakkab seda tugevamalt kasvama, mida seepärast peab sagedamini kõrvaldama. Seeläbi tekivad inetud tursed sõrmest küüneneni, mis on hooldamatuse tunnuseks.

Küüsi peab lühendama ainult viilimisega, mitte lõikamisega. Kui küünel on soovitud pikkus, kusjuures peab silmas pidama ka sõrme kuju, viilime teda sileduse saavutamiseks liivapaberi-tükikesega üle (joonis 6). Pikkadele ja saledatele sõrmedele sobivad pisut pikemad küüned, mis võivad kaar-

- 1) Enne küünte lõikamist on soovitatav panna käsi sooja seebivette.

- 2) Naha hõõrumine sidruniga puhastab kätt ja teeb ta valgeks.

- 3) Sõrmeotste - massaaž sõrmeotste ilusamaks muutmiseks. Ka küün- te nahk masseeritakse alla.

- 4) Kõva küünte nahk hõõrutakse rasva või kreemiga hoolikalt sisse enne lõikamist.

- 5) Väga tundlik küünte nahk lükatakse vattimähitud pulgakese õrnalt tagasi.

- 6) Pärast viilimist tuleb küüsi siluda liivapaberi - tükikesega.

- 7) Lõpuks hõõrutakse küüned läikima pehme naharulliga.

KAITSETA NAHALE MÕJUB KAHJUSTAVALT KÜLM JA NIISKE ILMASTIK.

EUKUTOL 6

rasvasisaldav kaitseb Teie nahka ja toidab teda oma hormoonidesisalduse tõttu.

Promonta G. m. b. H.
Hamburg.

Ainuesindaja:
A/S. EPHAG'I laboratoorium
Tallinn.

duda teravalt nagu sõrmeotsad. Ümmaratele, lohukestega kätele sobivad ainult ümmarad küüned.

Küllaldase puhtuse ja hoolitsuse tagajärjel evib iga küüs kergelt roosakat läiget. Küünte lakkimine on moeasi. Enamikus sobib see ainult pikkade sõrmedega kitsale käele. Laiem, sportlikum käsi peaks eelistama küünte läikivakshõõrumist kreemi või vähese pulbriga (joonis 7).

Hoolitsetud ja hästikorraldatud käsi reedab palju kandja maitsest.

VÄIKELAPSE PESU

Väikelapse pesu tuleb hoolikalt käidelda, kusjuures ei tohi tarvitada teravaid pesemisvahendeid. Nii näiteks vigastaks kõvakstärgetatud särgike või jakike väga kergesti õrna lapsenahka.

Pesuvesi peab olema eriti pehme. Seepärast on hea, kui pesuveele lisandada umbes 10 l vee kohta 2 spl. booraksit. Isegi lapse vannimisvesi võib booraksit sisaldada, seepärast on see vahend ka pesule täiesti kahjutu.

Enne pesemist väikelapse pesu hästi sorteerida. Vill-, kattun-, froteerpesu — igaüks neist nõuab eri hoolitsust. Villast ei tohi kuumas vees pesta, kattunit peab põhjalikult keetma, kuna froteerpesu peab pärast kuivatamist ja triikimist jälle harjaga karedaks tegema.

Eriti suurt tähtsust omab väikelapse pesu triikimine. Siin pole põhjuseks üksi ühtlus pesukapis, vaid asjaolu, et seeläbi lapsepesu põhjalikult ära kuivatatakse. Triikimine kaotab iga niiskuse, milline võiks väikelapse juures esile kutsuda pahimaid tagajärgi.

PRAKTILISI NÕUANDEID

Koogivorme ei pesta, vaid puhastatakse kohe pärast koogi äravõtmist igasugustest jäänustest (näiteks soolaga) ja rasvatakse kohe jälle kergelt sisse.

Vask. Toite ei tohi kunagi jätta seisma vasknõudesse, kuna sel teel tekib vasele rooste, mürk. Vaskesemeid tuleb puhastada äädika ja soolaga. Peotäis soola 1/2 tassile äädikale. Kuivalt hõõruda läikivaks.

OMPLUS SINGER MASINAD

SINGER

Õmmelge elektriga

OMPLUS SINGER MASINAD

PERENAISE RÕÕM!

AEG ELEKTRIPLIIT

Mugava kodu sisustamiseks valmistame
hulgas valiktoones

VAIBA- JA KÄSITÖÖ- LÕNGA

„ESTONIA“ vaibalõng on katsete ja ära-
proovitud spetsiaal-vaibalõnga villasortide tõttu
kõrgel tasemel. Värvilt on lõng pleekimata
ja kaunitooniline.

Tutvuge meie vabriku vaibalõnga
proovikaartidega

Eritellimiste peale eulaniseerime lõnga
koikindlaks

„Estonia“ villavabrik
Tartus, Riia t. 3 ja Kivi t. 1

Teie küsitate — meie vastame

Lugeja metsanurgast.

Perpetuum mobile mõistet võiks defineerida järgmiselt: igiliikur, kujutletav masin või seadis, mis teeb tööd või liigub iseenesest igavesti, ilma et ta seks tarvitaks mingit energiat. Perpetuum mobile teostamine on võimatu, kuna see on otseses vastuolus termodünaamika printsiipidega.

Lugeja Stokholmist.

Piiratud ruumi tõttu pole kahjuks ristsõnamõistatuste avaldamine „Maretis“ võimalik.

„Mareti“ lugeja.

Pikki pükse võite valmistada suusapükste lõigete järgi, milliseid on mitmeid ilmunud „Maretis“ nr. 11 ja nr. 12 — 1938. a.

Lugeja Lätist.

Väga nägus õlarätik on ilmunud „Maretis“ nr. 1 — 1937. a., milline vastab Teie soovile ning on ka kerge heegeldada.

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

mööbliriideid, ukse- ja aknacesriideid

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Ostetakse maalamba villu.

Džundiriid lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise-, korrutamise- ning riide värvimise-, vanutuse- ja pressimise-tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

HEAD KODUMAA VILLAST RIIET

kõrge kvaliteedis

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD: VÕRUS, Kreuzwaldi tän. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi tän. 16, M. Labi; PÄRNUS, Kalevi tän. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, tel. 107; PETSERIS S. Martsen; TALLINNAS, Lühijalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; RAKVERES, Lai tän. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, E. Stern; VALGAS, Kesk tän. 11, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÕLTSAMAAL, Jõgeva tän. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk tän. 12, A. Valsiner.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. TRÄSS

TARTUS, Narva t. 49, telef. 10-07
TALLINNAS, S. Tartu mnt. nr. 12

Jogal

TABLETID

*närvivalu ja
ishiase puhul*

Saadaval apteekides

Valmistaja: Liivalaia apteek, V. KUIK, TALLINN.

Tellija Viljandis.

Teie pole tablette õieti tarvitanud. Tuleb võtta 1 tablett korraga kohe pärast sööki, 3 tükki päevas.

Lugeja Paides.

Lugege vastust „R. V. Tallinnas“.

Lugeja E. T.

„Henna“ šampooniga blondeeritud juustele võib teha kestvuslokke, kuid vesinikülhapendiga blondeerituile mitte.

Õnnetu.

Sünnimärke saab kaotada, ravides neid süsihappelumega, kusjuures ühekordsest külmutamisest sageli ei aita, vaid tuleb seda korrata teatud vaheaja järel, nagu määrab arst. Ravikulu ei olene sünnimärkide rohkusest. Vastava ravi asjus pöörduda E. V. Tartu Ülikooli Nahapolikliiniku poole.

J. O.

Võite tarvitada küll „cholestini“ juuksekasvu edendamiseks.

Jella.

Atropiin on silmadele äärmiselt kahjulik ning selle tarvitamine täiesti lubamatu. Ilma arstitäheta seda osta ei saa. Tehke õhtuti silmadele leigeid kummeltee-kompresse, mis mõjuvad hästi.

E. M. Käsmus.

Katsume avaldada edaspidi, järjekorras. Mustrite-müüki toimetuses pole, saada võib ainult neid mustreid, millel on „Maretis“ juurde märgitud, et saada toimetusest.

„Mareti“ lugeja.

Palume pöörduda oma küsimusega teatrikooli poole Tallinnas, kust saate lähemaid andmeid.

V. R. Tallinnast.

1) Kootud jakid tikandiga on praegu väga moes. Tikand tuleks teha villaste lõngadega, kusjuures mustriks võiks olla mõni rahvuslik motiiv või vöökirjamuster.

2) Näo üleliigse paksuse ning kahekordse lõua kaotamiseks pole muud vahendit kui kõhnumine üldise dieedi abil.

3) Ripsmeid ja kulme saab tihedamaks ja tumedamaks muuta, harjates neid sageli vastava harjakesega riitsinuse või oliiviõliga. Et ripsmed võtaksid kumera kuju, tuleks neid harjata alt ülespoole.

Kõigile neile „Mareti“ tellijaile, kel puuduvad „Mareti“ vahel oleva romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“ alguspögnad, saadetakse need talitusele teatamise korral tasuta järele.

„Mareti“ talitus.

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel: I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—. 1/4 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrükis lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Viljandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamise-osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja kõitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Kuhu jäi läinud aasta lumi?“.

„Mareti“ trükk, Tartus, 19. jaanuaril 1939. a.

Rutake „MARETI“ aastatellimise ärasaatmisega!

Kuni 2. veebruarini s. a. saadetud aastatellimised võtavad osa suurtest aastatellijate kinkidest.

Kinkide jagamine toimub 4. veebruaril 1939. a. ja kinkide saajate nimekirj ilmub veebruarikuu „Maretis“.

Kinkideks kõigile aastatellijatele on:

- 1) jalaga Singeri õmblusmasin;
- 2) raadioaparaat;
- 3) lõunaserviis 12-le inimesele;
- 4) kaks kohviserviisi 6-le inimesele;
- 5) kolm siid ja kolm vabrikuvillast kleidiriidet;
- 6) pool tosinat hõbesupilusikaid;
- 7) pool tosinat hõbeteelusikaid;
- 8) kolm hõbekoogilabidat;
- 9) kümme hõbe-puuviljanuga;
- 10) viis hõbesupikulpi;
- 11) kümme mitmesugust lillevaasi;
- 12) kaks elektritriikrauda;
- 13) kümme hõbesõlge;
- 14) moodne kirjutuslaua-garnituur;
- 15) moodne tualettlaud;
- 16) kümme kandmikki;
- 17) kolm serviisi kausse (à 6 asja);
- 18) kaks kohviveskit;
- 19) kolm komplekti maniküürtarbeid;
- 20) kümme „Armastusromaanide sarja“ iluköites;
- 21) 100 eks. ilukirjanduslikke teoseid — ja palju muid väiksemaid kinke.

TELLIMISHIND AASTAS Kr. 3.50. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised üle riigi.

„Mareti“ 1939. a. kiirtellijatele jagatavaid kingitusi saavad järgmised tellijad:

Raadioaparaat — Silvia Lõo, Harjumaalt.

Lõunaserviis 6 inim. — Kadri Kaljula, Saaremaalt.

Kohviserviis 12 inim. — Marta Sildnik, Jõhvi.

Pool tosin. hõbeteelusikaid — A. Kirstar, Tallinn-Kopli.

„ „ hõbesupilusikaid — Olga Reino, Tallinn.

Hõbekoogilabidas — Öie Heering, Räpina.

Lillevaas — Ilse Karp, Tallinn; Erika Tammemägi, Narva; A. Utsar, Kuressaare; T. Orgmets, Vägeva; Liisa Ranna, Viljandi; Ella Lukk, Ropka.

Hõbesupikulp — K. Orve, Tallinn; Klaudia Mere, Virumaa; Linda Urisoo, Pärnum; Veera Tiidomäe, Viljandi; Aino Melsi, Tartu.

Hõbesõlg — Erna Sirel, Valjala; Aksella Pulga, Elva; R. Grauberg, Tõrva; Maret Tattar, Häädemeeste; Elsa Holmberg, Hiiumaal; Anete Põldre, Tudulinna; Maria Laks, K.-Järve; M. Toome, Pühatu; Adele Vares, Tartu; M. Toomel, Sõmeru.

Hõbe-puuviljanuga — K. Saare, Valgamaal; Veera Kakk, Puka; Maret Raja, Tallinn; Olinde Vellemäe, Rakvere; Linda Pent, Türi; Tamara Varjun, Narva; Sinaida Tootsi, Virumaa; E. Rajus, Riia; Milja Schneider, Tartumaa; Leida Peetjärv, Tapa.

Elektrikeedunõu — Hilja Kiisel, Tartu.

Kleidiriideid — Hilda Kosman, Vastse-Antsla; Benita Raukas, Kodijärve.

Elektritriikraud — Renate Rajatalu, Saaremaalt.

„Armastusromaanide sari“ iluköites — L. Suuban, K.-Järve; Marta Rattus, Leisi; Milja Källe, Vormsi; Kassari Haridusseltsi perenaistering; A. Sepmann, Voore.

Ajakirja „Vallatu Magasin“ aastatellimine — S. Kallaste, Loks; H. Rooba, Tallinn; M. Vilmann, Tallinn; Hilda Laan, Nõmme; M. Aidnik, Otepää; M. Mäekallas, Lihula; Jenny Kukk, Viljandi; Linda Audova, Vara; Aino Tamm, Tabivere; Ella Kurg, Petseri.

Katrin Hollandi romaan: „Südamete mäng“ — H. Ingves, Tartu; Aino Arjut, Tagavere; Maria Liik, Muhu-Suure; Mai Schmidt, Suurejõe; Ella Uus, Tartu; E. Nõmberg, Austraalia; Helene Paulson, Nõmme; Erna Mätlik, Tallinn; Mall Känd, Rakvere; Ella Tähiste, Tallinn; Aksella Rebane, Kallaste; Ella Pungar,

Ahja; Alide Nurk, Lehtse; Talvi Kaasik, Lilli; Liisa Loorits, Tallinn; Leida Raa, Väike-Maarja; G. Kivimäe, Tallinn; Leida Mitt, Klooga; Liisa Oselein, Taagepera; Vaike Kose, Saare; Marta Lehtmets, Antsla; E. Tinnori, Raikküla; Hilda Niinekuru, Voore; L. Pärmo, Tartu; S. Ujuk, Pala; L. Muda, Ambla; J. Rajandu, Järva-Jaani; M. Rummi, Väimela; L. Palgi, Veriora; N. Pool, Kärü; M. Pruul, Väluste; N. Sepp, Jõgeva; H. Nigul, J.-Jaani; H. Jansen, Häädemeeste; L. Räst, Nõo; L. Teppan, S.-Kambja; A. Mugra, Kavastu; L. Jako, Kanaküla; J. Labi, Kil.-Nõmme; A. Lepp, Kil.-Nõmme; A. Lindpere, Kavastu; J. Katelbi, A. Öis, Haapsalu; L. Reimann, Ebamaa; M. Krimm, Antsla; L. Jaanus, Emmaste; L. Kabul, Abja; A. Kõrvek, Sonda; Ilse Okas, Hageri; Olga Aru, Kuressaare; A. Rebane, Pikajärve; A. Ruus, Kunda; H. Tamm, Mehikoorma; Aino Lepp, Rakvere.

„Mareti“ Kalender 1939. a. — M. Kalvik, Tallinn; A. Vooluts, Sonda; L. Uibopuu, Tudu; A. Lohu, Tudu; T. Jõgiste, Orava; L. Möllits, Sõmeru; A. Pihelgas, Vihterpalu; E. Leetsaar, Võsu; H. Orusaar, Saue; H. Viisut, Tääksi; A. Jõelaid, Kuressaare; I. Lohk, Kuressaare; L. Joost, Ulila; I. Orgla, Kõrgepalu; S. Mesi, Avinurme; M. Pender, Konguta; H. Hütt, Vaabina; E. Laik, Ahja; H. Karumaa, Räpina; S. Vein, Pedja; A. Sildos, Meriküla; J. Urmas, Paide; H. Kammer, Sindi; H. Toomsaare, Saue; A. Joosep, Esna; I. Kaust, Võru; R. Hanni, Petseri; L. Senkel, Laekvere; L. Kaibald, V.-Maarja; R. Kevandi, Holstre; R. Sorgenfrei, Antsla; A. Visur, Karjatnurme; Aino Kukk, Alatskivi; E. Kabro, Pärnu; A. Jaanimäe, Lasva; H. Varik, Elva; L. Kuuskraa, Iisaku; A. Jalak, Uue-Saakuse; Ida Hanniotte, Piusa; E. Saks, Jõelähtme; T. Laud, Rakvere; L. Ajango, Paadermaa; Helmi Martis, Laeva; Viidas, Narva; A. Kurs, Ranna; S. Randsalu, Tsooru; Ida Mikk, Kolga-Jaani; H. Saareli, Aravete.

A. Jakobsoni romaan „Uus inimene“ — S. Kargo, Võru; P. Tarvel, Tallinn, L. Sui, Petserimaal; K. Olev, Kavastu.

M. Raua romaan „Tuli suve südames“ — R. Orgussaar, Rakvere; E. Pill, Narva; K. Lao, Paide.

Kõik kes said kingitusi, palutakse meile teatada töö hõlbustamise mõttes oma aadressid postkaardil.

Praegused kingituste saajad võtavad osa ka 4. veebr. kingituste jagamisest ja võivad õnnelikul juhul kingituse teistkordselt saada.

1939. aastast alates hakkab suur ja huvitav magasin-ajakiri

VALLATU MAGASIN

ilmuma 6 korda aastas.

Tellimishind aastas kr. 2.70, poolaastas kr. 1.40, üksiknumber 50 senti. Tellimised välismaale, välja arvatud Läti ja Leedu, 50% kallimad.

- «Vallatu Magasin» ilmub 100-leheküljelisena kolmevärvilise kaane ja paljude vasesügavtrükkis piltidega.
«Vallatu Magasin» tahab oma veergudel tõsiste artiklite kõrval pakkuda oma lugejaile ka pisut vallatut aja- viite-lugemist, usus, et veidi vallatut juttu teeb talutavamaks „sünge“ argipäeva.
«Vallatu Magasin» toob muude piltide hulgas palju filminäitlejate kunstipäraseid pilte.

Nüüd, millal „VALLATU MAGASIN“ hakkab uuel aastal tihedamalt ilmuma, on ka toimetusel avanenud võimalus avaldada järgnevat romaani.

Selleks romaaniks on norra kirjaniku Trygve Gulbrandseni MAAILMAKUULUS TEOS:

„*Ja igavesti laulavad metsad*“. See on romaan, millest kõik on vaimustatud, kes seda on lugenud. Harva juhtub, et noor, peaaegu täiesti tundmatu kirjanik ühe oma esimese pikema tööga saab äkki maailmakuulsaks, nagu Gulbrandsen oma romaaniga „Ja igavesti laulavad metsad“. Väheses ajaga kirjastati seda romaani norra, rootsi, soome, taani, hollandi, tšehhi, inglise, ameerika ja saksa kirjastajate poolt kümnetes tuhandetes eksemplarides. Kõik kriitikud ja lugejad on ühisel arvamusel, et see on jumalik raamat.

Rutake tellimistega! NAISTE JA KODUDE KUUKIRJA „MARETiga“ koos tellides maksab „VALLATU MAGASIN“ aastaks kr. 2.50, 1/2 aastaks kr. 1.30.

Esimene uue aasta number on müügil kõigis neis müügikohtades, kus kuukiri „Maret“.

„50-SENDINE ROMAAN“

ODAV RAHVARAAMATU-SEERIA

ilmub 12 numbrit aastas. (Iga kuu üks romaan.) Tellimishind aastas kr. 5.50, poolaastas kr. 2.80, kolm kuud kr. 1.40, kaks kuud kr. 1.—, üksiknumber 50 senti. Tellimised välismaale, välja arvatud Läti ja Leedu, 50% kallimad.

„50-SENDISE ROMAANI“ ülesandeks on tutvustada eesti lugejaskonda maailmakirjanduse parimate, vanimate kui ka kõige uuemate ilukirjanduslikkude uudisteostega.

„50-SENDISES ROMAANIS“ peegeldub rahvaste ja aegade elu haaravamate, jõulisemate ja põnevamate ilukirjanduslikkude teoste näol.

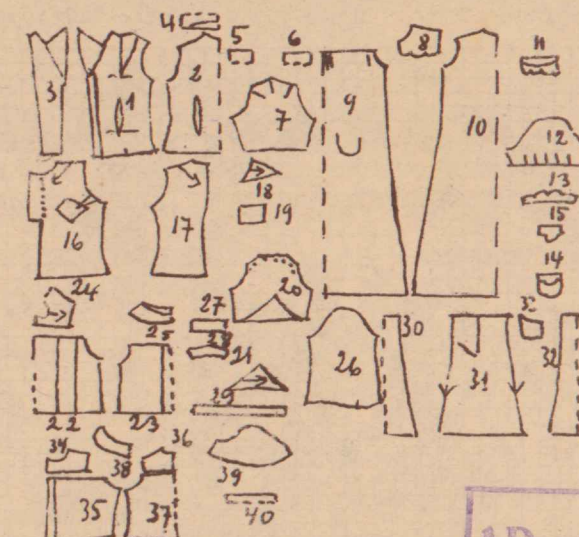
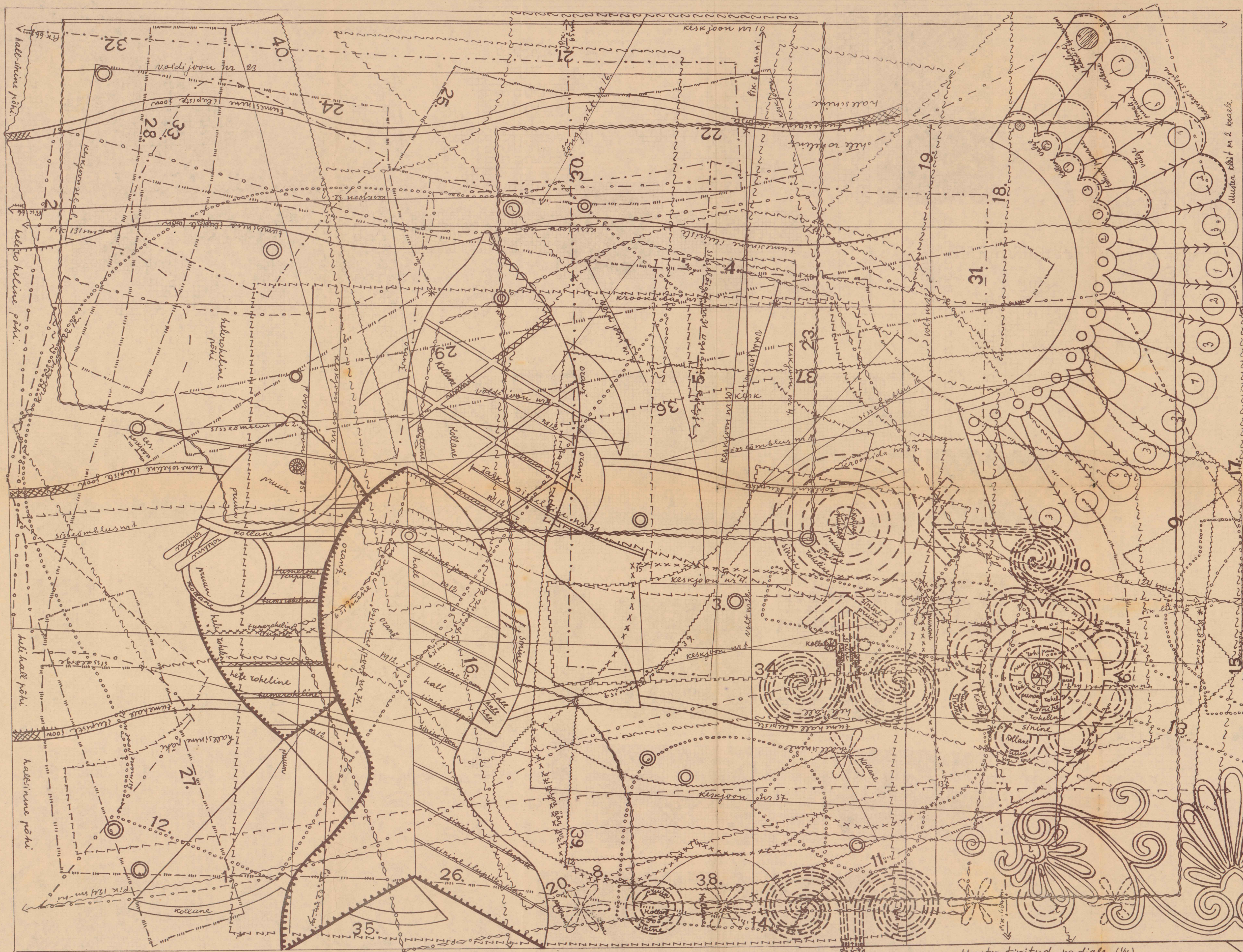
„50-SENDISESSE ROMAANI“ on koondatud mitmekülgsed ilukirjand. väärtteoseid, et pakkuda lugejatele suurt vaheldust ja igale maitsele vastavat lugemisvara. Nii leidub siin vaheldumisi häid armastus-, seiklus-, kriminaal-, sõja-, matka-, mere- ja maaelu ning linnaelu kirjeldavaid romaane.

„50-SENDINE ROMAAN“ tahab kõiki neid romaane oma lugejaile pakkuda odavalt ja nägusalt.

1939. a. ilmuvad „50-sendise romaani“ sarjas järgm. romaanid:

Ivan Turgenev: Rudin ● Thea von Harbou: India hauasammas ● Gerhart Hauptmann: Fantoom ● Leo Tolstoi: Kreutzeri sonaat ● Fred Andreas: Armastuseta laev ● W. von Hollander: Önn vaikes majas ● Theodor Fontane: Abielurikkuja ● Gustaf af Geijerstäm: Naise võim ● H. G. Kernmayr: Magdalena suur vale ● Herman Bang: Tine ● Norbert Jacques: Sadam ● O. E. Kiesel: Irene saatus.

Naiste ja kodude kuukirja „Maretiga“ koos tellides maksab „50-sendine romaan“ 1 aastaks kr. 5.—, poolaastaks kr. 2.50.

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
**JAANUARIKUU MUSTRI- JA
 LÕIKELEHT 1939. A.**

Lõige I. Valge pluus, 88-sm rm.

- 1. esitükk
- 2. selg
- 3. reväär, 4. krae
- 5. ülemine tasku
- 6. alumine tasku
- 7. varrukas

Lõige II. Öösärk, rinnam. 82 sm.

- 8. esitüki passe
- 9. esitükk, 10. selg
- 11. krae, 12. varrukas
- 13. manset, 14. tasku
- 15. taskuklapp

Lõige III. Tribulne pluus, rinnam. 96 sm.

- 16. esitükk
- 17. selg, 18. krae
- 19. tasku, 20. varrukas
- 21. manset

Lõige IV. Kleit 12-14-a. tütarlapsel.

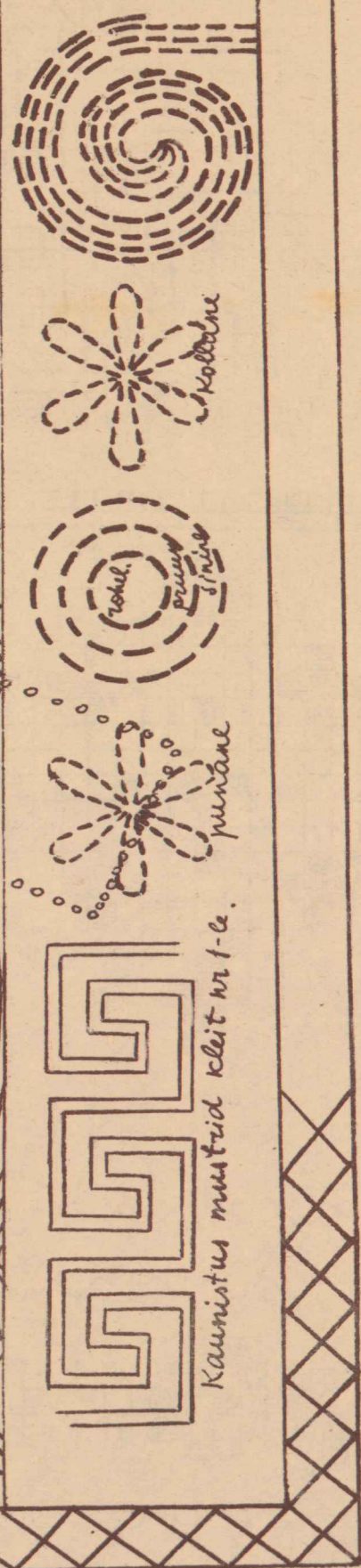
- 22. esitükk, 23. selg
- 24. passe, 25. krae
- 26. varrukas
- 27. 28. manset, 29. vöö
- 30. seeliku esilaid
- 31. seeliku külglaid
- 32. seeliku tagalaid
- 33. tasku

Lõige V.

- 34. esipasse, 35. esitükk
- 36. seljapasse
- 37. selg, 38. krae
- 39. varrukas, 40. manset

Lõikelehe-pooled asuvad:

- 1. Kleit nr. 1 kaunistise muster.
- 2. Kleit nr. 2 krae muster.
- 3. Aplitseeritud sohvapadja muster.
- 4. Tikitud padja 1/4 mustri.

- Mustrilõiked asuvad:**
- 1. 2. Tikitud linu muster.
 - 3. 2. Tikitud linu muster.
 - 4. 3. Kõrvalmustrid.
 - 5. 4. Kõrvalmustrid.
 - 6. 5. Kõrvalmustrid.
 - 7. 6. Kõrvalmustrid.
- Mustrilõiked asuvad:**
- 7. Seadlus ruudulisele kootud linale.
 - 8. 8. Kõrvalmustrid.
 - 9. Muster isetegevuseks.
 - 10. Seadlus ja mõõtmisvõrk kootud ühe- või kahevärvilisele linale.
 - 11. Kõrvalmustrid.
 - 12. Seadlus ja mõõtmisvõrk kootud ühe- või kahevärvilisele linale.
 - 13. Auklõike muster.
 - 14. 2. Tikitud kleidi muster.
 - 15. Kootud põrandavähi kiri ja seadlus.

Muster tikitud padjale (1/4)

